

Setmanari d'informació i de cultura religiosa

Any XXXI • Núm. 1.572 • 2,20 euros

5 novembre 2009

EL MOVIMENT FUNDAT PER CHIARA LUBICH TANCARÀ L'ANIVERSARI A SANTA MARIA DEL MAR

Focolars: 50 anys de presència a Catalunya

Servei d'informació dels Focolars

El Moviment dels Focolars, anomenat oficialment Obra de Maria, va arribar a Catalunya l'any 1959, tot just setze anys després de la seva fundació a Trento (Itàlia). El foc de la llar —això significa *focolari*— encès per Chiara Lubich l'any 1943 va ser acollit amb entusiasme a Barcelona per un grup de persones que van quedar absolutament seduïdes pel carisma de la unitat. Va ser com una espurna, com un amor a primera vista, que va calar foc ben ràpid i que avui,

cinc dècades després, es manté, tot i la seva discreció, plena de vigència i vitalitat. La presència dels Focolars a Catalunya va esdevenir tota una intuïció profètica que permetia als laics viure a fons la radicalitat evangèlica enmig de la seva quotidianitat.

P 2, 3, 4 i 5

Cloenda del mil·lenari de Sant Martí del Canigó

Sant Martí del Canigó finalitzarà el 15 de novembre la celebració dels mil anys de vida del monestir. La Comunitat de les Benaunces, que des del 1988 manté viva la flama d'aquest centre d'espiritualitat i cultura, fa una crida als catalans de l'altra banda dels Pirineus per participar en una sèrie d'actes on destaca la presència del bisbe de Perpinyà-Elna, Mons. André Marceau, i la de l'arquebisbe de Tolosa, Mons. Robert Le Gall, els quals concelebraran una gran missa solemne a les onze del matí.

P 9

Acollida als anglicans que ingressen al catolicisme

El Vaticà ha anunciat la publicació d'una constitució apostòlica per respondre a les peticions de clergues i fidels anglicans que desitgen ingressar en la plena comunió amb l'Església catòlica. El model preveu la possibilitat de l'ordenació de clergues casats exanglicans com a sacerdots catòlics, tot i que no podran ser ordenats bisbes. En una entrevista concedida a *Catalunya Cristiana*, Susana Woodcock, pastora de l'Església de Crist de Sabadell, parla sobre la postura de l'Església Espanyola Reformada Episcopal en aquest tema.

P 6 i 7

Davant la proposta de canviar la denominació de les festes escolars, el P. ENRIC PUIG es pregunta: «Prevaldrà el seny?»

P 12

NOVA SECCIÓ: «La Doctrina Social de l'Església i l'economia», per IGNASI FARRERES

Congrés a Lleida sobre mística

Els dies 23, 24 i 25 d'octubre van tenir lloc al santuari de Santa Teresina de l'Infant Jesús de Lleida les sessions del IV Congrés d'Espiritualitat, que sota el lema «La mística renova el món» va voler reflexionar sobre el testimoni de sant Pau, amb motiu de la commemoració del segon mil·lenari del naixement d'aquest apòstol. Segons els carmelites de Catalunya, els congressistes inscrits havien estat 250, vinguts d'arreu de Catalunya i majoritàriament laics i laiques.

P 18 i 19

Tot recordant Mn. Manuel Trens

L'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona va acollir el dijous 22 d'octubre un gran acte acadèmic en homenatge a Mn. Manuel Trens (Vilafranca del Penedès, 1892 - Barcelona, 1976), il·lustre liturgista i historiador de l'art a l'Església catalana. Mn. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, va definir Mn. Trens com «un dels eclesiàstics més influents en el món de la cultura catalana».

P 28

Sumari

- P 10 Trobada sobre espiritualitat africana a Àvila
- P 24 Restaurada l'arqueta de Banyoles
- P 25 Televisió educativa per internet
- P 29 Daniel Arasa publica «Católicos del bando rojo»
- P 30 Presentació del llibre d'Albert Colomer

Editorial

Jubileu dels Focolars

A Trento, el 13 de maig del 1944, en plena Segona Guerra Mundial, després d'un dels bombardeigs més violents que va sofrir la ciutat, entre les runes, una jove mestra abraçava una mare embogida per la mort dels seus quatre fills. En fer-ho, la noia sentia que havia d'abraçar el dolor de la humanitat. Aquesta noia, Chiara Lubich, que acabava de perdre la seva llar i que havia hagut de deixar les seves classes, s'havia consagrat del tot a Déu el 7 del desembre de 1943 en la solitud d'una capella de la seva ciutat. Aquesta data marca oficialment l'inici del Moviment dels Focolars. Entre els pobres de Trento, Chiara, juntament amb altres companyes que la van seguir, va mirar de viure l'Evangeli al peu de la lletra. En fer-ho, va experimentar que havia descobert que el foc de l'amor era capaç d'encendre la revolució social més poderosa.

Com d'altres realitats i moviments d'Església, els focolars van entrar a la Península per Catalunya: el primer focolar (de foc, llar) es va obrir a Barcelona l'any 1959. Fa, doncs, cinquanta anys. Després de l'encontre Mariàpolis d'aquell any on havien participat alguns catalans, va ser una altra dona, Nunziatina Cilento, la que va portar aquest nou estil d'espiritualitat a Espanya, amb l'objectiu de la renovació eclesial i destinat a totes les persones sense límit d'edat, condició social o estat civil. El 1956 havia nascut el Moviment Focolari Sacerdotal, que també es va estendre amb rapidesa per Europa. A l'ensem, entre els focolarins casats, va néixer el Moviment de Famílies Noves, que cerca la innovació de les relacions entre pares i fills i l'obertura de les famílies cristianes a la societat per tal de donar a conèixer el missatge cristià.

Amb el pas dels anys es van anar obrint altres centres a Madrid (1967), Sevilla (1975), Bilbao (1979 i 1980), Castell d'Aro, Girona (1989), València (1996), Granada (1998 i 2005) i Sant Sebastià (2003). Chiara

Lubich, que havia fet un viatge a Madrid l'any 1965 on es va fundar un centre, va visitar novament Espanya el 1989 i el 2002. I va morir l'any passat a Rocca di Pappa, voltada d'estimació i deixant un moviment mundial compromès amb la pobresa i el treball, l'apostolat i la vida espiritual. La succeí una altra dona, Maria Emmaus Voce.

La intensa devoció a Maria dels focolarins, anomenats també Obra de Maria, és a l'arrel de les Mariàpolis i dels centres d'aquest nom, cases d'acolliment per formar-se en l'espiritualitat de la unitat. Durant l'any s'hi fan convivències i congressos per a nens, joves, famílies, sacerdots, religiosos, agents pastorals i per a totes aquelles persones interessades en l'estil de vida dels Focolars. El primer va sorgir als voltants de Roma, a Rocca di Papa, als anys 60, i és actualment la seu internacional del Moviment dels Focolars. El Centre Mariàpolis Internacional es troba a Castelfandolfo i acull anualment més de 40.000 persones que hi realitzen les seves trobades de formació. Són 63 els centres Mariàpolis que existeixen actualment arreu del món, a 49 països. A Espanya, n'hi ha dos: el Loreto, a Castell d'Aro (Girona), a la Mariàpolis que té el mateix nom, inaugurat el 1989, i el Luminosa, a Las Matas (Madrid) dins de la Mariàpolis «Castillo Exterior», inaugurat per la mateixa Chiara Lubich, en la seva darrera visita a Espanya. El nom Luminosa és en memòria de Luminosa Bavosi, corresponsable del Moviment a Espanya des del 1970 fins al 1983, i que va morir el 1985. Era una altra focolarina que va deixar una estela de llum darrere seu per l'amor evangèlic que impregnava la seva vida. El gener del 2005, se'n va obrir oficialment la causa de beatificació a la diòcesi de Madrid.

Des de *Catalunya Cristiana* saludem cordialment els focolarins i la seva revista bimestral *Ciutat Nova* i els felicitem per aquest jubileu.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

IGUAL COM MARIA VA DIALOGAR AMB L'ÀNGEL...

CHIARA LUBICH PARLAVA AMB TOTHOM I ENS VA ENSENYAR QUE...

SI AL VOLTANT DE LA NOSTRA LLAR DE FOC HI FEM ASSEURE MOLTA GENT, SIGUIN DEL PENSAMENT QUE SIGUIN, EN FAREM UN PER ENDREÇAR EL MÓN.

Focolars: 50 anys de presència fraterna a Catalunya

El Moviment fundat per Chiara Lubich va arribar l'any 1959 a Barcelona

Samuel Gutiérrez
Barcelona

«Un reg gota a gota, discret però efectiu, que ha anat amarant de mica en mica la terra, fent-la germinar, donant fruits...» Aquesta imatge senzilla, alhora que ben propera, reflecteix amb força eloqüència el que han estat els 50 anys de presència focolarina a Catalunya i a l'Estat espanyol. El foc de la llar —això significa *focolari*— encès per Chiara Lubich l'any 1943 a Trento (Itàlia) aviat es va estendre arreu d'Europa i l'any 1959 arribava a Barcelona, on va ser acollit per algunes persones, entre elles Pep Pereña, el primer focolari espanyol, que van quedar absolutament seduïdes pel carisma de la unitat. El Moviment dels Focolars, anomenat oficialment Obra de Maria, esdevenia aleshores en l'encara Església preconiliar tota una intuïció profètica que permetia als laics viure a fons la radicalitat evangèlica enmig de la seva quotidianitat. L'espiritualitat de la unitat, així com el descobriment en l'Evangeli d'aquells valors capaços de reconstruir la veritable dignitat de l'home i recompondre la família humana en la fraternitat, van arrelar amb força en una terra com la catalana, acollidora i oberta, de tarannà europeu i molt fidel a les seves conviccions. Va ser com una espurna, un amor a primera vista, que va calar foc ben ràpid i que avui, cinc dècades després, es manté, tot i la seva discreció, plena de vigència i vitalitat.

La celebració de les noces d'or de presència focolarina a Catalunya, viscuda amb la senzillesa que ha caracteritzat sempre al Moviment, ha estat també ocasió per reflexionar i valorar tot el que s'ha viscut en aquestes dècades. «Ha estat un temps —segons explica Amparo Gómez, responsable de comunicació dels Focolars a Catalunya— d'agraïment a Déu, de nou dinamisme entre les nostres comunitats i grups, amb una mirada al futur per continuar construint la fraternitat universal, moment a moment, en la nostra societat.» I afegeix: «Al llarg d'aquests 50 anys moltes persones han conegut el moviment, s'hi han implicat i potser actualment no hi participen amb tanta intensitat. Però sovint resta la relació personal amb una persona o altra. En aquest sentit, la celebració del 50è aniversari ha estat l'ocasió d'intensificar o reprendre els contactes amb tantes persones que ens han conegut, i hem comprovat fins a quin punt resta l'amor i la unitat que s'ha construït entre tots.»

Nou impuls apostòlic

Coincidint amb el primer aniversari del traspàs de Chiara Lubich, el 14 de març passat es va celebrar al Conservatori Municipal de Música de Barcelona, i simultàniament també en altres ciutats d'Espanya, un acte commemoratiu dels 50 anys en el qual es va recordar «el descobriment d'aquest nou estil

L'any 1965 la Seu d'Urgell va acollir la Mariapolis anual.

CLOENDA DEL 50È ANIVERSARI

7 de novembre, a les 19.30 h, eucaristia d'acció de gràcies presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach a la basílica de Santa Maria del Mar, a Barcelona

Chiara Lubich va visitar Catalunya l'any 2002.

Robert Roche

Professor de Psicologia a la UAB
Barcelona

Testimoni dels orígens

Vaig conèixer els Focolars l'any 1959, amb un grup de joves del barri de Sants, dirigit per Mn. Pere Oliveras. Com que sabia italià, vaig fer de traductor de dues focolarines italianes que donaven a conèixer aquesta nova realitat eclesial. Els vam donar hospitalitat a casa nostra, sense adonar-nos encara de la transcendència d'aquest ideal de la unitat. L'any següent vaig participar a la Mariapolis de Friburg (Suïssa) i aleshores vaig descobrir el camí de santedat col·lectiva que suposava una espiritualitat cristiana per a les expectatives del nostre temps. Vaig descobrir la presència de Jesús que ho penetrava tot i donava un significat diví a les relacions humanes. Era una invitació a partir de l'amor familiar per arribar a l'amor universal. Un Déu tan proper (en Jesús) que m'ofereix la seva presència constant, no estàtica, sinó dinàmica, perquè em permet participar en recrear-la en totes les meves relacions i m'ofereix respostes a totes les preguntes de l'existència humana.

de vida de la mà d'alguns dels seus protagonistes, repassant els moments més significatius i llançant una mirada esperançada vers el futur». Al llarg de l'any, aquest aire d'empenta renovada al Moviment ha anat resseguint a Catalunya altres moments importants, com ara les presentacions del llibre *Eren temps de guerra...* a les capitals catalanes i una excursió a Solsona, on es va fer l'any 1964 la primera Mariapolis ibèrica.

Ha estat també inevitable, en el decurs de l'aniversari, el record agraït de l'obertura a Barcelona, a finals del 1959 del primer centre focolar a Espanya, concretat amb l'arribada dels primers membres del moviment. Els primers contactes amb la gent de Catalunya van deixar ja entreveure la força d'un carisma com el de la unitat, que oferia una nova manera de viure el cristianisme en consonància amb els reptes i les expectatives d'aquell moment. Amb el pas dels anys i el desenvolupament que experimenten els Focolars es van obrir altres centres a Madrid (1965 i 1967), Sevilla (1975), Bilbao (1979 i 1980), Castell d'Aro (1989), València (1996), Granada (1998 i 2005) i Sant Sebastià (2003). Dos moments àlgids de la presència focolarina a Espanya van ser les visites que Chiara Lubich, la seva fundadora, va fer l'any 1989, amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut de Santiago de Compostel·la, i el 2002. A Catalunya, on el moviment té actualment més de 400 simpatitzants, Lubich va visitar Montserrat, la Cova de Sant Ignasi de Manresa i el Parlament de Catalunya.

A Espanya, l'espiritualitat de la unitat s'ha consolidat amb força des de la seva encarnació en multitud de realitats socials i culturals del país, i ha donat origen a les primeres estructures fonamentals, com ara el centre Mariapolis «Loreto» de Castell d'Aro, inaugurat l'any 1989. La Mariapolis és una de les expressions més característiques del Moviment dels Focolars, model d'una societat nova renovada per l'amor recíproc. Una altra realitat nascuda de la forta voluntat de diàleg del Moviment és la revista i l'editorial Ciudad Nueva —en català Ciutat Nova—, creada a inicis dels anys seixanta per mantenir en contacte, formar i informar les persones que desitgen compartir l'esperit i la vida dels focolars.

Totes les expressions desenvolupades per l'Obra de Maria, present a 182 països i que compta actualment en el món amb més de quatre milions de simpatitzants, responen a la crida a esdevenir «apòstols del diàleg», expressió que va fer servir el difunt Joan Pau II adreçant-se als membres del Moviment. Tot i que les fites assolides al llarg d'aquests 50 anys de presència a Catalunya han estat moltes i fecundes, els reptes de cara al futur continuen sent molt ambiciosos: «Mirant al futur pensem que ens hem de concentrar en el testimoni personal, en la conversió quotidiana a l'Evangeli, en la formació de comunitats autèntiques, en les quals les relacions siguin vitals, fortament fonamentades en l'amor recíproc.» L'ideal de la unitat es manté, doncs, plenament vigent i es concreta, segons acaba dient Amparo Gómez, «en el desig d'establir sempre ponts de diàleg amb la cultura contemporània, amb persones d'altres conviccions, i fins i tot no creients».

La força del testimoniatge evangèlic

El Moviment dels Focolars és una invitació a viure l'Evangeli a fons dins de la quotidianitat

POL ROSET MILLET

Estudiant d'hostaleria
Matadepera

«Per a mi viure l'ideal del Moviment dels Focolars consisteix a estimar Déu per sobre de tot. Com? Mitjançant el germà, és a dir, estimar Jesús en l'altre. Per portar això a terme només cal viure atent al moment present, al cas de tots els detalls per tal d'aconseguir estimar de manera pura, més enllà de la cultura, el sexe, la religió, la raça... Descobrir això ha suposat per a mi un canvi de vida radical, canviar la meua rutina per intensificar la meua relació amb Déu, dient-li "sí" a cada moment. Des d'aleshores, la meua vida ha fet un tomb, perquè he descobert què significa estimar una persona intensament i en tot moment.»

GNA. MONTSERRAT UMBERT AUSIÓ

Religiosa dominica de l'Anunciata
Girona

«Vaig conèixer el Moviment de molt jove i en un moment de dubte i confusió. Va ser una força, un foc, un trampolí per viure amb més intensitat la meua pròpia vocació de religiosa dominica de l'Anunciata. Res de nou hi he trobat llevat del fort desig de viure per Ell el moment present, intentant viure amb l'altre i per l'altre. Va suposar eixamplar el meu cor, fent-me sentir més Església, així com amb més ganes de conèixer i viure el meu propi fundador, sant Francesc Coll. He viscut i visc amb gran goig la meua vida consagrada. El que més em va tocar va ser descobrir una nova forma d'enfocar i d'intentar viure el dolor, la contrarietat, acceptant-ho, abraçant-ho i transformant-ho amb amor.»

PILAR ESCOTORIN SOZA

Investigadora del Laboratori de Recerca Prosocial Aplicada (UAB)
Bellaterra

«Tot i que ja coneixia el Moviment dels Focolars, un any decisiu va ser el 1993, quan vaig participar en la meua primera Mariàpolis, en un poblet prop del mar, a Xile, que es diu Punta de Tralca. Sens dubte, aquesta experiència em va canviar la vida i la percepció de les coses. En aquella ocasió, en una conversa de passadís, li vaig comentar a una noia la sensació de sentir-me tan sola en el somni de construir una societat més justa... i em va contestar que, per a ella, aquella era la meravella de l'ideal de la unitat, tenir la certesa de compartir i viure amb tantes persones el mateix somni. Des d'aquell dia, el misteri de la unitat evangèlica em va alimentar en totes les dimensions de la meua vida: en la manera com construïa les relacions d'amistat, de parella, de treball; i en la manera com vaig comprendre l'estudi, la ciència. La unitat, tal com la va entendre Chiara, em va transformar la lectura de la realitat, va ser un filtre lluminós que m'ho va fer entendre tot de manera diferent, va ser (i és) una font inesgotable de coneixement i per sobre de tot, em va donar claus operatives per transferir l'Evangeli a la realitat social.»

ARMAND CRUANYES I DOLORS LOZANO

Castell d'Aro

«Tenir un centre dels Focolars a la mateixa població on vivim ens va ajudar molt a conèixer el Moviment ben aviat. El fet que nosaltres ja assistíssim a la missa diària i que ens trobéssim tan sovint amb els focolarins va fer créixer una bona amistat que fa molts anys que perdura. La nostra població i les poblacions més properes d'aquesta costa viuen en un desert espiritual de dimensions alarmants. Poder progressar espiritualment en companyia dels focolars ens fa sentir acompanyats fent el camí junts, de la mateixa manera que els ciclistes del pilot avancen junts, cadascú amb el seu esforç i el seu "equipatge" però al costat dels companys i amb la mateixa fita. Estem molt contents perquè hem trobat un vertader oasi. Els membres dels focolars són persones que practiquen l'amor recíproc i això es nota molt en el tracte diari amb ells. El seu exemple ens engresca a intentar viure nosaltres també aquesta estimació. No és sempre una tasca fàcil però la seva vivència ens anima a continuar-ho intentant.»

JOAN RODRÍGUEZ SALLERAS

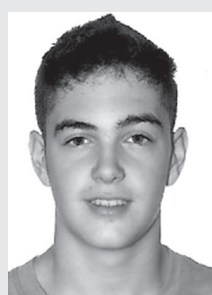
Estudiant de Dret
Girona

«El fet de poder participar en les activitats del Moviment dels Focolars ha representat i continua sent un dels fets clau de la meua vida. Des de ben petit he tingut la sort de tenir una excel·lent formació religiosa, però és en aquesta Obra on he trobat l'espiritualitat que m'ha permès trobar-me cara a cara amb Déu. El fet de convidar-nos a viure radicalment la caritat evangèlica, que condueix a l'ideal de la unitat, realment provoca la vivència de sentir en el fons del teu ésser la presència de Jesús a prop teu. Perquè ell va expressar que "on dos o tres es troben reunits en el meu nom jo estic enmig d'ells". Aquesta vivència interior és la que posteriorment em permet lluitar a contracorrent en aquest món advers i transformar una mica el meu voltant, ja que "no vaig endavant per la llum que veig, sinó per la llum que he vist".»

ALBERT ILLA

Estudiant de 4t d'ESO
Tiana

«Vaig conèixer el moviment de ben petit, cosa que m'ha fet viure'l de maneres diverses. Quan era petit, em va ajudar a respectar els companys i no barallar-me per qualsevol ximpleria. A més em va ensenyar a compartir el que jo tenia amb els altres, cosa que a molta gent, fins i tot amb una certa edat, encara li costa. Avui dia el que faig per viure l'ideal de la unitat és en part el mateix però des d'un punt de vista juvenil: intento respectar qui tinc al meu costat i això només ho aconseguixo aplicant la "regla d'or" (fes als altres allò que t'agradaria que et fessin a tu) que des de sempre m'han anat fent conèixer i veure com practicar-la. El que m'ha seduït més del moviment ha estat el fet de poder aplicar la meua religió d'una manera més directa a la gent i en la mesura de les meues capacitats. Sobretot m'ha ajudat a comprendre millor el missatge de Déu aplicat en l'actualitat.»

«Els focolars estem cridats a ser canals de comunió enmig del món»

Maria Mercè Salleras i Javier González, responsables del Moviment dels Focolars a Catalunya, Aragó, Comunitat Valenciana, Balears i Andorra

Samuel Gutiérrez

Des del Moviment dels Focolars estan convençuts que arribarà un dia en què el carisma de la unitat serà assumit per l'Església com a carisma propi. Fins aleshores treballen de valent perquè aquest somni esdevingui realitat. Ho fan amb delicadesa maternal i comprensió fraterna, a l'estil de Maria, tot intentant respondre a la crida que un dia els va fer Joan Pau II a esdevenir «apòstols del diàleg». M. Mercè Salleras i Javier González, responsables del moviment a Catalunya, Aragó, Comunitat Valenciana, Balears i Andorra, ens endinsen en un carisma que ha arrelat amb força en aquestes terres i que s'ha consolidat al llarg dels darrers 50 anys com una realitat d'Església plena de fecunditat evangèlica.

—A punt de tancar-se ja l'aniversari, com s'han viscut aquestes nocces d'or de la presència dels Focolars a Catalunya, que alhora ha estat el primer lloc a Espanya d'acollir el moviment?

—L'aniversari evoca inevitablement els orígens, la creació del moviment i l'arribada després a Catalunya. És com anar a les arrels! També és un moment per recordar i donar gràcies per tot el camí que s'ha fet: com s'ha anat penetrant de mica en mica en les diverses ciutats, en els diferents àmbits de la societat... Això ens ajuda a redescobrir les intuïcions inicials, a renovar el nostre compromís, perquè no n'hi ha prou amb una primera vegada, sinó que cal redescobrir-lo, actualitzar-lo, renovar-lo... La celebració de l'aniversari ens ha d'empènyer cap al futur. Hem de continuar amb aquesta experiència de comunió, de diàleg, de teixir aquestes relacions, cadascú en les persones que té al seu entorn.

—Sembla que el balanç d'aquests 50 anys és molt positiu...

—Sí, sí que ho és, tot i que també hi ha hagut alts i baixos, llums i ombres, encerts i errors. Es tracta d'un carisma i d'una espiritualitat que engloba totes les vocacions i totes les persones. És un carisma d'unitat que s'expressa sobretot en el que nosaltres anomenem «diàlegs», és a dir, àmbits en els quals aquest carisma es pot projectar per fer la seva contribució: la unitat dins de l'Església, la unitat amb totes les denominacions cristianes, amb els creients d'altres religions, amb els no-creients i, finalment, amb el món de la cultura. Aquestes cinc projeccions són per a nosaltres fonamentals. En termes generals, en el balanç dels 50 anys la valoració és positiva, encara que també hem fet autocrítica i hi ha hagut algunes dificultats. El fet d'entrar dins de l'Església no sempre ha estat fàcil. Nosaltres també ens hem equivocat, però de mica en mica la comunió en el si de l'Església ha estat cada vegada més harmoniosa. Actualment, l'Església reconeix el valor del carisma i del moviment i nosaltres reconeixem també i respectem el que és l'Església en to-

tes les seves estructures. Per arribar a aquest punt, han calgut anys per anar creixent i arribar a un equilibri. És com el matrimoni que s'acaba de casar. S'estimen molt i han fet un pas important, però cal temps per encaixar amb les famílies respectives, amb l'entorn...

—El carisma de la unitat continua donant resposta a les inquietuds de l'home actual?

—Si Déu envia un carisma a l'Església en un moment determinat és perquè és vàlid per a aquell moment, no només per a una sèrie de persones, sinó per a tota l'Església i per al món. Quan Chiara Lubich va venir a Barcelona l'any 2002

et trobes amb una sèrie de persones que el viuen felices en el dia a dia de la seva quotidianitat. Això facilita molt la penetració. El testimoniatge és essencial! Es contagia per osmosi, més que no pas a través de grans campanyes. La quotidianitat és la que parla a través nostre. Després ve una proposta de vida, de viure l'evangeli, i de mica en mica descobreixes l'amor de Déu. És una espiritualitat que t'empeny a fer un camí com a cristià i com a persona, és a dir, a la santificació. Això és molt atractiu, al mateix temps que comprometedor.

—També amb la jerarquia, tot i

ens va oferir un missatge molt clar. Va dir que el carisma de la unitat té la capacitat de generar relacions d'amor recíproc que ajuda a la caiguda de prejudicis. El context espanyol és carregat de prejudicis, a diversos nivells, i això no ajuda a l'acollida del que és diferent, de l'altre. Aquí tenim un camp d'acció increïble! Volem esdevenir canals de comunió en el nostre entorn social, polític, cultural, eclesial... Aquesta és la nostra vocació. Som diferents, però aquesta diferència és una riquesa. Fem un esforç enorme perquè la nostra gent sigui promotora de diàleg.

—És la unitat el gran repte del moviment?

—Sí, i això no té fi. Chiara Lubich sempre deia que tenim molta feina a fer perquè arribar a aconseguir que «tots siguem u» no és una tasca d'un moment particular. Sempre trobem situacions de divisions, de dificultats, d'incomprensió... Per això sempre hi haurà ocasió de posar en pràctica l'«art d'estimar». És vàlid per ara i pels segles. El papa Joan Pau II ens va definir una vegada com a «apòstols del diàleg». Realment ens sentim molt identificats amb aquesta definició perquè expressa molt bé el carisma de la unitat.

—Quin és el secret dels focolars per caure tan bé a tothom?

—Potser perquè som un carisma marrià, i això implica una certa delicadesa. Al mateix temps, el que et trobes sempre, en un primer moment, és un testimoniatge de vida. No et trobes directament amb el moviment sinó que

les dificultats dels orígens, hi ha hagut bona sintonia.

—Chiara Lubich sempre va tenir clar que davant de la jerarquia calia tenir una escolta molt especial, des de la convicció que hi ha una presència particular de l'Esperit Sant. Sempre hi ha hagut un gran amor per l'Església i adhesió al que l'Església ens ha demanat. Mai no hi ha hagut actitud crítica cap a gairebé res. Això ha provocat que ens acusessin d'espiritualistes. Evidentment el nostre carisma ha d'estar arrelat en una forta espiritualitat.

—El primer focolarí a Espanya va ser el català Pep Pereña. Què el va engrescar tant com per encetar l'aventura de portar aquí el moviment?

—Pep Pereña va ser el primer focolarí casat de tot l'Estat espanyol i va entendre sempre el carisma des de la seva dimensió de compromís social. Ell va crear l'Escola Laietana i va donar-li els trets del moviment. Va ser exemple per a molta gent. De totes maneres, cal dir que va ser el bisbe de Barcelona d'aleshores qui va demanar que vinguessin els focolars a Barcelona. Va venir Piero Passolini, va explicar la història de l'ideal i el primer que es va deixar seduir pel carisma va ser Pep

Pereña. Va viure una experiència molt forta. Així ho explicava: «Jo, en aquell temps, ja coneixia un xic les Escripures i la Doctrina Social de l'Església, però m'empipaven els sermons, i encara molt més, els que jo pronunciava per centres parroquials i d'altres. I començava a horroritzar-me de la diferència abismal que hi havia entre el meu parlar i el meu obrar. Piero em va enlluernar amb la llum que irradiaven les seves paraules i la seva actitud. Parlava d'allò que feia, ell i el grup dels seus, i no ens deia pas allò que havíem de fer nosaltres. Vaig quedar com fulminat per l'ideal que mostrava.»

—Com viu avui un focolarí el dia a dia dins de l'Església catalana? Què el diferencia d'altres ciutadans, d'altres cristians, d'altres moviments?

—Un tret essencial del carisma que hauria de tenir tot focolarí és la capacitat de generar unitat entre veïns, entre familiars, entre companys de feina... I què vol dir generar unitat? Doncs posar-se sovint enmig per fer possible la relació. Un segon tret important és la docilitat. Si volem ser apòstols del diàleg, estem cridats a ser persones dòcils: dòcils a la veu interior, a la presència de Jesús enmig nostre... Hem de ser com l'aigua, que pot entrar a qualsevol lloc, en modela la forma i ho impregna tot.

—I per fer possible tot això, us va donar Chiara Lubich cap fórmula secreta?

—Primer de tot cal que hi hagi una base inicial. És la vocació. Perquè creiem que Déu ens crida a alguna cosa que ens farà feliços. I després, el que per a nosaltres és essencial és la vida comunitària. La relació és molt intensa, íntima fins i tot, i això ens va forjant i modelant en el carisma i en el seguiment de Jesús. Aquesta vida comunitària, perquè funcioni, és la conseqüència d'una forta vida d'unió amb Déu, de vida interior, personal, però viscuda enmig del món. «Anem junts a Déu, però hi anem personalment», deia Chiara Lubich. És un equilibri. Déu ho il·lumina tot. La imatge que millor expressa tot això és la de la medalla. En una banda, hi ha la crida a treballar perquè tots siguem u; el gruix de la medalla és tot l'Evangeli, i a l'altra cara, Jesús a la Creu,

en el moment que clama el seu abandonament.

—Encara que la gent us coneix com a «focolars», el nom original és Obra de Maria...

—La crida del moviment a generar la unitat i oferir Jesús al món

és una crida molt mariana. És el que va fer i fa la Mare de Déu. Nosaltres, de manera particular, sentim molt forta la crida a oferir, fruit de l'amor recíproc, la presència de Jesús enmig del món. Això té molt a veure amb Maria, és la seva grandesa. Malgrat tot, popularment a Trento, molt aviat ens van començar a anomenar Moviment dels Focolars, perquè s'aplegaven molt, feien moltes trobades... Focolar vol dir «foc de la llar». Institucionalment, però, sempre serem Obra de Maria, perquè sempre estarem estretament vinculats a la Mare de Déu. I això queda reflectit també en el fet que la presidenta dels Focolars serà sempre una dona.

«La crida del moviment a generar la unitat i oferir Jesús al món és molt mariana»

DE L'ANGLICANISME AL CATOLICISME

Noves mesures per als anglicans que entren a l'Església catòlica

El Vaticà ha anunciat la creació d'una estructura canònica particular

SIC
Ciutat del Vaticà

El cardenal William Joseph Levada, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, i l'arquebisbe Mons. Agustin DiNoia, secretari de la Congregació per al Culte Diví, van anunciar la propera publicació d'una constitució apostòlica per respondre a les peticions dels clergues i fidels que desitgen ingressar en la plena comunió amb l'Església catòlica. En roda de premsa celebrada al Vaticà, el cardenal Levada va explicar que la constitució «representa una resposta necessària a un fenomen mundial» i oferirà un «model canònic únic per a l'Església universal adaptable a diverses situacions locals, i en la seva aplicació universal, equitativa per als exanglicans». El model preveu la possibilitat de l'ordenació de clergues casats exanglicans com a sacerdots catòlics, encara que no podran ser ordenats bisbes.

El cardenal va assenyalar que en el document el Papa «ha introduït una estructura canònica que estableix una reunió corporativa a través de la institució d'ordinariats personals, que permeten als fidels exanglicans entrar en la plena comunió amb l'Església catòlica, i conservar al mateix temps elements de l'específic patrimoni espiritual i litúrgic anglicà». «L'atenció i la guia pastoral per a aquests grups de fidels exanglicans serà assegurada per un ordinariat personal, l'ordinari del qual serà habitualment nomenat pel clergat exanglicà», va indicar el purpurat. Així mateix, va destacar que la nova estructura «està en consonància amb el compromís en el diàleg ecumènic» i va reiterar que «la iniciativa prové de diversos grups d'anglicans que han declarat que comparteixen la fe catòlica comuna, com expressa el Catecisme de l'Església catòlica, i que accepten el ministeri petrí com un element volgut per Crist per a l'Església. Per a ells ha arribat el moment d'expressar aquesta unió implícita en una forma visible de plena comunió».

El purpurat va subratllar que «Benet XVI espera que el clergat i els fidels anglicans desitjosos de la unió amb l'Església catòlica trobin en aquesta estructura canònica l'oportunitat de preservar aquelles tradicions anglicanes que són precioses per a ells i d'acord amb la fe catòlica». «Des del moment en què expressen d'una manera diferent la fe professada comunament, aquestes tradicions són un do que cal compartir amb l'Església universal. La unió amb l'Església no exigeix la uniformitat que ignora les diversitats culturals, com ho demostra la història del cristianisme. A més, les nombroses i diverses tradicions avui presents a l'Església catòlica estan totes arrelades en el principi formulat per sant Pau a la seva carta als Efesis: "Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme"», va afegir. Finalment, va recordar que «la nostra comunió s'ha

El cardenal Levada, en primer pla, i Mons. Agustin DiNoia.

reforçat per diversitats legítimes com aquestes, i estem contents que aquests homes i dones ofereixin les seves contribucions particulars a la nostra vida de fe comuna».

Mons. Agustin DiNoia, que va col·laborar en la redacció de la nova estructura, va comentar que «hem estat durant quaranta anys treballant per la unitat. Les pregàries han trobat

respostes que no anticipàvem». Per a l'arquebisbe, «ha tingut lloc un gir tremend en el moviment ecumènic» i va rebutjar les acusacions dels qui acusen de «dissidents» aquests anglicans. «Ells atenen a l'actuació de l'Esperit Sant per estar en unió amb Pere, amb l'Església catòlica», va precisar. Mons. DiNoia va explicar que encara es treballa en els detalls tècnics i que aquests ordinariats personals podrien patir variacions en la forma final.

D'altra banda, en una declaració conjunta, l'arquebisbe de Canterbury i primat de l'Església d'Anglaterra, Rowan Williams, i l'arquebisbe catòlic de Westminster, Vicent Gerard Nichols, van afirmar que l'anunci de la constitució apostòlica «posa fi a un període d'incertesa per als grups que nodrien esperances de noves formes per arribar a la unitat amb l'Església catòlica». «Toca ara als que han cursat peticions d'aquest tipus a la Santa Seu respondre a la constitució apostòlica», que és «conseqüència del diàleg ecumènic entre l'Església i la Comunió Anglicana».

Opinió

Tony Blair: «La meva conversió? Tot culpa de la meva dona...»

Giorgio Chevallard
President de l'Associació Cultural Charles Péguy

Tony Blair, exprimer ministre britànic, en la seva intervenció al Meeting de Rimini, celebrat el passat mes d'agost, va comentar la seva conversió al catolicisme i va assegurar que quan «es preparava per entrar a l'Església catòlica, tenia la sensació d'estar tornant a casa». Ha estat un camí llarg, facilitat per la fe catòlica de la seva dona («Haviem acordat d'anar a missa junts, una vegada en una església anglicana i una altra en una de catòlica... endevineu on anàvem més sovint...»), fins que l'exprimer ministre britànic ha percebut que l'Església catòlica era casa seva «no només per la doctrina o el magisteri, sinó per la seva naturalesa universal».

Blair va afirmar que «és un honor ser simpatitzant de Comunió i Alliberament» i va tenir paraules d'elogi per a la Fundació per a la Subsidiarietat, una de les organitzacions creades per persones vinculades a Comunió i Alliberament. Tony Blair va suggerir que el treball a favor de la subsidiarietat està en sintonia amb la manera amb la qual ell fa política. Va assenyalar la necessitat de concedir més espai a la societat civil i va recordar que moltes obres de l'Església realitzen serveis a favor dels malalts o dels que estan sols. «Sense la nostra Església —referint-se a l'Església catòlica— a Àfrica molts no tindrien esperança, no tindrien vida. Espero que es parli més d'aquestes obres bones que es fan.» «El pitjor que se li pot fer a una persona és fer-la massa dependent de l'Estat quan no és necessari.» L'exprimer ministre britànic és un laic que no s'avergonyeix de la seva fe, ni la posa entre parèntesis, sinó que deixa que alimenti la seva acció política: «Una

societat, per ser harmoniosa, ha de deixar espai a la fe. La fe ens ensenya una responsabilitat envers els qui ens envolten.» Sobre l'encíclica *Caritas in veritate*, de Benet XVI, va comentar: «Val la pena llegir-la i rellegir-la, és un contraatac al relativisme.» «L'Església pot ser la veu espiritual que impedeixi que ens fem esclaus de la globalització.» S'han de «respectar les arrels judeocristianes dels països d'Europa. També cal demanar respecte a la identitat dels nostres països, que s'ha format al llarg de mil·lennis».

«La fe no és una forma de supersitió, sinó la salvació per a l'home. No és una fuga de la vida. La fe i la raó són aliades, mai en oposició: s'ajuden, es reforcen, no competeixen. Per això la veu de l'Església és escoltada, la veu de la fe sempre ha de ser escoltada. Aquesta és la nostra missió per al segle XXI.» Com valorar aquestes afirmacions en un polític que —per citar un exemple— ha donat suport decididament a opcions contràries a la moral catòlica en temes importants de bioètica? Podem mirar abans la moral o podem deixar-nos sorprendre pel recorregut d'un home que cerca sincerament la veritat, és capaç de reconèixer els seus errors (com la guerra a l'Iraq) i reconeix en la seva experiència religiosa el fonament de la seva acció política. Al final, tots els assistents dempeus li van tributar una autèntica ovació. Giorgio Vittadini, president de la Fundació per a la Subsidiarietat, va declarar que va ser una de les trobades que han marcat la història del Meeting: «Vós sou un amic i un mestre que feu millor que nosaltres el que nosaltres desitgem fer.» «Amb la humilitat d'un nouvingut a l'Església, us dic que els millors dies per a la fe en Déu estan encara per arribar», va concloure.

Blair, durant la seva intervenció a Rimini.

DE L'ANGLICANISME AL CATOLICISME

«Per respecte, no fem publicitat sobre els catòlics que volen ingressar a la Comunió Anglicana»

Susana Woodcock, pastora de l'Església de Crist de Sabadell

Rosa María Jané Chueca

La declaració vaticana de crear unes estructures especials per acollir els anglicans que desitgen entrar en plena comunió amb l'Església de Roma ha suscitat diferents reaccions a l'Església anglicana. El bisbe diocesà de l'Església Espanyola Reformada Episcopal, Carlos López, ha emès un comunicat sobre aquesta qüestió. Conversant amb Susana Woodcock, pastora de l'Església de Crist de Sabadell, comentem aquest comunicat i parlem sobre el diàleg ecumènic.

—La reacció de l'arquebisbe de Canterbury i primat de l'Església d'Anglaterra, Rowan Williams, i la del bisbe diocesà de l'Església Espanyola Reformada Episcopal, Carlos López, difereixen força. Com s'explica?

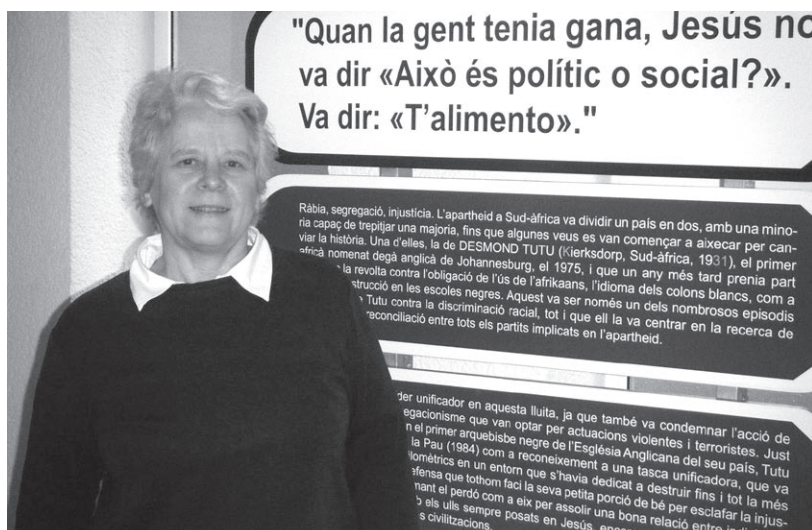
—És difícil parlar en nom de l'Església anglicana, perquè està formada per Esglésies autònomes. L'arquebisbe de Canterbury parla en nom de l'Església anglicana a Anglaterra i el nostre bisbe, Carlos López, parla en nom de l'Església anglicana a l'Estat espanyol. Per això poden tenir perspectives diferents sobre un tema. El nostre bisbe ha destacat, en el comunicat, que moltes vegades hi ha gent de l'Església catòlica que passa a l'anglicanisme. És a dir, que hi ha una doble direcció de persones que passen de l'Església catòlica a l'anglicana, i viceversa, gent de l'Església anglicana que passa a la catòlica. Tot i això els mitjans de comunicació només destaquen la notícia del pas que fan els anglicans a l'Església de Roma perquè nosaltres, els anglicans, per respecte, no anunciem ni fem publicitat sobre els catòlics que sol·liciten l'ingrés a la Comunió Anglicana.

—I vostè, com ho valora?

—Personalment, crec que si l'Església catòlica vol crear una estructura especial per a ells és que ho ha considerat necessari i és perquè potser pensa que són molts els que volen entrar a l'Església catòlica romana. Encara que jo opino que el pas de sacerdots anglicans casats a l'Església catòlica pot portar problemes, per la mateixa estructura de l'Església catòlica romana. A l'Estat espanyol no veig que hi hagi sacerdots nostres ni comunitats nostres que passin a l'Església catòlica. No en tinc constància i la veritat és que em sorprendria.

—Per què?

—Perquè hi ha moltes diferències de pràctica, de doctrina... I això em fa reflexionar sobre els motius d'aquestes conversions, de si són el resultat de qüestions pràctiques o per algun disgust. Realment estan convertits a l'Església catòlica romana? I dic el mateix dels sacerdots catòlics romans o fidels

catòlics que fan el pas cap a l'anglicanisme. Realment estan convertits a l'anglicanisme? Els catòlics romans que ingressen a la Comunió Anglicana s'hi solen integrar plenament i assumeixen la nova identitat religiosa sense la necessitat de crear estructures especials per a ells, com també assenyala el nostre bisbe. Actualment hi ha molt de debat intern a l'Església anglicana i també hi ha molt de debat intern a l'Església catòlica romana. No em sembla bé intentar aprofitar aquest debat intern a la Comunió Anglicana perquè l'Església de Roma se'n beneficiï. Això és el que també opina el bisbe Carlos López.

—La nova estructura preveu preservar part de l'espiritualitat i litúrgia anglicana...

—Em sembla bé, tot i que a la pràctica no sé si ho duran a terme sense tenir problemes. Em sembla bé que puguin mantenir, almenys, part de la seva espiritualitat.

—Com se'n pot veure afectat el diàleg ecumènic?

—A escala local, no crec que aquest anunci tingui cap incidència. L'Església anglicana sempre ha estat a l'avantguarda del diàleg ecumènic. Aquí pertanyem al Moviment Ecumènic de Sabadell i al Centre Ecumènic de Catalunya. Crec que el diàleg ecumènic a Catalunya és bo, encara que hi ha dificultats. Fem activitats ecumèniques conjuntament amb les diferents confessions cristianes, concentrades sobretot a la Setmana de Pregària per Unitat dels Cristians, al gener. Seria bo fer activitats amb més freqüència, però

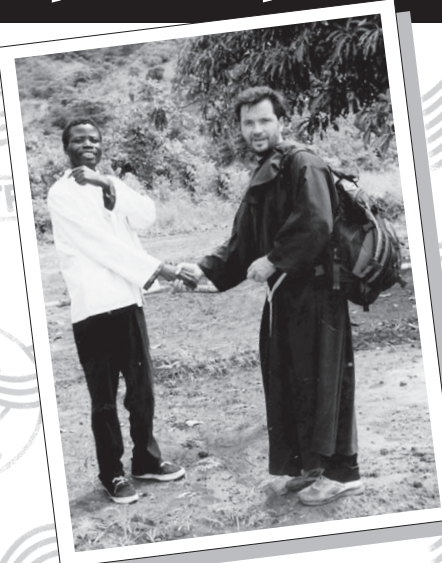
és molt complicat perquè cada Església té el seu ritme de treball, els seus projectes... en general, veig disponibilitat i disposició per treballar junts. Hi ha bona relació, molt cordial. Per exemple, la parròquia catòlica de la Santíssima Trinitat de Sabadell, des del mes d'abril, s'ha afegit a la nostra recollida d'aliments. Hi ha una pràctica conjunta i potser això és un element nou, aquí a Sabadell, i és una cosa molt grata. Hi ha moltes coses que ens ocupen i que ens preocupen i no tothom té la mateixa sensibilitat per al diàleg ecumènic, no tothom hi està obert.

—Treballar per l'ecumenisme implica també treballar per la unitat dins de les mateixes Esglésies?

—L'Església catòlica té una unitat; a l'Església anglicana no és així, perquè les Esglésies són autònomes i no és possible tenir una unitat de tota la Comunió Anglicana com pot ser-hi a la catòlica. Nosaltres creiem que la diversitat entre les diferents províncies anglicanes i dins d'aquestes províncies és una riquesa per a la nostra Església, no som monocromàtics. Nosaltres no creiem que la unitat hagi de passar per un cap espiritual únic a la terra, sinó que la unitat ha de ser més dinàmica, no tan rígida.

La pregària de Crist és que la seva Església sigui una. Per a mi, el més important és que si jo tinc l'Esperit de Déu i tu tens l'Esperit de Déu, hi ha unitat perquè l'Esperit és un de sol. Per a mi, el més important és unitat en l'arrel; el tema de les estructures el veig molt més complicat. Hi hauria d'haver debats teològics, apropament de posicions, intents d'entendre'ns mútuament... però arribar a una unitat orgànica ho veig llunyà perquè hi ha moltes diferències. És difícil reconciliar moltes coses a escala pràctica.

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica:** 217,06 € ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
(Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
Adreça
Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐
Titular Data
Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

ESTAMPAS - ROSARIOS - BELENES - ÓLEOS
- TRÍPTICOS - RETABLOS - IMÁGENES RELIGIOSAS
- MEDALLAS - RESTAURACIONES - ESPEJOS - ICONOS
- ORFEBRERÍA.

Estamperia San José
Fundada en 1919

Boters 7 i 9 Tel. 933 175 685
08002 Barcelona Fax 934 127 523

e-mail: info@articulosreligiosos.com
www.articulosreligiosos.com

AJUDA L'ESGLÉSIA. SI POTS, VIATJA AMB NOSALTRES.
SI NO, FES-NE DIFUSIÓ

ROMIATGE ANUAL A MONTSERRAT

12 de desembre de 2009

**HOMENATGE
ESPECIAL
AL BISBE JOAN
CARRERA
I PLANAS**

Per formalitzar la inscripció cal que ens envieu la butlleta que s'adjunta, degudament emplenada, fent el pagament abans del dia 4 de desembre de 22 euros per persona (només dinar) o bé 32 euros per persona (dinar + autocar), mitjançant una de les següents maneres:

- 1.- Transferència al compte: 2081 - 0100 - 12 - 3300010800
- 2.- Xec bancari a favor d'Amics de Catalunya Cristiana.
- 3.- En efectiu a les nostres oficines.

Persona que s'apunta:

Nom i Cognom:

Adreça:

Codi postal:

Població:

Telèfon:.....

Mòbil:

correu-e:.....

- Opció triada: ☐ Dinar (22 euros per persona)
☐ Dinar + autocar (32 euros per persona)

VIATGE A TERRA SANTA

DE L'1 AL 8 DE MARÇ DE 2010

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478

PLACES LIMITADES.

PER A MÉS INFORMACIÓ

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

COMTES DE BELL-LLOC, 67-69 € 08014 BARCELONA,

TEL. 934 092 700 FAX 934 092 775 CORREU ELECTRÒNIC: AMICS@AMICSCC.CAT

França

Tots, a Sant Martí del Canigó

Els catalans, cridats a participar el diumenge 15 de novembre en la clausura del mil·lenari

Albert Sisquellas
Castell de Vernet

Ja fa cinc mesos vam donar la notícia de la celebració dels mil anys de vida del monestir de Sant Martí del Canigó, situat al cor de Catalunya. Ara, la Comunitat de les Benaurances, que des del 1988 manté viva la flama d'aquest centre d'espiritualitat i cultura, fa una crida encesa als catalans de l'altra banda dels Pirineus perquè participem en massa el diumenge 15 de novembre als actes de clausura del Jubileu.

Ja l'11 de setembre del 1902, unes 2.000 persones procedents del Rosselló i de la Catalunya Sud van acompanyar el bisbe de Perpinyà, Jules de Carsalade du Pont, conegut també com «el bisbe dels catalans», per prendre oficialment possessió de l'abadia i celebrar l'inici de la reconstrucció després de 120 anys d'abandonament. A la recuperació d'aquest centre religiós situat en una cresta rocosa, un autèntic niu d'àguiles, a 1.050 metres d'alçada, hi va contribuir decisivament el seu amic Mn. Jacint Verdaguer, que en el seu poema *Canigó* lamentava amb insistència l'estat d'abandonament en què es trobava des de sis anys abans de la Revolució Francesa.

A *Els dos campanars*, epíleg de la seva obra, el sacerdot, poeta i patriota català es lamentava de l'estat de desolació en què es trobaven Sant Martí del Canigó i el seu germà Sant Miquel de Cuixà. El dia en què s'alcin d'entre les ruïnes «serà un autèntic goig per als catalans d'una banda i altra dels Pirineus», comentava a les anotacions.

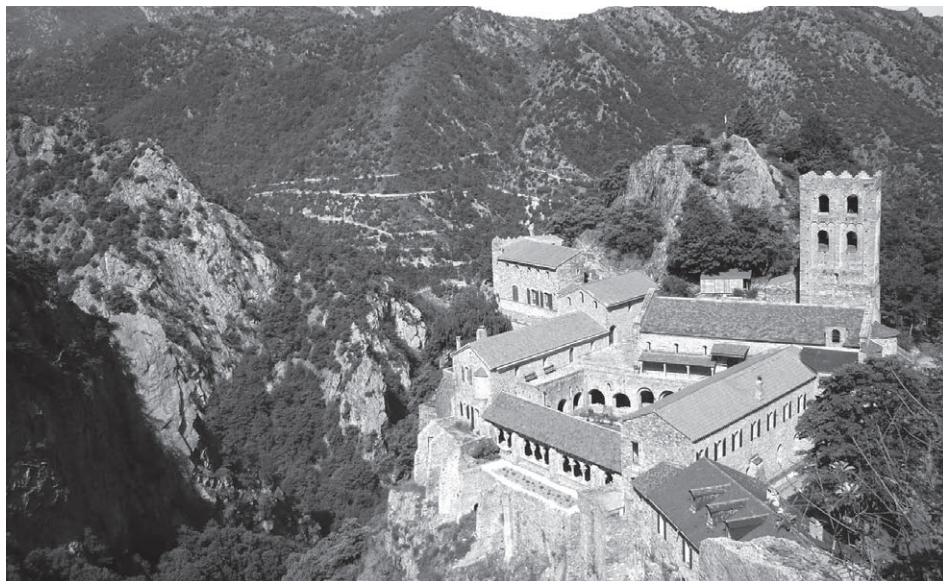
Però el naixement del monestir, que és el que ara se celebra, es remunta a l'any 1009, després que Guifré II, comte del Conflent i de la Cerdanya i besnét de Guifré el Pilós, en va ordenar la construcció i el va lliurar a l'orde dels benedictins. El seu germà Oliba, un dels grans abats de Sant Miquel de Cuixà, va donar suport engrescat al projecte. Trenta-cinc anys més tard Guifré II es va retirar al monestir vivint com un monjo més, i la seva tomba és allà en companyia de la de la seva segona esposa, Elisabet, que també es va voler consagrar a Déu fins a la mort.

Durant gairebé vuit segles els benedictins el van conservar i en van tenir cura fins que el 1783 els cinc darrers monjos, vells i malalts, van abandonar el lloc incapaços de seguir vivint en aquest enclavament bellíssim però inhòspit.

Abandonat a la seva sort, el monestir va ser saquejat pels habitants de la regió, que se'n van emportar bona part de les pedres treballades i esculpides. I aquest va ser el seu destí durant els anys que van precedir la seva resurrecció a començament del segle XX gràcies a l'esmentat Jules de Carsalade du Pont, que en va recuperar les ruïnes i va iniciar una primera campanya de restauració (1902-1932), seguida per una de segona (1952-1982). Aquesta darrera sota la direcció del monjo benedictí Bernat de Chabannes, que el 1988 el va confiar a la Comunitat de les Benaurances. Es tracta d'una associació internacional de fidels de dret pontifici fundada a Montpeller

El monestir està confiat a la Comunitat de les Benaurances.

El paratge en què es troba enclavat Sant Martí del Canigó és espectacular.

el 1973. Concebuda a l'estil de les primitives comunitats cristianes, és present a 29 països però és pràcticament desconeguda a l'Estat espanyol.

Sis dones, quatre homes i un matrimoni amb dos fills, tots ells procedents dels racons més variats de França habiten el monestir i porten una vida d'intensíssima devoció i entrega al Senyor. També s'encarreguen d'ensenyar l'abadia als turistes mitjançant visites guiades, du-

rant les quals practiquen una discretíssima però eficient tasca d'evangelització. Alguns d'ells han fet vots privats de pobresa, castedat i obediència.

Aquest grup religiós, presidit pel pare Henry Suzo, ha decidit celebrar amb magnificència la clausura del mil·lenari, amb la participació del bisbe de Perpinyà-Elna, Mons. André Marceau, i de l'arquebisbe de Tolosa, Mons. Robert Le Gall, que concelebraran una gran mis-

Un cap de setmana bellíssim

El poble més proper al monestir és Castell de Vernet i està situat als peus del Canigó. Es troba a una distància de dues hores i mitja des de Barcelona. D'allà surt un camí estret i vertiginós cap a l'abadia de menys de tres quilòmetres que es pot recórrer en un 4x4 o bé en taxis especialment adaptats, per un preu de 6,5 euros anada i tornada. Encara que el servei és pràcticament ininterromput, val més evitar sorpreses i fer una reserva trucant al número 0033468056461 per posar-se en contacte amb el senyor Cullell, que parla català. L'automòbil es deixa a l'aparcament gratuït a l'aire lliure a l'entrada de Castell. L'ascensió a peu fins al monestir és de 40 minuts i és molt recomanable per la bellesa del recorregut. Els més matiners poden sortir el mateix diumenge i arribar a temps per a la missa solemne de les 11 hores. O fins i tot a la processó de les 9.15 h. Qui es vulgui prendre les coses amb més calma pot gaudir d'un cap de setmana bellíssim en aquesta bonica regió. A més de les excursions a peu, durant la jornada de dissabte poden visitar una gran varietat de llocs d'interès, des de la imponent ciutat emmurallada de Vilafranca del Conflent fins a l'emblemàtic monestir benedictí de Sant Miquel de Cuixà.

sa solemne a les onze del matí. Robert Le Gall, que a més va ser abat i monjo benedictí de Sainte-Anne-de-Kergonan, pronunciarà a dos quarts de tres una conferència que segurament no deixarà ningú indiferent. En l'àmbit religiós també destaquen les processons a l'església de Sant Martí Vell i al panoràmic oratori de Sant Benet.

La cobla Germanor convidarà els sardanistes a participar a la festa, i el fotògraf Paul Palau, famós per les seves imatges del Canigó, presentarà un muntatge audiovisual en què podrem veure la muntanya, símbol del nacionalisme català, engalanada amb els colors de les quatre estacions. El mestre d'armes Thierry Tissier il·lustrarà els nens sobre els rudiments dels combats de l'edat mitjana, però sobretot, els valors de l'esperit cavalleresc, amb el respecte cap a l'altre i la rectitud. Naturalment, el monestir obrirà les portes a tots aquells que en vulguin visitar el claustre i les dependències, on podran admirar, entre moltes altres joies escultòriques i arquitectòniques, un antic capitell que representa el sant patró, el bisbe Martí de Tours, mort l'any 397 i conegut per la seva lluita contra els mals esperits i la seva tasca difusora de la fe.

Programa de la jornada

9.15: processó del Jubileu des de l'església de Sant Martí Vell a l'abadia.

11.00: gran missa solemne presidida per Mons. Robert Le Gall, arquebisbe de Tolosa, amb la participació de Mons. André Marceau, bisbe de Perpinyà-Elna.

12.00: al·locucions breus d'algunes personalitats i aperitiu ofert per la Comunitat de les Benaurances.

12.30-13.30: pícnic.

13.30-15.45: programa amb actes simultanis.

—Projecció del muntatge del fotògraf Paul Palau *Canigó, la màgia d'una muntanya* (13.30-14.30).

—Projecció contínua d'un DVD especial sobre el mil·lenari

—Sardanes amb la cobla Germanor

—Taller d'armes medievals per a nens

—Animacions/jocs per a nens

—I també: Adoració del Santíssim Sagrament. Confessions. Visita lliure de l'abadia.

14.30-15.30: conferència de Mons. Le Gall.

16.00: processó des de l'abadia al monestir de Sant Benet, pregària per a les vocacions i benedicció dels participants

Àvila

El llegat espiritual dels pobles africans

Religió, cultura i tradició, eixos d'un congrés internacional celebrat a Àvila

Justo Lacunza Balda
Àvila

El divendres dia 23 d'octubre l'alcalde d'Àvila, Miguel Ángel García Nieto, inaugurava el Congrés internacional sobre *La força espiritual d'Àfrica*. La trobada va ser organitzada pel Centre Internacional d'Estudis Místics (CIEM), que presideix l'alcalde de la ciutat. Una iniciativa excel·lent que obre els amplis horitzons del continent africà, explora les seves contradiccions religioses i aprofundeix en el llegat espiritual dels pobles africans. Les tres vessants principals del congrés, religió, cultura i tradició, feien de marc referencial a les conferències i intervencions.

Aquestes van ser les ponències, redactades i presentades per investigadors i experts en les diferents disciplines: *Presència i silenci de Déu a l'Àfrica* (Carlos Rodríguez Soto), *El concepte i l'experiència de Déu en les tradicions religioses africanes* (José Julio Martín-Sacristán Núñez), *L'expressió de la religió tradicional africana en les llengües i la tradició oral* (Justo Bolekia Buleká),

«L'Àfrica és rica en valors humans de solidaritat a escala familiar i social»

considerat l'Àfrica com el darrer dels continents. Hem projectat sovint sobre l'Àfrica una mirada de «compassió fictícia» i hem tingut una «actitud paternalista», fruits de l'arrogància política, de la prepotència econòmica i de la superioritat religiosa. Ens hem oblidat que rere la història mil·lenària dels països africans hi ha homes i dones que són els seus autèntics representants i savis intèrprets. L'Àfrica és una reserva incalculable d'espiritualitat traduïda en valors humans de solidaritat a escala familiar i social. Tot això malgrat la fragmentació constant a causa de les guerres i conflictes.

En segon lloc, el cristianisme i l'islam, amb les seves respectives identitats i doctrines, són les dues grans religions que inspiren la fe i donen sentit a la vida de milions d'africans. Les comunitats cristianes i musulmanes estan difoses i escampades per tot el continent africà. Tant l'islam com el cristianisme tenen la seva pròpia història, han imprès el seu segell i han begut de les fonts de les cultures i llengües africanes. Aquest esforç colossal de contínua simbiosi i adaptació, d'integració i encarnació ha tocat també l'ànima espiritual d'Àfrica. Perquè en definitiva, fent-se ressò de les paraules de sant Pau als Efesis (4,7) és el misteri de Déu que «està per damunt de tots, actua en tots i és present en tots». La iniciativa del Centre Internacional d'Estudis Místics d'Àvila mereix no només l'aplaudiment dels estudiosos; sinó també l'aprovació unànime de voler mirar l'Àfrica amb ulls nous. Des de la pàtria de la gran mística espanyola, santa Teresa d'Àvila.

L'experiència espiritual de la maternitat ferida. Dones refugiades i nenes soldat (Margaret Beriwwu), *Els avantpassats i els esperits* (Jean-Arsène Yao), *El vudú* (Michael Ohan), *L'experiència mística musulmana de l'islam a l'Àfrica* (J. Lacunza Balda) i *L'espiritualitat de la reconciliació en la tradició religiosa atxoli del nord d'Uganda* (Macleord Baker Ochola).

Els temes del Congrés han manifestat dos aspectes importants sumament eloqüents, sobretot examinant-los sota el prisma dels «espais espirituals». En primer lloc, hi ha la vitalitat religiosa i la tradició ancestral d'Àfrica. Durant molt de temps hem

Madrid

Coherència episcopal

SIC / Madrid

El diari *El País* va publicar el 13 d'octubre un editorial titulat «Protesta calculada», basat en una falsedat sobre la posició de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) sobre el dret a la vida. S'hi feia al·lusió explícita als bisbes, en general, i a Mons. Martínez Camino, en concret, com a secretari general i portaveu de la CEE. Amb la intenció d'aclarir les dades que es facilitaven a l'editorial, el director de l'Oficina d'Informació de la CEE, Isidro Catela Marcos, va enviar una carta a l'esmentat diari el 14 d'octubre. No es va publicar. Per això, el dia 20 es va tornar a enviar de nou. En aquesta ocasió es pregava que es publicués ràpidament, com a exercici del dret de rectificació.

Catorze dies després de la publicació de l'editorial, davant de la falta de resposta per part del mitjà de comunicació, i atès l'interès que té el contingut de la carta, la CEE la va donar a conèixer a l'opinió pública. En el text s'assenyala que «no és veritat que la Conferència Episcopal només reaccioni sobre la

qüestió de l'avortament "quan un Govern socialista estableix la llei o tracta de reformar-la". Els bisbes espanyols no han deixat mai de recordar que tota vida humana ha de ser respectada com a sagrada des de la concepció fins a la mort natural». En aquest sentit, indica que «són molts els documents i declaracions a favor de la vida que es poden citar, però valgui d'exemple la nota de la Comissió Permanent, del 17 de febrer del 2000, quan no governava a Espanya el Partit Socialista. S'hi afirma que la legislació vigent en aquell moment sobre l'avortament era "greument injusta" i que havia de "ser abolida"». Igualment, subratlla que «han estat moltes les declaracions públiques de diferents persones que reconeixen aquesta posició de l'Església. També a tall d'exemple, la vicepresidenta del Govern, María Teresa Fernández de la Vega, el 6 de octubre va ser preguntada sobre el tema en una entrevista i va dir que respectava l'actitud de l'Església catòlica, que "ha mantingut sempre la mateixa posició, ha estat coherent"».

cerers
des de
1862

CERABELLA

P.I. Can Clapés, 08181 Sentmenat (Barcelona)
T. 93 715 31 02 / Fax 93 715 02 51
CERERIA ABELLA
Sant Antoni Abat, 9, 08001 Bcn.
T. 93 441 09 07 / Fax 93 441 70 47
Boters, 5, 08002 Bcn. T./Fax 93 318 08 41
Comte Borrell, 41, 08015 Bcn. T.93 442 93 28

TESIS SOBRE EL MINISTERI DE PREVERE A L'ESGLÉSIA (7)

El prevere i la «lectura creient de la realitat»

Ramon Prat i Pons
Vicari general
de Lleida

El prevere catòlic és un contemplatiu en l'acció, i solament així és feliç. Això suposa una dedicació important del seu temps a la lectura de la Paraula de Déu, especialment a l'estudi de l'evangeli i, també, a la pregària gratuïta i contemplativa. Tanmateix, aquesta pregària d'adoració no l'aïlla dels altres, sinó que el fa sensible a la contemplació de les meravelles de Déu en els fets i la vida de cada dia.

La metodologia de la «lectura creient de la realitat» pot ajudar molt a unir la pregària gratuïta d'adoració i la pregària viscuda a partir de la contemplació dels signes dels temps (Lc 12,54-56).

La lectura creient de la realitat és el model de reflexió i comprensió de la vida, propi de la Sagrada Escripura, perquè observa la realitat com la Creació de Déu, la interpreta a la llum de l'Aliança de l'Antic Testament i a la llum de la nova Aliança del Nou Testament,

per tal de reorientar la vida del poble vers la salvació i la santificació.

Hi ha tres elements que configuren la «lectura creient de la realitat». El primer és el respecte o la mirada atenta a les persones, als fets i a les seves causes i les conseqüències, per tal de detectar els reptes i els signes d'esperança

que emergeixen de la vida diària de la comunitat. El segon element és el discerniment de la situació observada i analitzada, a la llum de la Paraula i l'Esperit, per tal de formular els criteris que ens poden ajudar a comprendre a fons la realitat viscuda i a descobrir els camins de superació.

El tercer element consisteix a canviar l'actitud a la llum dels criteris de discerniment teològic, espiritual i pastoral elaborats, per tal de dissenyar els camins de transformació de la realitat que vivim, lloar Déu pels encerts assolits i convertir les dificultats en oportunitats per créixer.

Aquests tres elements de la «lectura creient de la realitat» —mirada atenta, discerniment i acció transformadora— ofereixen al prevere una metodologia de l'acció mitjançant la qual, al mateix temps que serveix la comunitat cristiana, reunida a l'entorn

de l'eucaristia, va transformant la pròpia vida en la perspectiva de la maduresa humana, cristiana, eclesial i espiritual de l'evangeli.

He practicat aquesta metodologia teològica pastoral al llarg de quaranta anys i dono testimoni que ajuda molt a viure la vida de cada dia amb pau, serenitat i esperança. El ministeri de prevere, viscut a la llum de la «lectura creient de la realitat», doncs, al mateix temps que realitza un servei joïós a la comunitat, esdevé un camí evangèlic de creixement personal, quan les coses van bé i també quan, inevitablement, experimenta el fracàs.

En el canvi d'època que vivim actualment, aquest tarannà teològic, espiritual i pastoral pot ajudar molt a convertir les dificultats feixugues a les quals el prevere ha de fer front cada dia, en bones oportunitats per créixer com a persona i obrir camins de futur.

«El ministeri de prevere esdevé un camí evangèlic de creixement personal»

SACERDOTS DE PEL·LÍCULA: HISTÒRIES DE FIDELITAT I SERVEI (7)

La saga dels exorcistes

Peio Sánchez

Director del departament de Cinema
de l'arquebisbat de Barcelona

Ens aturem breument en un subgènere de terror que ha tingut un èxit de públic important, i que encara continua atraient diferents productors. Es tracta del cinema al voltant dels exorcismes. El caràcter espectacular d'aquestes pel·lícules eclipsa sovint el sentit religiós del tema de la possessió del Maligne. Recordem que l'exorcisme és una forma antiga i particular de pregària, que fa un ministre ordenat en nom de tota l'Església per alliberar del poder de Satanàs i de les seves conseqüències d'engany, mentida i confusió. Des d'aquí s'ha de subratllar que se sotmet el destinatari a una anàlisi prèvia rigorosa per excloure la malaltia física o mental, i que el sacramental es fa com un exercici de pregària. Quan William Friedkin, el 1973, va adaptar al cinema la novel·la de William Peter Blatty, que duia per títol *L'exorcista*, no podia imaginar que inaugurava una llarga sèrie de pel·lícules al voltant d'aquest tema. La primera entrega presenta el pare Damien Karras (Jason Miller), un sacerdot en crisi personal i de fe, al qual Chris McNeil (excepcional Ellen Burstyn) demana ajuda per alliberar la seva filla del dimoni. En el moment de l'exorcisme rep l'ajuda del pare Lankester Merrin (Max von Sydow), un enigmàtic i veterà sacerdot que lluitarà acarnissadament amb Satanàs per alliberar la nena. El director dirà de la seva pel·lícula que «és una paràbola del cristianisme, de l'eterna lluita entre el bé i el mal», cosa que sens dubte formava part de la promoció comercial. La realització, amb uns efectes especials molt aconseguits, permet que l'espectador s'enfronti a la por d'allò desconegut que hi pot haver dins de cadascun. La doble figura del sacerdot mostra, per una part, el vell coneixedor del poder del Mal (Merrin) davant del jove expert (Karras), però desorientat. Finalment, tots dos sucumbiran. Encara que el suïcidi d'aquest darrer, presentat com a exercici de redempció, deixarà el dimoni fora de joc una temporada.

Quatre anys després, el 1977, es va estrenar *L'exorcista 2: l'heretge*, sota la direcció de John Boorman. Richard Burton va encarnar el pare Lamont, que

investiga els traumes psicològics que afecten l'ara adolescent Regan després de l'exorcisme al qual va ser sotmesa a la primera part de la saga, així com la misteriosa mort del pare Karras. En aquest cas comença a reblar-se el clau, però la motivació se simplifica: cal vèncer el dimoni Pazuzu a través de les persones que el van patir.

El 1990 va aparèixer *El Exorcista III*, dirigida pel pare literari de la criatura, William Peter Blatty, que ara es posa rere les càmeres per adaptar la seva novel·la *Legión*. La trama aborda la història del pare Dyer i el tinent Kinderman, i el reencontre amb qui creien mort: el pare Karras. Millora la història, que ara es fa més aviat policíaca, però empitjora la direcció. Res de nou.

El 2004 es va estrenar *Exorcista: El Comienzo*, dirigida per Renny Harlin per afegir *gore* a l'invent i rebutjant Paul Schrader, que n'havia preparat una proposta. En aquesta entrega tornem als dubtes de fe del sacerdot protagonista: ara el jove pare Merrin, que a la primera mostrava la seva fe en la lluita contra el mal. Tres quarts del mateix, tot i que aquesta vegada amb un gran fracàs comercial que va permetre que s'oferís al públic el 2005 la pel·lícula *Dominio: Protosecucla de El exorcista*, que va ignorar la història del film anterior i reconstrueix un origen completament diferent, que treu a la llum la versió de Paul Schrader, abans rebutjada. En aquesta ocasió es passa a un drama més íntim i psicològic, on es plantegen els interrogants de la lluita entre el bé i el mal. Així, doncs, el terror evoluciona cap a una pel·lícula més existencial del tipus habitual al guionista de *La última tentación de Cristo* (1988). I aquí es va tancar el cercle.

Amb *El exorcismo de Emily Rose* (2005), hi ha un canvi d'orientació. Es presenta com a fons el cas real de la jove Anneliese Michel, que va morir el juliol del 1976, així com el procés judicial que va tenir lloc arran de la seva mort. Però tot això totalment transformat en noms, llocs i personatges. La pel·lícula comença quan s'acusa el pare Richard Moore (Tom Wilkinson) d'homicidi negligent. En el judici

s'enfronten l'advocada agnòstica (Laura Linney) i el fiscal devot metodista (Campbell Scott), però l'argumentació de l'advocada es va decantant cap a la perspectiva del sacerdot en descobrir els seus propis dimonis personals. La figura del pare Richard és la d'un home convençut que el Maligne té un poder imprevisible i que a través d'Emily (eloqüent Jennifer Carpenter) l'ha reconegut. La seva actitud creient i decidida contrasta amb els seus superiors, interessats a oblidar l'assumpte. Tot i això, en el seu discurs final el que fins aleshores es plantejava des del problema fe i raó, es desvia cap a seriosos problemes teològics quan una suposada aparició de Maria sembla exigir el sacrifici d'Emily perquè el món conegui l'existència del mal, cosa incompatible amb la fe en el Déu de la misericòrdia que no manipula ni sacrifica els éssers humans.

Amb el mateix cas real de fons, *Réquiem (El exorcismo de Micaela)*, de l'any 2006, de Hans-Christian Schmid, realitza una mirada completament diferent. Aquí busca el realisme gairebé documental per analitzar les circumstàncies de la mort, per això no es filma, contra el que es preveu en el cànon d'aquesta mena de pel·lícules, cap dels exorcismes. Com diu el cineasta en la presentació, «*Réquiem* es basa en fets reals, tot i que els personatges són ficticis». També hi ha dos sacerdots: un d'ancià amb experiència, que considera que la jove necessita sobretot atenció mèdica, i el més jove, que està convençut de la possessió. Malgrat tot, la pel·lícula presenta clarament el cas com un problema d'ofuscació mental en una víctima amb una mare possessiva marcada per una ofuscació religiosa. A més, l'actuació dels sacerdots no sembla ni comprensiva ni adequada al problema de Micaela. Des del punt de vista de la figura del sacerdot en el cinema, les pel·lícules dels exorcismes serviran per mostrar sacerdots en crisi que es veuen envoltats en realitats i experiències que els allunyen de la seva missió. Amb elles comença la crítica deformadora d'un grup de pel·lícules, que acaba desdibuixant el servei ministerial des de claus majoritàriament falsificadores.

Punt de vista

Enric Puig Jofra, s.j.

Secretari General Fundació Escola Cristiana de Catalunya

Prevaldrà el seny?

El Consell Escolar de Catalunya ha posat un nou tema de debat sobre la taula: la proposta de canvi de denominació de les vacances de Nadal i de Setmana Santa per *vacances d'hivern* i de *primavera*, respectivament. No s'han fet esperar les reaccions, majoritàriament negatives, a la peregrina proposta. Els articles de fons a la premsa, els debats radiofònics i televisius, els editorials, els blocs personals i les cartes al director han abordat el tema.

La majoria d'aportacions amb seny i sentit comú, amb un coneixement de la nostra realitat social i cultural, han assenyalat la conveniència de no convertir aquest tema en un nou camp de batalla i d'enfrontaments inútils, en un altre element de distracció dels veritables problemes i reptes educatius que ens afecten o en un altre intent de diluir la presència del cristianisme en el diàleg cultural de la nostra societat.

Europa és filla del cristianisme i la cultura occidental està amarada de cristianisme. No és, doncs, estrany que, a més del calendari, les denominacions toponímiques, els refranys i frases fetes, les arts i les lletres, les tradicions i les festes populars... i molts altres aspectes de la vida quotidiana facin sovint, referència i estiguin arrelades als seus orígens cristians. Constitueixen, al marge fins i tot de la professió de fe i de la pràctica religiosa, elements constitutius de la nostra identitat cultural personal i col·lectiva.

Cal ser curosos quan, conscientment o inconscient, es pot malbaratar aquest patrimoni que no és només una herència sinó, també, un actiu que ajuda a ser en

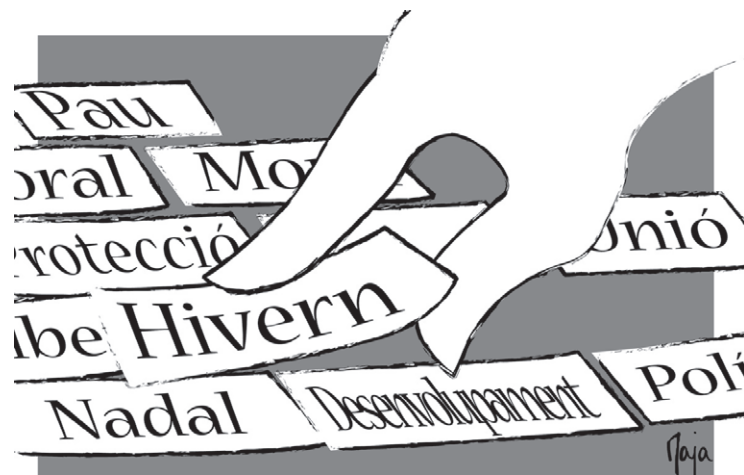
l'aquí i l'avui, que construeix la persona i la refereix a un col·lectiu humà i a una realitat concreta.

Si la mesura de canviar el nom de referència de les vacances respon a un suposat respecte a la multiculturalitat, la resposta està en l'acollida real i sincera, el respecte actiu a la diversitat d'identitats, la valoració de la diferència amb la possibilitat d'enriquiment mutu que se'n deriva... però sense ingenuïtat, ni frivolitat, ni doble intenció. Davant el nou context multicultural que es dona a la nostra societat, no hem de renunciar a la pròpia identitat en favor d'un mal entès respecte que condueix a una mena d'asèpsia cultural, artificial, aigualida i, sovint, ridícula. Si la mesura respon a una

suposada necessitat de laïcitzar la nostra vida social i a una suposada responsabilitat dels nostres governants en protagonitzar-la, em sabria greu que el govern del meu país assumís aquest insòlit i absurd gest d'autoodi. Potser abans convindria mirar els països del nostre entorn i d'un origen i context cultural semblant, molts amb una sana laïcitat

consolidada de fa molt de temps. En el nostre país hi ha molta feina a fer i en l'educació, molta més. Res recomana dedicar temps a qüestions que, com aquesta, no construeixen, no apropen, no uneixen.

No perdem la pau, però, perquè, com diu un bon amic meu en el seu bloc referint-se a aquest tema: «La història de Déu fet home, nascut de dona, pobre i en una establia, seguirà sent, per a creients i no creients, una de les històries més belles de tots els temps. Carregada de tendresa i d'esperança per a tots.» Cal confiar també que, finalment, prevaldrà el seny.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

Una anècdota, dos sacerdots i un cardenal

Fa bastant temps, vaig llegir una entrevista a un metge famós. Era un bon professional i, a voltes sorneguer. De vegades ironitzava, fins i tot, en temes eclesiàstics. El periodista preguntà al doctor sobre les reaccions dels malalts. Ell va etzibar que els capellans malalts eren els pacients que tenien més por davant la cirurgia.

Recentment, a dos sacerdots molt amics els han estat diagnosticat un càncer. La notícia m'ha emocionat profundament. Però he constatat el contrari del que declarava el metge sorneguer: han reaccionat amb una pau i una serenitat impressionants. Per això n'he volgut deixar constància. Fins i tot, han parlat del seu mal amb un xic de bon humor. El sacerdot més jove em digué que, des del punt de vista sacerdotal, havia tingut una vida molt feliç.

He llegit unes confessions del cardenal d'Hondures, arquebisbe de Tegucigalpa i president de Càritas Internacional. El periodista li demana que, en aquest any dedicat al sacerdot, li parli de la seva vocació. La

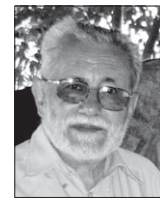
resposta del prelat és clara i profunda. La seva vocació requereix un procés de maduració. El seu pare no considerà prudent que el noi entrés al Seminari Menor. L'apassionava l'aviació, la qual cosa el portà a llegir llibres i aprendre a volar. També el captivava la música i aconseguí tocar diversos instruments.

El cardenal diu: «He tingut una vida molt bonica.» Atorga la màxima valoració a la seva ordenació sacerdotal, «el moment més feliç i decisiu» de la seva vida, «la gràcia més gran que Déu pot donar a una persona, després del baptisme».

Troba lògics els moments difícils, d'acord amb la dita de Jesús: «Si algú vol venir darrere meu, que es negui a si mateix, prengui la seva creu i em segueixi.» Passà també algunes malalties, no li faltaren dificultats inherents al càrrec i l'entristí molt la mort del papa Joan Pau II.

Tres esdeveniments. Abonen la tesi que els sacerdots, àdhuc en la malaltia greu, el Senyor els enforteix. Que els dos malalts recobrin la salut!

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.

Martí Alanís, bisbe bo (i 2)

Podria explicar molts altres moments. Agraïxo moltíssim a Déu que m'hagi proporcionat aquesta relació. Durant aquests 25 anys he tractat d'esbrinar si la predilecció que va tenir amb mi era exclusiva. Per a satisfacció meua, he comprovat que no, que amb tots els sacerdots es comportava de manera idèntica. El dia de l'enterrament ho vaig tornar a preguntar, m'intrigava que no hi hagués ningú que, en algun moment, pogués haver sentit antipatia per ell. Tothom em deia el mateix, i un va afegir: «Si algú pensa el contrari, seria un monstre.»

(Fa uns anys, amb altres bisbes espanyols, va anar de vacances per Europa. Viatjaven en una caravana i s'aturaven en camps convencionals. Crec recordar que ell, pel seu compte, va visitar la península monàstica del Mont Athos, d'això sí que en va publicar una crònica. Més d'una vegada li vaig suggerir que escrivís un relat d'aquest episcopal viatge, però no ho va fer. Algun dels acompanyants, que encara viu i se li assembla, i que no m'estranyaria que llegís aquestes línies, ho podria fer. Ens cal comprovar que, dins de la realitat episcopal, hi ha un home que no ha ofegat la seva sensibilitat, la seva cordialitat, capaç de dialogar, estimar i respectar.)

Adverteixo dues coses, encara que d'això ja se n'ha parlat en altres llocs. Primer, que era un eclesiàstic docte, de molta lectura i carpetes ordenades, on arxivava els temes més variats d'importància cristiana o purament antropològica. Afegeixo, que el seu càrrec polític, principat compartit amb el cap d'Estat francès, el vivia amb profunda responsabilitat. Pel que fa a això, en podria explicar alguna expressió humorística seva. Més que honors, jo penso que li causava problemes. Es diu que, per premiar totes dues qualitats, se li va atorgar, a títol personal, el d'arquebisbe.

Tot això que explico no és noticiable perquè li manca morbo i espectacularitat, avui tan de voga, si es vol cridar l'atenció i interessar. Però un bisbe comunicatiu, que estima els sacerdots amb cordialitat i a qui agrada ser estimat de la mateixa manera per ells, és una *rara avis*.

Al final de l'enterrament, de dins del cor, em va sortir dir-li: «Bisbe Martí, intercedeix davant de Déu per nosaltres, perquè en l'actualitat tinguem bisbes com tu.» Quan s'ha creuat la barrera de l'àmbit social i històric i penetrat en la Transcendència, no hi ha tractaments protocol·laris, tots ens tractarem de tu a tu, com Jesús tractava i era tractat.

Finestra a la vida

Victòria Molins

s.t.j.

Abraçades de franc

Si n'hi ha, de coses bones, al carrer! Tantes o més que de dolentes. Les bones no alimenten el «morbo» que sovint agrada tan als mitjans de comunicació —perquè els retroalimenta, ja està clar que donen gust a un públic que el cerca. Jo, que ja sabeu que tinc preferència pels barris del centre de la meua ciutat i, en general, per tot el que passa al carrer, tinc algunes alegries i algunes sorpreses.

Avui mateix, sortia del Secretariat de Marginació tot pensant en la bona gent que es dedica a tenir cura dels altres i a donar suport a projectes d'ajuda i a l'acompanyament dels més desfavorits. Recordava, amb unes companyes, alguns fets que, sens dubte, mouen la societat i que, en el fons, tenen una arrel comuna: els diners. Sovint diem que ningú no dona duros per quatre pessetes —evocant encara l'antiga moneda—, és a dir, que la gent acostuma a buscar interessos, a esperar recompenses, a aprofitar-se de les accions en les quals l'afany de lucre és el mòbil principal. Només hem de pensar en els factors que han portat a la crisi actual.

Doncs bé, de tant en tant, hom es troba amb gent que fa les coses de franc i amb un tarannà simpàtic. És el que m'ha passat avui en sortir de Rivadeneyra i entrar a la Rambla tocant a la plaça de Catalunya; un grup de gent de totes les edats, amb un somriure d'orella a orella, feien una mena de manifestació original i senzilla: no es manifestaven protestant per tantes coses que podrien fer-ho; no, es manifestaven per demostrar que la felicitat és gratuïta quan ens sentim amics, germans, companys d'un camí a la vida. Les petites pancartes que portaven deien una sola cosa en diferents idiomes: «Abraçades gratuïtes», «Abrazos gratis», «Free embraces»... M'ha agradat tant! Per descomptat que he començat a repartir abraçades a tots aquells que les oferien, i m'he sentit molt bé donant suport a una iniciativa que mereix el nostre aplaudiment.

En continuar el meu camí cap al Raval he començat a imaginar abraçades diferents. No sé per què m'ha vingut a la ment el quadre de Rembrandt amb l'escena del fill pròdig i de la mà d'aquest record, l'abraçada que els pares d'un noi drogoaddicte que jo m'estimava molt li feien quan retornava d'una de les seves absències llargues...

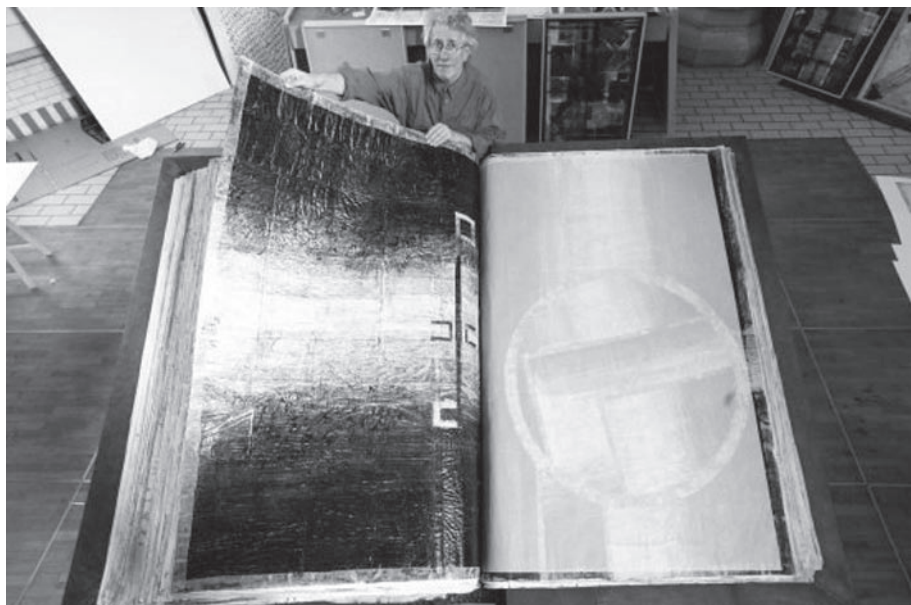
Jo he comprovat que de vegades no tenim cap més arma, ni cap més argument, ni cap més ajuda que l'abraçada. Fa quatre dies que vaig tenir ocasió de comprovar-ho amb un reclus que estava aïllat a causa del seu comportament al mòdul, i vaig aconseguir permís per anar-lo a veure. L'abraçada llarga i calorosa que ens vam fer ho deia tot. En aquest gest, sense paraules però sí amb llàgrimes, es condensaven moltes hores de solitud, d'angoixa, de sentiments creuats que es fonien amb el contacte físic amb la persona amb qui se sentia comprès i estimat. Hi ha moments que no cal res més.

Tampoc no podem solucionar molts casos. Tant de bo que el nostre contacte tingués la força guaridora que tenia Jesús i de la qual va gaudir aquella dona pel sol fet de tocar-li la roba... però si més no, una abraçada al que està i se sent sol, pot donar una mica de consol i esperança al caigut.

Un bon exemple, el d'aquest grup de manifestants de l'amor que ens hem trobat a la Rambla repartint abraçades!

Zoom

Eduard Brufau

L'artista alemany Dieter Gerschler ha exposat en una església de la ciutat d'Hamburg la seva darrera obra: una Bíblia gegant. L'autor ha treballat infatigablement durant 24 anys per escriure, il·lustrar i enquadernar aquest exemplar de 365 pàgines i 500 quilograms. El llibre es converteix així en la Bíblia més gran coneguda fins ara.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana

(lserrall@gmail.com)

Fals respecte i manipulació

Llegeixo a *El Periódico*: «Alguns col·legis públics han eliminat aquestes funcions [els pastorets], i també els pessebres, "per no ferir la sensibilitat" de famílies d'altres religions o atees, explica la directora d'un d'aquests centres» (19/10/09). Abans de comentar aquesta opció (anti)pedagògica, subratllo que aquesta afirmació ha reflatat amb motiu d'aparèixer a la premsa la pretensió de convertir les vacances de Nadal en vacances d'hivern. En aquests mateixos dies, vaig compartir un sopar amb una professora francesa que era a Barcelona per acompanyar els seus alumnes en intercanvi escolar. Li vaig preguntar sobre les vacances d'hivern. Em va dir que les feien al febrer. Aleshores, vaig afegir, i les de Nadal? Són les vacances de Nadal, va respondre. I aquí, el Consell Escolar de Catalunya vol donar lliçons de laïcitat a França. Però anem a l'anàlisi de la frase inicial a partir de dos enfocaments.

Primer, el preu de la convivència amb els altres no ha de comportar mai la pèrdua de la identitat pròpia. Les diferències no es venen amb la destrucció de l'alteritat sinó amb la tolerància de la diversitat. Seria curiós que en un menjador escolar no es pogués servir pernil perquè pot molestar aquells als quals la seva religió els el prohibeix. Aquest fals respecte condueix a l'exclusió. L'expressió «famílies d'altres religions» acostuma a ser una forma políticament correcta de referir-se als emigrants. Catalunya té tradicions centenàries, que tenen un valor en si mateixes com a referents culturals i que alguns interpreten des de l'òptica religiosa. No per això les invaliden. Un nen que salti al camp pot voler imitar Puyol en la tècnica o en l'empenta futbolística, però, tal com anem, aviat li prohibiran fer, per no ferir la sensibilitat dels seus companys, el senyal de la creu, com fa aquest famós capità del F. C. Barcelona. Catalunya és un país d'acollida, però la seva hospitalitat no es pot convertir en abdicació de les seves tradicions, de la seva cultura, ni de la seva llengua. Sense els referents del cristianisme, la cultura dominant a Catalunya es torna opaca i es llança els infants cap al que és desconegut, perquè ignoren els codis d'interpretació. L'art, la literatura, la música... es tornen, en gran part, inassequibles a la intel·ligència. D'aquesta manera, no facilitem la integració. Aquests plantejaments aparenten sorgir d'una pedagogia progredir, però no és així. Constituïxen mostres d'una pedagogia líquida, sense consistència, i d'una pedagogia intolerant. En el fons, els alumnes no posen aquests problemes. Els projecten unes persones, els mestres, que no han resolt els propis o que no han sortit de la seva ingenuïtat. La solució que proposen no respecta ningú.

Segon, no hem d'encobrir el laïcisme, com anticlericalisme bel·ligerant, amb el respecte aparent a la sensibilitat de grups minoritaris. El laïcisme no té cabuda en una constitució democràtica, perquè vol eliminar l'altre en comptes de conviure-hi. Per això, no l'esmenten, encara que alguns docents és el que cerquen i així ho manifesten en converses privades. En aquest sentit, en comptes de ser respectuosos amb els emigrants, concretament amb els musulmans, els converteixen en arma llancívola per fixar les seves tesis. D'això se'n diu manipulació. N'hi ha prou d'observar la cronologia d'implantació de les diferents confessions a Catalunya per adonar-nos que la immensa majoria no va més enllà d'escasses dècades. No parlo tant de la dimensió religiosa, que és una opció personal de cadascú, sinó de l'entramat cultural que configura el dinamisme d'un país. Voler començar la història com si res no hagués existit abans, posar el comptador a zero... és impossible. El fil de l'actualitat es teixeix en l'ordidura d'un passat mil·lenari. Sense arrels, no hi ha futur.

Una convivència constructiva i un diàleg sincer són els ingredients que facilitaran un horitzó d'esperança. De vegades, haurem de cedir, els uns i els altres, però sempre sense fals respecte ni manipulació.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Cartes del lector

Una mala praxi

Resulta obscè llegir a qualsevol diari els sous, les primes, les pre-jubilacions i altres premis amb els quals es gratifiquen els banquers que es retiren, tenint en compte les dificultats serioses per les quals passen milers de persones a les quals se'ls acaba l'atur, no troben feina i veuen perillar la jubilació per manca de cotitzacions.

Mai no s'havia parlat tant de solidaritat amb tan mala praxi.

MÓNICA SERRA VIDAL
Sant Cugat del Vallès

Advertència a les autoritats

Ens anuncien projectes grans i fantàstics per a la Barcelona del futur. Projectes que crec que costaran moltíssims euros. Caldrà saber qui ho pagarà. Però el que és cert és que abans hauran de fer una neteja general de Barcelona. Hi ha barris, com el Gòtic, que fa vergonya ensenyar-los a qualsevol turista.

Demano a les autoritats que la futura fantàstica Barcelona no ens enxampi amb el més calent a l'aigüera.

M. TERESA DELÁS
Barcelona

Nou curs i transmissió de valors

Immersos ja en el nou curs escolar i universitari, penso que tant de bo els que ens dediquem a la tasca de transmetre, a més de coneixements i habilitats, ens esforcem per transmetre als joves valors com el respecte, la justícia, la solidaritat, el treball ben fet, l'ecologia... Valors amb els quals, entre tots, amb petits actes, construïm la societat, la democràcia, un món més humà. L'esforç val la pena.

JOSÉ MORALES MARTÍN
Palafrugell

Ronaldo i el bruixot

Diuen que Cristiano Ronaldo ha estat víctima del vudú, tal com afirma José Ruz, conegut bruixot que aplica les seves males arts en perjudici del proïsme. Aquest diu que ha rebut 30.000 euros amb aquesta finalitat per part d'una dona. Per aquest motiu, des de Portugal un altre bruixot pretén cancel·lar aquest acte amb màgia blanca.

Però segons Gabrielle Amorth, el primer exorcista de Roma, «no hi ha diferència entre màgia blanca i màgia negra, i quan funciona, sempre és obra del dimoni». El malefici (encanteris, malediccions, mal d'ull, vudú...) és un mal causat a una persona recurrent al diable. I suposa el 90% de l'origen de les possessions diabòliques. A més, l'ocultisme i algunes religions provinents d'Ori-

Recordant un gran cantant

Poques vegades un cantant ha estat tant un treballador de la música popular com Luis Aguilé, que ens ha deixat darrerament. Aguilé era un intèrpret seriós que s'atrevia tant amb la melodia com amb el ritme, i tenia en el seu repertori més de cinc-centes peces musicals. Tot un rècord!

Va venir a casa nostra a principis dels anys seixanta, provinent del seu Buenos Aires natal. Aquí aviat es va fer un nom i va conquerir públics de totes les edats. A l'Argentina havia estat un ídol juvenil i el seu èxit es va anar estenent per tot Amèrica Llatina, on va rebre nombrosos premis.

Posseïdor d'una simpatia enorme, amb un gran sentit del ritme i amb qualitats de *showman*, tenia una gràcia especial per cantar i ficar-se el públic a la butxaca. Era alegre, sabia connectar amb el públic hispà i feia passar estones agradables tant en actuacions de cara al públic com en xous a la ràdio o a la petita pantalla.

També va compondre cançons i va enregistrar en català. Crec que cal destacar sobretot la seva etapa a Barcelona, quan gravava als antics estudis del carrer Urgell, xamfrà amb el carrer Còrsega, seu de la discogràfica Emi-Odeón-La Voz de su Amo. En aquells discos es percebia la mà d'un gran mestre de la música lleugera: l'excel·lent Casas Augé, amb qui Aguilé treballava molt a gust.

Títols com *Dile*, *Caterina*, *Santa Margarita*, *Te quiero*, *no lo olvides*, *Ciudad solitaria*, *Juanita Banana*, *Bartolomeo*... van ser molt exitosos. I ja en una altra etapa, l'emblemàtica *Cuando salí de Cuba*, que ha conegut més de 200 versions i s'ha traduït a més de 15 llengües. Encara avui els pianistes desgranen les seves notes en bars d'hotels i altres locals. Luis Aguilé ha estat un artista molt complet, incansable i que sempre tenia noves idees musicals. *Ven a mi casa esta Navidad* va ser un gran èxit. Gràcies, Luis, per tot aquest immens llegat que ens has deixat i que ens ha servit per fer-nos companyia musical i alegrar-nos més el dia a dia. Que descansis en la pau del Senyor!

JOAQUIM RENOM I BLANCH
Badalona

ent, amb el seu esoterisme, són portes obertes per al dimoni, que hi entra. Immediatament. El satanisme es difon enormement gràcies a algunes bandes de rock.

Quan disminueix la fe en Déu, augmenta la superstició i la gent es posa en mans de bruixots i endevins, i així, les sectes satàniques prosperen. Els nens també són atacats: hi ha revistes i historietes que ensenyen la bruixeria i el satanisme. Les sessions d'espiritisme, com la popular *ouija*, en les quals s'evoca els morts per aconseguir respostes, ara s'ensenya a través de computadores, telèfons, televisió... però, sobretot, amb l'escriptura automàtica. Segons les enquestes, el 37% dels estudiants han fet, almenys un cop, el joc de les lletres i el got cap per avall (*ouija*).

MARÍA FERRAZ
Barcelona

L'avortament lliure justifica la reacció social

L'oposició a l'avortament lliure no és només una responsabilitat política o un debat jurídic. Sigui quina sigui la resposta dels partits o dels tribunals de justícia, la societat s'enfronta amb l'avortament lliure a la instal·lació al seu si d'un fenomen degeneratiu dels valors i de la dignitat humana. El concebut i no nascut es troba a costa de decisions alienes. La seva vida val més o menys segons si està sa o no ho està; la seva mort s'exculpa per les molèsties que causa l'embaràs.

Ningú no discuteix l'avortament produït en un tractament mèdic per salvar la vida de la mare. La resta d'indicacions despenalitzades compta amb un assentiment tàcit social, mai no verificat mitjançant referèndum popular i que no les fa més legítimes. L'avortament lliure, però, que pretén el Govern trenca qualsevol límit i justifica una reacció social com la que va tenir lloc el 17-O passat.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Justícia justa?

A prop de casa hi ha, fa temps, una pintada a la paret que diu el següent: «Stop a les penes de multa. Presó per 60 euros?» Doncs sí, va ser presó per 60 euros. El Sr. Millet i el Sr. Montull, després d'haver robat molts milions durant força anys, van sortir de la presó sense fiança. No més van haver de deixar el passaport perquè no s'escapessin del país. No crec que marxin després de totes les obres i arranjaments que han pogut fer a casa seva amb diners fruit del robatori. S'hi deu estar molt bé, deu ser una casa més que confortable.

No ho entenc, quina justícia més injusta. Al telenotícies es va veure el Sr. Millet amb la seva família en un restaurant dinant. Segurament celebraven la bona notícia, el retorn a casa seva. No senten ni una mica de vergonya?

MERCÈ GOMÀ
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pares que eduquen en la fe

—**Sóc mare de tres fills (14, 10 i 4 anys). Generalment anem tots els diumenges i festes de precepte a missa. El meu marit i jo els hem ensenyat als nostres fills que anar a missa és una mostra d'amor i agraïment a Déu per tantes benediccions com ens dona (no m'agrada dir-los que «hem d'anar-hi» perquè així ho mana l'Església i prou). Sí que saben, perquè ho han après al Catecisme, que és un pecat no assistir-hi i, per tant, quan per alguna situació injustificada no hi anem, els dic que no podem combregar fins que ens haguem confessat. Estic equivocada? El cap de setmana passat vam ser fora de la ciutat i esperàvem tornar diumenge a la tarda i vam comentar en família que aniríem directament a missa abans d'arribar a casa. Aquesta era la nostra intenció, però malauradament se'ns va fer més tard del que planejàvem i vam arribar molt tard i ja no vam poder anar a missa. En aquest cas, he de portar els meus fills a confessar?**

—Aquesta carta m'arriba des de Mèxic i la publico a la secció del *Consultori* pel seu valor testimonial. Em sembla un exemple preciós de com uns pares cristians es preocupen per educar en la fe els seus fills i donen la importància que es mereix a un tema tan fonamental per a la vida cristiana com és la participació en la santa missa dels diumenges i festes. Com contrasta aquesta sol·licitud exemplar amb la negligència que observem tan sovint entre nosaltres! Anar a missa els diumenges és una qüestió veritablement vital per a un cristià. És la font i el cimal de tota vida cristiana. Com canviarien les coses si els nens de catequesi anessin cada diumenge a missa amb els seus pares! Aprenguem del bonic exemple d'aquests germans nostres mexicans. I ara, recollint la consulta, cal dir que, efectivament, una absència culpable i deliberada de la santa missa és un motiu més que suficient per anar a la Confessió abans d'apropar-nos a combregar novament. No és el cas d'aquesta família, que tenia la intenció d'assistir a la missa, tot i que després va sorgir l'imprevist que ho va impedir. Certament, que aquest no és el cas de tants catòlics que planifiquen el diumenge sense pensar ni tan sols remotament d'anar a missa. I, sense missa, per a un cristià no és diumenge.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Paraula i vida

La mala premsa del continent africà

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El Sínode sobre l'Església catòlica en el continent africà, que s'ha celebrat al Vaticà del 4 al 25 d'octubre, ha analitzat en profunditat la missió de l'Església al servei de la reconciliació, la justícia i la pau. Durant aquesta assemblea s'ha denunciat la *mala premsa* que té actualment Àfrica en els mitjans informatius del món desenvolupat. Sorpren, i a la vegada entristeix, veure l'escàs ressò que els poderosos òrgans de comunicació han donat a l'assemblea de bisbes africans en la qual, per cert, s'ha parlat amb realisme dels problemes de tot un continent ben proper a nosaltres geogràficament, però que tenim molt lluny en les nostres preocupacions i els nostres propòsits. Àfrica, ara per ara, és un continent immers en la pobresa i en la misèria. Destrossat per les guerres, atrapat pels conflictes, atacat per les malalties. La gent i els pobles d'Àfrica ploren i sagnen, escriu un missioner i bon coneixedor de la realitat africana. I les perspectives per al futur no són gens bones.

Segons estudis recents sobre l'impacte del canvi climàtic en l'agricultura, anuncien que les collites de cereals cauran en picat. Això produirà més desnutrició infantil i un increment del preu dels aliments bàsics, i afectarà els països en via de desenvolupament i, d'una manera especial, l'Àfrica subsahariana i el sud-est asiàtic. Això no obstant, encara hi ha d'haver lloc per a l'esperança. Perquè, sempre que parlem de problemes que depenen dels éssers humans, la darrera paraula la té la humanitat i els recursos espirituals de cada persona i de cada comunitat. És ben significatiu que Benet XVI, inaugurant el recent Sínode africà, digués que aquest continent representa un «immens pulmó espiritual» per a «una humanitat que sembla en crisi de fe i esperança». «Àfrica —va dir el Sant Pare— és dipositària d'un tresor inestimable per al món sencer: el seu profund sentit de Déu.» Tot i això, aquest pulmó podria emmalaltir amb dues «patologies perilloses»

que actualment l'ataquen, i que són d'una banda el materialisme nihilista i relativista occidental i, de l'altra, el fonamentalisme religiós. Pel que fa al primer, el Sant Pare va advertir que «el colonialisme del primer món no s'ha acabat», ja que «ha exportat i continua exportant els seus residus tòxics espirituals» a uns altres continents i especialment a l'Àfrica.

Una altra realitat important que ha evidenciat aquest Sínode ha estat que l'Església catòlica s'ha arrelat profundament en la realitat dels pobles africans i que la gran majoria dels bisbes que regeixen les diòcesis del continent són nadius africans. Les comunitats cristianes d'aquell continent estan cridades a ser ferment de renovació humana i espiritual. L'esperança d'aquest continent passa per tots aquells que, dins o fora d'ell, han entès que s'hi juga un desafiament de vida o de mort, i treballen per un desvetllament dels pobles africans en tots els ordres.

Als quatre vents

La formació de la consciència

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Fa dues setmanes consideràvem la grandesa de la consciència moral que Déu ens ha donat a tots els homes per poder discernir el bé del mal. Quan hom coneix la naturalesa de la consciència —judici de la recta raó sobre la bondat de les accions humanes— tot seguit s'adona de la importància de formar-la bé perquè sigui recta i veritable, és a dir, que estigui d'acord amb el que és just i bo segons la raó i la Llei divina. És un gran motiu de perplexitat per a tots els homes la dificultat d'entendre com aquells que tenen actuacions veritablement injustes i reprobables, i fins i tot els que han perpetrat veritables crims —per exemple l'holocaust nazi—, poden afirmar que obren en consciència. Aquesta paradoxa ens fa pensar que és absolutament necessari formar bé la consciència, de manera que ens sigui una autèntica ajuda per a fer el bé, trobar Déu i servir els germans, i no pas una excusa per fer el que ens ve de gust, independentment del valor moral de l'acció.

Per tant, l'educació en tots els seus aspectes és indispensable per formar la consciència, i així, afirmar que s'actua d'una determinada manera «per l'educació rebuda» no és un impediment per a fer el bé. Amb l'educació, l'assimilació de la paraula de Déu ens farà anar de dret vers allò que és realment bo. L'ensenyament de l'Església, el Magisteri, serà la millor manera d'explanar aquesta Paraula meditada en el cor. A més d'aquests mitjans, tenim l'ajut de l'Esperit Sant, que, a través dels seus dons, ens infon una saviesa autèntica que ens ajuda a discernir el bé i a trobar els camins per portar-lo a la pràctica, especialment quan aquests són difícils. Una altra ajuda valuosa són els consells que rebem de persones prudentes, tant si són els pares, els familiars o aquelles persones que ens estimen de debò, com si és l'acompanyament espiritual tan convenient —imprescindible, m'atreveiria a dir— per descobrir el propi camí vocacional en el món i en l'Església.

Si a tots aquests mitjans hi unim la pregària, diàleg amb Déu de tu a tu, i algun tipus d'examen de consciència, de revisió de vida, per anar valorant com anem en el nostre camí vers el bé, podem estar segurs que la veu de la consciència ressonarà de debò en el nostre interior i Déu no deixarà mai de mostrar-nos la seva voluntat. La persona sempre ha d'obeir el judici cert de la pròpia consciència encara que aquesta alguna vegada emeti un judici erroni. Pensem que si la consciència és la mateixa raó en tant que jutja sobre l'acció moral, no ens ha de sorprendre que alguna vegada falli, com falla a voltes la nostra intel·ligència, que no té una capacitat infal·lible. En aquests casos la persona no seria del tot responsable del mal comès per la ignorància invencible. El que sí que hauríem de preguntar-nos és si potser hem fallat a l'hora de formar la consciència, i decidir-nos a no plegar mai d'aquesta tasca formativa que ha de durar tota la vida.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions (CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I) TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

NOVEMBRE

8. DIUMENGE

XXXII de durant l'any (S), Verd. Lectures: 1 Reis 17,10-16 / Salm 145 / Hebreus 9,24-28 / Marc 12,38-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.; Deodat I, p.; Santes, beata Isabel de la Trinitat, rel.

9. DILLUNS

La Dedicació de la Basílica del Laterà (F), Blanc. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 (o bé: 1 Corintis 3,9b-11.16-17) / Salm 45 / Joan 2,13-22

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Crist de Balaguer. Sants, Teodor, mr.

10. DIMARTS

Sant Lleó el Gran (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluç 17,7-10. Solsona: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu Avel·lí, prev.; Tiberi, mr.; Santes, Teopista, vg.

11. DIMECRES

Sant Martí de Tours (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 6,1-11 / Salm 81 / Lluç 17,11-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Menna, mr.

12. DIJOUS

Sant Josafat (MO), Vermell. Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluç 17,20-25

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Emilià de la Cogolla, erm.

13. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluç 17,26-37. Si es vol: Sant Leandre (MLI), Blanc. Solsona: Sant Lleó el Gran (MO), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Dídac d'Alcalà, rel.; Estanislau de Kostka, rel.; Nicolau I el Gran, p.; Homobò; Santes, Ennata, vg.

14. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 18,14-16; 19,6-9 / Salm 104 / Lluç 18,1-8

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Serapi, mr.; Josep Pignatelli, prev.; Santes, Veneranda, vg.

Comentari de la Paraula

Josep-Lluís Arín i Roig

Vicari general de Tortosa

Donar sense donar-se equival a no donar

Quan un mestre de la Llei li pregunta «quin és "el primer" de tots els manaments?», Jesús respon afegint a més que «el segon és "Estima els altres com a tu mateix"». Perquè no hi ha primer manament sense segon, en no haver-hi amor a Déu sense amor als homes. «Qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu» (1 Jn 4,20b).

L'evangeli contraposa i complementa la crítica contra els mestres de la Llei pel costum d'«ocupar els seients d'honor» i per la praxi de «devorar els béns de les viudes», amb la gran lloança a l'acció de la viuda pobre.

La crítica ofereix un retrat cru dels mestres de la Llei, intèrprets oficials de les Escripures, teòrics educadors de la fe del poble als qui «els agrada ocupar els primers seients» (només «ells»?). D'aquesta anàlisi Jesús en treu una consigna vàlida per sempre: «No us fieu dels mestres de la Llei», és a dir, no us fieu dels mestres que en saben molt però no són testimoni vius de les veritats teòriques que ensenyen. Aquests mestres (només «aquests»?) «devoren els béns de les viudes» i s'aprofiten de la casa de Déu. Per això Jesús s'asseu enfront i enfrontat a la sala del tresor, que tipifica el sacrilegi de convertir «el temple de Déu» en «una cova de lladres» (Mc 11,17). La lloança pública de Jesús a l'acció de la viuda pobre té un fonament: «ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia»; ha donat econòmicament molt poc, però ha donat tot el que tenia. La viuda, prototipus de persona necessitada i desamparada, sí que fa un veritable sacrifici d'ofrena al Temple demostrant tenir una fe viva. En canvi «els qui donen del que els sobra», pròpiament ja no donen.

Lectures bíbliques

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

1Re 17,10-16

La viuda va fer un panet i el donà a Elies

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble, hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.» Elies li respongué: «No tinguís por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per mi i dóna-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de la farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que Senyor enviarà la pluja al país.» Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tan ella com la seva família van poder menjar: no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

Salm responsorial

145

El Senyor que es manté fidel per sempre, fa justícia als oprimits, dóna pa als qui tenen fam. El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meva.

El Senyor dóna la vista als cecs, el Senyor redreça els vençuts.

Glòria Monés

El Senyor estima els justos; el Senyor guarda els forasters. **R.**

Manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos. El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, Sió, per tots els segles. **R.**

Lectura segona

He 9,24-28

Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al

cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot, entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'ofrir moltes vegades, altrament, hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada, com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Al·leluia

Mt 5,3

Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells.

Evangeli

Mc 12,38-44

Aquesta viuda pobre és la que ha donat més que tots

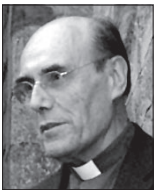
Lectura de l'evangeli segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús [instruint la gent els deia: «No us fieu dels mestres de la Llei. Els agrada de passejar-se amb els seus vestits, i que la gent els saludi a les places, que els facin ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula; devoren els béns de les viudes i, al moment de l'oració, per fer-se veure, es posen filactèries ben llargues. Són els qui seran jutjats més rigorosament»]

Estant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, però vingué una viuda pobre que hi tirà dues monedes de les més petites. Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots; els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per viure, ha donat tot el que tenia.»

Un sant bisbe postconciliar

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

La trajectòria de Carles Borromeu

Un dels llocs més encantadors d'Itàlia és el llac Maggiore i, en el seu centre, les anomenades «Illes Borromees». Tres petites illes amb fisonomies ben diverses, entre les quals la més destacada és l'anomenada «bella». Consisteix tota ella en un gran palau de la família Borromeo, amb sales i jardins espectaculars. De fet, tot aquest paratge està sota la influència de la família Borromeo. El que esdevindria gran bisbe i cardenal de Milà, sant Carles, nasqué (1538) en una de les poblacions arran del llac, Arona. Una gran estàtua que el representa domina allí tot el paisatge. A la manera irònica dels italians, aquella estàtua és el «Carlone», forma augmentativa de «Carlo».

Aquest context fou, més o menys, el dels primers anys de Carles, fins que fou cridat a la Cúria Romana pel seu oncle, el papa Pius IV, quan encara no havia complert vint-i-cinc anys. El volia al seu costat com a ajudant directe, el va fer cardenal, i només uns pocs anys després fou ordenat prevere i després bisbe. Eren els anys de les darreres sessions del Concili de Trento (1564) i Carles va col·laborar estretament en la finalització dels treballs, dedicats especialment als decrets de reforma. A la mort de Pius IV (1565) Carles, que ja era bisbe de Milà però encara no hi residia habitualment, va anar a quedar-s'hi i va mostrar tota la fortalesa d'ànima que el distingia, tot el zel pastoral que l'animava, la capacitat de lideratge en l'aplicació de la refor-

ma de les institucions i de la intensificació de l'acció pastoral, en la línia de la més autèntica interpretació del Concili de Trento. La seva mort fou l'any 1584, quan tot just tenia 46 anys. La Llombardia es va beneficiar altament de la seva santedat, i encara avui és, amb sant Ambrós, el gran referent de la pastoral de l'Església milanesa.

Aquesta fou, sintèticament, la trajectòria vital de sant Carles Borromeu. Hauria pogut tenir la temptació de quedar-se instal·lat en el nepotisme, però el Senyor el va conduir pels camins del seu servei, per al bé de l'Església, en una vida santa de bisbe postconciliar. La col·lecta de la memòria de sant Carles respira el pensament d'un seu gran successor a l'Església de Milà, el papa Pau VI: «Conserveu, Senyor, en el vostre poble l'esperit amb el qual omplíreu el bisbe sant Carles Borromeu, a fi que l'Església, sempre renovada, i conformada a la imatge de Crist, pugui presentar davant del món el veritable rostre del vostre Fill.»

Mestre de la santedat sacerdotal

La figura de sant Carles adquireix una llum especial en aquest any dedicat a la santificació dels sacerdots. En primer lloc, perquè la seva mateixa vida és un testimoni clar de la manera com els pastors de l'Església tenen, en el seu mateix ministeri, l'àmbit i els instruments de la pròpia santificació. Els biògrafs de sant Carles fan notar que, quan fou ordenat prevere, la seva vida va

canviar, i la seva acció pastoral es va manifestar intensa. Havia comprès, per la gràcia de l'Esperit Sant, allò que ja en la seva ordenació digué el bisbe, com encara ho diu avui: «*Innova in visceribus eius Spiritum sanctitatis..., censuramque morum exemplo suae conversationis insinuet.*» L'Esperit Sant és donat al prevere com a força per la col·laboració en el ministeri apostòlic, i la seva vida està cridada a ésser una norma de vida santa.

Però sant Carles Borromeu es va distingir també per la sol·licitud envers els preveres, per la seva formació intel·lectual, i sobretot per la santedat de la seva vida. Les seves iniciatives en aquest sentit no el portaven a configurar una especial família religiosa de clergues, una forma de «companyia» a la manera de sant Gaietà, o sant Ignasi, o sant Felip Neri, i altres. Demanava sacerdots que volguessin comprometre's a col·laborar plenament en l'aplicació de les disposicions del Concili de Trento, començant per un estil de vida d'acord amb el que el Concili havia recomanat per als clergues.

Podríem trobar una figura de més actualitat per a la nostra situació? El capítol V de *Lumen gentium* i el decret *presbyterorum ordinis* són tan «conciliars» com la reforma litúrgica o la *Gaudium et spes*, i en certa manera la fidelitat als primers condiciona la bondat de l'execució dels segons. La crida de Benet XVI als sacerdots per la santificació és una crida estrictament conciliar. Com sant Carles, estem cridats a ésser «sants postconciliars».

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Mena

- ✓ Nascut cap a l'any 280 a Egipte
- ✓ Abandonà la carrera militar per fer-se ermità
- ✓ Autor de nombrosos miracles
- ✓ Va ser executat durant la persecució de Dioclecià de l'any 305

Segons la tradició, els pares de sant Mena feia anys que estaven casats i encara no tenien cap fill. Un dia, però, la mare va anar a pregar davant d'una icona de la Mare de Déu i li va demanar tenir descendència. Llavors li ho va concedir responent-li «Amén». Al cap de nou mesos la dona va tenir un nen, a qui van posar el nom de Mena en record de l'Amén de la Mare de Déu.

Quan aquest sant egipci va fer quinze anys es va allistar a la legió romana, amb la qual va viatjar per tot l'imperi. Però tres anys després quan es trobava a l'actual Turquia, va sentir la crida de Crist, va abandonar l'exèrcit i es va retirar a viure com a ermità. Durant el temps que va fer d'anacoreta va anar guanyant fama de santedat i se li atribueixen nombrosos miracles. Al cap d'uns anys sant Mena va sentir que Déu li demanava entrar en la llista dels màrtirs, i es va presentar davant de les autoritats romanes durant la persecució de l'emperador Dioclecià tot confessant la seva fe. A l'instant va ser arrestat, després torturat i finalment executat.

El cos va ser llançat a la foguera però miraculosament no es va consumir, per la qual cosa la comunitat cristiana el va recuperar i el va tornar al seu país natal, Egipte. Allà s'hi va construir un santuari, que encara avui és un dels centres espirituals dels cristians egipcis.

Lleida

«La mística renova el món»

El IV Congrés d'Espiritualitat aplega 250 participants al santuari de Santa Teresina de Lleida

El bisbe de Lleida va presidir l'acte d'inauguració del congrés.

Els 250 congressistes ompliren la cripta del santuari de Santa Teresina.

Jordi Curcó

Lleida / Fotos: Jordi Curcó

La tarda del divendres 23 d'octubre s'encetaven al santuari de Santa Teresina de l'Infant Jesús de Lleida les sessions del IV Congrés d'Espiritualitat, que sota el lema *La mística renova el món* ha volgut reflexionar sobre el testimoni de sant Pau, del qual acabem de commemorar el segon mil·lenari del naixement.

El congrés en què l'apòstol va ser l'inspirador es va allargar tot el cap de setmana, fins ben bé les sis de la tarda del diumenge 25, quan s'hi va posar fi amb el cant de l'himne a Santa Teresina, cantat per tots els congressistes.

Fonts de l'organització del Congrés, els carmelites de Catalunya, van dir que els congressistes inscrits havien estat 250, vinguts d'arreu de Catalunya i majoritàriament laics i laiques. Tot i això, cal dir que la presència de religiosos i religioses, molts d'ells amb els hàbits propis de les diverses congregacions i instituts carmelitans, va ser també prou important. Els organitzadors han destacat l'èxit de convocatòria del Congrés i el gran interès que ha despertat aquest esdeveniment eclesial i espiritual, que cada sis anys té lloc a la capital del Segrià.

Les sessions es van iniciar el vespre del divendres 23 d'octubre amb les paraules de benvinguda del superior del santuari, el P. Josep Castellà; del vicari general dels carmelites descalços, P. Emilio Martínez; del bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris, i del P. Agustí Borrell, provincial dels carmelites de Catalunya i coordinador del Congrés. A la inauguració del Congrés va assistir-hi la directora general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Montserrat Coll.

«Lectura mística de la realitat actual»

La conferència inaugural del Congrés va ser pronunciada pel teòleg i estudiós de la mística Juan Martín Velasco, amb el títol *Una societat que*

espera la Bona Nova. Lectura mística de la realitat actual.

Amb les seves paraules Martín Velasco va convidar a reflexionar sobre la situació actual, des del punt de vista espiritual i religiós, i de com la mística cristiana pot respondre als reptes actuals. En aquest sentit va dir que la situació actual del nostre temps s'ha traduït en el que s'anomena la «mort de l'esperit» i d'extensió del nihilisme, però també de nombrosos indicis de recerca de l'esperit, de noves formes d'espiritualitat i del conreu de la «saviessa» al marge de les religions: nova era, diferents formes d'humanisme laic, de la «mística no religiosa» i de la «recerca secular d'espiritualitat».

Juan Martín Velasco es va referir també a l'actual situació religiosa a Europa, amb una impressió generalitzada de crisi profunda d'una forma de cristianisme, que es tradueix amb la disminució de la pràctica religiosa, l'erosió de les creences i la pèrdua de credibilitat de les institucions religioses. També en la radicalització i ambigüitat del procés de secularització, així com crisis de la transmissió del cristianisme a les joves generacions.

Davant d'aquesta realitat, el ponent va fer una lectura creient i esperançada de la situació religiosa, apostant per la necessitat d'un cristianisme personalitzat, centrat en l'experiència personal

de Déu. En aquest sentit va oferir el perfil del místic cristià actual: «Un místic que incorpori la dimensió profètica de l'existència cristiana. Mística d'ulls oberts a la situació d'injustícia i de compassió per les seves víctimes i místics en diàleg per respondre al pluralisme religiós en situació de globalització.»

Francesc Torralba: «En l'època del soroll és difícil conrear la vida interior»

El matí del dissabte es va dedicar al treball simultani de grups (joves, adults, religiosos/es i preveres), sota un tema central: *La vida interior en el cristianisme d'avui*. En el de joves va actuar de ponent el marista Marcelo Montori, que va fer una profunda reflexió sobre els joves i la fe. Joves que segons el ponent han passat d'una espiritualitat de temples de recolliment a una espiritualitat de carrers atapeïts, d'una espiritualitat de certeses a una espiritualitat d'interrogants.

A la taula rodona van prendre part Eloi Aran, animador de pastoral juvenil, i dos joves, un de Barcelona, Francesc Gómez, i l'altre de Lleida, Fernando Sánchez de Ocaña.

En el grup de religiosos/preveres, va actuar de ponent el jesuïta Josep Rambla, que va abordar en la seva reflexió la vivència de l'experiència de

l'Esperit en els religiosos, que va definir com a totalitzadora i evangèlica. Per al ponent, els tres vots són l'expressió de l'ésser i l'afirmació de valors humans. Pel que fa al ministeri del prevere, va dir que una forma més profunda i més autèntica d'espiritualitat seria la de viure l'espiritualitat en l'exercici del ministeri i va convidar els religiosos a viure des de la història, més que no pas des de les institucions i els projectes: «Hem d'estar oberts a escoltar l'Esperit que ens parla en esdeveniments i circumstàncies que trenquen les nostres previsions i desigs.»

A la taula rodona van prendre part el monjo de Solius Jordàn Faugier; el carmelita descalç de l'Índia Wilson Srampickal i la provincial de les Carmelites Missioneres Teresianes, Olga Olano.

El ponent del grup d'adults va ser el filòsof i teòleg Francesc Torralba, professor de la Universitat Ramon Llull. Torralba va dir en la seva intervenció que en l'època del soroll és difícil conrear la vida interior. En aquest sentit, va afirmar que la particularitat de la vida interior en el cristianisme és entesa com un diàleg amb aquell que no sóc jo, és la trobada amb l'altre que és Crist, és l'escolta, el discerniment: «La vida interior té una traducció exterior, és el punt d'inici sota una forma de vida, amb la trobada amb l'altre, amb vincles de qualitat, amb fraternitat.»

A la taula rodona i com a testimonis, van prendre la paraula Laia de Ahumada, escriptora i fundadora del Centre Obert Heura de Barcelona. En la seva intervenció va parlar del camí interior com «del camí espiritual autèntic, que és el que està encarnat en el món i la quotidianitat». «La meua vida no es pot explicar sense la hipòtesi de Déu, d'un Déu que és amor», va dir.

El segon testimoni va ser el de la lleidatana Anna Maria Gaya, professora d'institut i catequista de la parròquia del Carme, que es va fer la pregunta de com ella havia descobert la interioritat. En la resposta va explicar que va ser com a conseqüència d'un procés de renovació interior, procurant creure i

La ponència de Francesc Torralba va congregar molts assistents.

viure amb consciència: «En l'interior viu l'Esperit; el que és difícil és descobrir-ho. Com viure la interioritat?, buscant el sentit de la vida amb amplitud i profunditat, amb voluntat d'obertura al do de Déu.» Per a l'Anna Maria, ser cristià comporta una gran responsabilitat: «L'acció dialogal amb Déu m'ha obert al proïsme. La interioritat m'ajuda a viure, tenint clar que d'absolut només hi ha Déu. Interioritzar m'ajuda a posar-me davant de Déu i del proïsme. La interioritat és una manera de fer camí vers Crist.»

Sant Pau i els signes dels temps

El tercer testimoni va ser el del periodista Francesc Grané, que partint de cinc històries personals i de l'afirmació que la vida cristiana neix dels talls, de les ferides i de les caigudes, que porten fins la Resurrecció, va fer una valoració de la realitat social i espiritual de l'Europa dels nostres dies, «on la vida espiritual no existeix. Tenim una Europa amb manca de reivindicació de l'experiència espiritual, on regna el desgavell conceptual. No hi ha un cos teòric on es reivindicui aquest pont espiritual

amb totes les dimensions. A Europa tenim l'espiritualitat dels diners, on els temes econòmics són la clau i ens fan perdre de vista altres realitats humanes. Una Europa frívola, amb manca de jerarquia de valors, adobat tot plegat per una apologia de l'experiència, on tot val. Davant l'experiència, cal posar pensament... No és veritat que amb l'amor sigui suficient, cal que hi hagi pensament, i sant Pau ens diu que cal llegir els signes dels temps».

Armand Puig: «Pau es presenta a si mateix com un home espiritual»

La sessió plenària de la tarda del disabte va tenir com a ponent el degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, Armand Puig, amb la conferència *L'apòstol Pau, mestre i model de vida interior*.

Puig va dir que Pau es presenta a si mateix «com un home espiritual que ha estat configurat a Jesucrist mort i ressuscitat arran de l'experiència de Damasc. A partir d'aleshores Pau interpretarà la vida d'una relació única i total amb ell. L'home espiritual s'afaiçona segons el Crist, aquesta es la base

de la mística cristiana».

El matí del diumenge va estar dedicat al tema *Viure units a Crist: el testimoni de Pau*, treballat també per grups. En el de joves va intervenir com a ponent la biblista Begonya Palau, que va presentar l'apòstol Pau com un home contemplatiu. A la taula rodona van prendre part el carmelita David Jiménez; la periodista Rosa Maria Jané, i Mireia Arrieta, de la Comunitat de Sant'Egidio.

En el d'adults la ponent va ser la biblista Concepció Huerta. En la taula rodona van participar l'arquitecte lleidatà Ramon Reig, el pastor evangèlic Enric Capó, i Mar Pérez, professora llicenciada en Ciències Religioses. Pel que fa als grups de religiosos i preveres, la ponent va ser la religiosa Núria Calduch i els testimonis, Anna Boj, carmelita descalça; Marta Peiró, carmelita missionera, i Joan Aragonès, biblista i sacerdot tarragoní.

Ja a la tarda, va ser el vicari general dels carmelites descalços, el P. Emilio Martínez, especialista en l'espiritualitat carmelitana, qui va cloure el congrés amb la conferència *De sant Pau a santa Teresa. Arrels paulines de l'espiritualitat carmelitana*. Hi va fer una profunda intervenció referint-se a sant Pau com una figura polièdrica que ens desborda, i va destacar-ne la seva condició de místic, pel seu coneixement personal de Crist i perquè era portaveu de la seva Bona Nova. Per al P. Emilio Martínez, sant Pau inaugura la mística cristiana quan Crist es converteix en la seva raó de ser i del viure.

El P. Martínez va prosseguir la seva reflexió paulina a l'entorn de l'espiritualitat de les figures rellevants del Carmel, com santa Teresa de Jesús, sant Joan de la Creu, santa Teresina de l'Infant Jesús i Isabel de la Trinitat: «Els mestres del Carmel han trobat en Pau la font i llum de l'experiència i coneixement del Crist.»

El vicari general dels carmelites es va referir en primer lloc a Teresa de Jesús i Pau, un i altre enamorats de Jesús: «Viure en comú amb Crist és l'experiència cristiana de Pau i de Teresa, per a qui el Senyor era el mestre. Pau i Teresa han sortit de si mateixos vers l'encontre de Crist», va dir.

Va prosseguir tot seguit la seva exposició a l'entorn de sant Joan de la Creu: «La seva mística té com a eix la comprensió de la persona humana, en el centre de la qual viu el Senyor. Per a Joan de la Creu aquest centre era l'ànima. La mística santjoanista en sintonia amb sant Pau serà una invitació a posar-se en camí», va afirmar el P. Emilio Martínez.

Tot seguit va parlar de Teresina de l'Infant Jesús, de la qual va dir que en ella vocació i missió, igual que en sant Pau, van estretament unides: «"La meua vocació és l'amor", diu Teresina. Una entrega absoluta al Déu que és amor. Teresina serà també una apòstol en la recerca de Déu.»

El vicari dels carmelites es va referir finalment a Isabel de la Trinitat i sant Pau, «tots dos van ser uns enamorats de Crist Jesús», digué el P. Emilio Martínez.

Lleida acollirà l'any 2015 un nou congrés dedicat a santa Teresa de Jesús

J.C. / Lleida

El provincial dels carmelites, el P. Agustí Borrell, va posar la cloenda al Congrés amb paraules d'agraïment per a tots els que l'han fet possible i valorant com a molt positiva la seva celebració: «Hem après, sentit i conegut testimonis. En tot ens hem enriquit, hem progressat, compartint la nostra fe, hem dialogat i reflexionat, en un ambient de serenor, pau i profunditat

espiritual. Hem conegut sant Pau com a model de cristià.»

El P. Agustí Borrell va anunciar finalment que el V Congrés d'Espiritualitat se celebrarà com els anteriors al santuari de Santa Teresina de Lleida, del 23 al 25 d'octubre de l'any 2015, dedicat a santa Teresa de Jesús, amb motiu del V Centenari del seu naixement.

Els anteriors congressos han estat dedicats a sant Joan de la Creu, santa Teresina de l'Infant Jesús i Edith Stein.

La Seu Vella s'omple per sentir l'oratori «Pau i Fructuós»

L'orquestra de Cambra de Vila-seca i diverses corals van interpretar l'oratori.

Josep M. Currià Curcó

J.C. / Lleida

La nit del dissabte, com un acte més del Congrés, encara que extraordinari, va tenir lloc a la basílica de la Seu Vella plena de gom a gom la interpretació de l'oratori *Pau i Fructuós*, estrenat a principis del 2009 a Tarragona amb lletra de Mn. Joan Roig, rector d'Ulldemolins, i del tarragoní Mons. Valentí Miserachs, organista de la basílica de Santa Maria la Major de Roma i president del Pontifici Institut de la Música Sacra. Tots dos assistiren al concert en l'incomparable marc de l'antiga catedral dels lleidatans. L'oratori va ser interpretat per l'orquestra de Cambra de Vila-seca, el Cor de la Ciutat de Tarragona, el Cor de la Universitat Rovira i Virgili i el Cor Amics de la catedral de Tarragona. Entre els solistes hi havia la soprano Marta Matheu. Al concert va assistir també el bisbe de Lleida, Joan Piris, acompanyat per l'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol, i el bisbe de Solsona, Jaume Traserria.

AUTOMATIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE CAMPANAS Y CAMPANARIOS

ILUMINACIÓN LED INTERIOR Y EXTERIOR

RELOJERÍA MONUMENTAL

ESCULTURAS MUSICALES

ERMEC, S.L.
C/ Francesc Teixidó, 22
P. E. Granland, Badalona Sur
08918 Badalona
Barcelona (SPAIN)

Tel. (+34) 902 450 160
Fax (+34) 902 433 088
ermec@ermec.org
www.ermec.org

ERMEC, S.L. - MADRID
C/ Segura, 8, 1ª Planta
28004 Madrid
SPAIN

bilbao@ermec.com
portugal@ermec.com

EL VOT DE POBLE VA SER INSTITUÏT L'ANY 1809

L'esperit de la Santa Creu, signe identitari de la Riera de Gaià

Joan Boronat

Fotos: Maria Cabayol Argilagué i Joan Boronat

Des de fa dos segles i fins avui, la Riera de Gaià, a la comarca del Tarragonès, amb veneració fa camí en el pelegrinatge, tenint la imatge de la Santa Creu com a guia i companya de viatge. I és que les arrels cristianes d'aquest poble es veieren refermades amb el solemne vot proclamat l'any 1809, a través del qual es comprometé, per sempre, a honorar la creu de forma especial.

De llavors ençà, les generacions han servat fidelment el compromís adquirit arran d'aquell fet i la Santa Creu ha segellat els cors dels rierencs, que cada 14 de setembre amb ella caminen, un cop l'any pels carrers. La festa de l'Exaltació de la Santa Creu adquireix a la Riera una dimensió gairebé inabastable, com un gresol de sensacions: la fe, la devoció, l'agraïment, la tradició, el retrobament... En definitiva un sentiment.

I aquest 14 de setembre passat la Riera va viure intensament i amb gran solemnitat els 200 anys de la festa de la Santa Creu. El seu origen neix de la tribulació dels avantpassats a causa de l'ocupació de les tropes franceses, l'any 1808, la qual esdevingué el detonant de tota una successió de desgràcies. Els estralls de la guerra van causar l'abandonament de les terres i enmig de la misèria aparegué una malaltia contagiosa que en menys d'un any posà fi a la vida de 157 veïns. Davant la impotència i la desesperació, poble i autoritat es van conjurar per fer front a tanta dissort. Com a últim recurs s'optà per implorar l'ajut del cel i la decisió va ser que d'entre Santa Creu, sant Roc o sant Sebastià, en fos un escollit a l'atzar per ser invocat. De la trilogia, per tres cops la Santa Creu fou escollida.

Tot seguit es va organitzar una processó i es conta que amb el pas de la Santa Creu els malalts començaren a guarir-se i la pesta va remetre.

Durant tot un any el poble, institucions i entitats s'ha abocat en totes les iniciatives que s'han desenvolupat fins a desembocar al 14 de setembre passat, conscients del privilegi irreplicable de viure el bicentenari i que ja ha entrat a formar part de la història local. Però aquesta fita comporta també el compromís de saber transmetre a les joves generacions i als rierencs novinguts l'esperit de la Santa Creu, signe identitari del poble de la Riera.

Un monòlit a la part nova del poble dona fe d'aquest bicentenari i una associació s'ha encarregat de posar a l'abast de tothom diferents objectes en record de l'efemèride i, el que és més important, impulsar o donar suport a l'edició de llibres infantils i per a adults, materials audiovisuals, disc compacte, reedició dels goigs, entre d'altres, per difondre i explicar l'origen d'aquesta celebració tan nostrada.

Coincidint amb l'any del bicentenari també s'han posat en marxa les obres de restauració del campanar i la façana de l'església parroquial, ja que es trobaven en un estat de degradació alarmant. El pressupost de les obres és de 118.000 euros i per finançar-les es compta amb ajuts de l'Ajuntament de la Riera, la Diputació de Tarragona, l'arquebisbat i Caixa Tarragona. A més molts són els rierencs que contribueixen a la causa, mitjançant aportacions voluntàries i també mitjançant la compra dels diferents articles que hi ha a la venda, amb motiu del bicentenari de la Santa Creu.

El Ball de Santa Creu es va escenificar a l'església parroquial de la Riera, en una doble sessió. Aquest ball parlat resumeix els fets que van succeir a la Riera l'any 1809. Correspon a un text escrit per Salvador Solé, estrenat el 1909. Posteriorment fou representat en diverses ocasions fins a arribar a aquest any del bicentenari en què l'Agrupació de Balls Populars de la Riera el reedità de forma ben reeixida.

Mossèn Josep Cabayol, sacerdot rierenc missioner a Rwanda, que enguany compleix el 50è aniversari de la seva ordenació presbiteral va estar present a la festa dels 200 anys de la Santa Creu. Després de la processó va pronunciar unes emotives paraules, en presència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, que presidí la solemnitat.

L'Escolania de Montserrat va oferir un magnífic concert a la Riera, organitzat per l'Ajuntament de la localitat. La recaptació obtinguda es va destinar a ajudar a sufragar les obres de restauració del campanar i la façana de l'església parroquial.

Exposició

**RELIGIÓ, LLÈNGUA, CULTURA
A CATALUNYA**

Aquesta exposició vol mostrar, i reconèixer, les diverses aportacions que les religions han fet a la llengua catalana. Les institucions religioses han viscut la seva opció religiosa arrelades al país.

En moments difícils, van defensar la llengua i les publicacions catalanes, van mantenir-se fidels a la cultura catalana.
Palau Robert (pg. de Gràcia, 107 – Barcelona)
del 22 d'octubre de 2009 al 31 de gener de 2010.

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Vicepresidència**

som-hi

Tarragona

Pelegrinatge per la vida a Subirats

Catalunya acull per primera vegada una cerimònia religiosa per encomanar a Déu els infants no nascuts

Samuel Gutiérrez
Subirats

L'ermita de la Mare de Déu de la Font Santa, a Subirats (Alt Penedès), acollirà el 28 de desembre proper, festivitat dels Sants Innocents, una cerimònia religiosa molt especial. Per primera vegada a Catalunya s'ha organitzat un pelegrinatge per la vida en memòria de tots aquells infants que, per unes circumstàncies o unes altres, no han arribat a néixer. Aquesta iniciativa tan peculiar pren com a referència unes trobades que des de fa més de vint anys tenen lloc al santuari francès de Notre Dame de Grâces, a Cotignac, i que ja s'han estès arreu del món. Els pelegrinatges per la vida, que és com s'anomenen aquestes cerimònies, convoquen persones, sobretot dones, que han patit les conseqüències de l'avortament, ja sigui natural o provocat, i que volen guarir-se interiorment. Aquestes trobades formen part de l'acompanyament psicològic i espiritual que de manera encara incipient, i cada vegada amb més urgència, es comença a oferir en el si de l'Església catòlica.

A Catalunya els pelegrinatges per la vida arriben de la mà d'algunes persones que per camins diversos han sentit amb força la crida a treballar en aquest camp pastoral tan important avui dia. En contacte amb casos de dones que havien avortat i que patien les dramàtiques conseqüències d'aquesta experiència, un equip format per una psicòloga, una educadora i un capellà ha anat veient clar en els últims anys que calia una intervenció eclesial valenta i guaridora en aquest sentit. Junts van viatjar l'any 2007 fins a Cotignac on van poder experimentar

El primer pelegrinatge per la vida tindrà lloc al santuari de la Mare de Déu de la Font Santa de Subirats.

per ells mateixos els efectes apaivagadors d'un pelegrinatge que permetia als seus participants reconciliar-se amb els infants que no havien arribat a néixer, amb ells mateixos i amb Déu. La possibilitat d'«importar» aquest model a Catalunya aviat va prendre força i plegats es van posar a treballar per fer-ho possible.

Més enllà de les accions preventives o de denúncia davant l'avortament, els pelegrinatges per la vida volen ser abans que res un espai per a l'acolliment espiritual de dones i homes que pateixen les seqüeles d'aquesta experiència i que, enmig del penediment o del dolor, s'obren a rebre la gràcia guaridora de Déu. També són convidats a participar familiars i amics de persones que han

avortat o fins i tot persones que vénen en representació d'unes altres. L'ideal seria integrar la cerimònia religiosa dins d'un procés més llarg que permetés abordar amb garanties la síndrome postavortament. «Aquesta experiència —explica Mn. Jordi Vila, membre de l'equip organitzador— vol ser una invitació a posar davant de Déu tota la nostra història, sigui la que sigui, o fins i tot la història d'un altre, encomanant a Déu tots els infants que no han arribat a néixer.» I afegeix: «A través d'aquest camí interior es pretén que les persones puguin experimentar l'amor alliberador de Jesús.»

El primer pelegrinatge català per la vida, que tindrà lloc el 28 de desembre al santuari de la Mare de Déu de la

Font Santa, a Subirats, comptarà amb un esquema molt similar al que des de fa més de vint anys té lloc amb èxit al santuari francès de Notre Dame des Grâces. La trobada s'iniciarà a dos quarts d'onze al santuari, amb una calorosa acollida als participants. Des d'allí i en silenci, s'iniciarà el pelegrinatge circular de mitja hora a peu, durant el qual tindrà lloc una celebració penitencial. Arribats al santuari se celebrarà l'Eucaristia. L'experiència de França posa en relleu que la dimensió espiritual del perdó esdevé un element clau perquè les ferides provocades per l'avortament puguin guarir de mica en mica.

Durant l'ofertori, en un dels moments més emotius de la cerimònia, tothom serà convidat a deixar en una cistella el nom escrit d'aquella criatura que, per les circumstàncies que siguin, no va arribar a néixer. Davant de l'altar, com el pa i el vi, seran oferts davant de Déu. Finalment, després de la comunió, cadascun dels pelegrins portarà una petita llàntia «com a símbol de la vida en Déu que aquestes criatures confiem que ja tenen». Està previst que la trobada acabi amb un petit espai per compartir l'experiència i establir llaços d'amistat entre els assistents.

Pastoral específica

Amb aquest primer pelegrinatge per la vida que tindrà lloc a Catalunya, els seus impulsors voldrien fer els primers passos en un camp pastoral que encara avui no rep les atencions que caldria. Afirmar Mn. Jordi Vila: «Hi ha molta vergonya i és una experiència que forma part del santuari interior, sobretot de les dones. Per guarir aquestes ferides, però, cal treure-les a la superfície i expressar-les a algú que les aculli amb sensibilitat i amb molt de respecte.» «Ara més que mai —continua dient Mn. Vila— l'Església ha de demostrar la seva maternitat i atendre amorosament tantes i tantes dones que avui pateixen les conseqüències de l'avortament.»

Per a més informació: pelegrivida@gmail.com o tel. 686 458 410.

El P. Jesús Oliver va presidir la cerimònia.

El santuari de Misericòrdia estrena la imatge restaurada de sant Bernat Calbó

Redacció / Reus

El santuari de Misericòrdia de Reus va estrenar el 25 d'octubre passat la imatge restaurada de sant Bernat Calbó, coincidint amb la seva festivitat. El pare Jesús Oliver, en representació de la comunitat monàstica del monestir de Poblet, va concelebrar una missa especial a les 12 del migdia. Hi va assistir l'alcalde de Reus, Lluís Miquel Pérez.

La pintura i algunes parts del guix de la figura s'havien deteriorat amb el pas del temps i el pintor Jaume Biosca les ha recuperat respectant el dibuix original. Un cop finalitzats els treballs, s'ha tornat a col·locar a la ubicació habitual, un dels altars de l'ala esquerra del temple. Jaume Biosca ja havia participat anteriorment en altres treballs per encàrrec de la junta d'administració del santuari, com la decoració de les parets del cambril i la sala annexa.

La imatge restaurada de sant Bernat Calbó és obra de Matias Auqué i es va col·locar l'any 1943 per substituir-ne una d'antiga, cremada en l'incendi que va destruir la majoria del patrimoni artístic

del santuari durant la guerra civil. La reconstrucció de l'altar va coincidir amb el setè centenari de la mort de sant Bernat Calbó i la imatge va ser beneïda pel superior general del Cister.

Sant Bernat Calbó, nascut a Reus al segle XII, va ser abat del monestir de Santes Creus i bisbe de Vic, on va morir. Va ser nomenat fill il·lustre de Reus al segle XIX. Una parròquia, una confraria, una avinguda i un col·legi públic porten el seu nom.

El santuari va mostrar, a més, el 25 d'octubre passat el reliquiari de sant Bernat Calbó, que habitualment reposa a la Prioral de Sant Pere de Reus, i que a l'interior conté un os del sant. És una peça de plata daurada que fa més d'un metre d'alt, obra de Francesc Martorell i datada el 1723. S'ha col·locat temporalment al mateix altar que la imatge de sant Bernat Calbó i posteriorment es retornarà a la Prioral.

La Junta d'Administració del Santuari de Misericòrdia va repartir entre els assistents un recordatori de l'acte. S'hi reproduïx la imatge restaurada, un text explicatiu de la biografia de sant Bernat Calbó i la seva relació amb Reus i amb el temple.

Barcelona

Mosaic d'ordenacions diaconals

Quatre joves diaques reben la consagració a Santa Maria del Mar

El cant de les lletanies va ser viscut amb molta intensitat.

Els nous diaques van ser ordenats pel cardenal Martínez Sistach.

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Dos joves seminaristes de l'arxidiòcesi de Barcelona, un frare mercedari i un membre del moviment Adsis van ser ordenats diaques el 25 d'octubre passat a la basílica de Santa Maria del

Mar. Pluralitat de carismes, però un mateix ministeri de servei a l'Església i als germans. Els quatre nous diaques van rebre l'ordenació de mans del cardenal Lluís Martínez Sistach, que satisfet per la nova collita no va deixar d'aprofitar l'ocasió per fer novament una crida al discerniment vocacional: «Nois i noies,

ja sabeu per què us ha escollit el Senyor? Li heu preguntat quina vocació us vol donar? Acosteu-vos-hi amb la fe del cec de l'Evangeli i demaneu-li que us faci veure-hi.»

En el marc incomparable de Santa Maria del Mar, els nous ministres van ser convidats pel seu pastor a esdevenir

servents «que es dediquin plenament, amb radicalitat i generositat, al servei dels pobres i necessitats, i certament que no els mancarà feina, especialment enmig de la crisi econòmica que estem vivint i sofrint». «El diaconat que avui rebeu —va afirmar el cardenal en la seva homília—, no és per a vosaltres, sinó per als germans. És per ajudar, com a homes de Déu, els vostres germans en el seu caminar i peregrinar per aquest món vers la Jerusalem celestial.» I va afegir: «Per exercir fructuosament i amb satisfacció el vostre servei diaconal, acosteu-vos vosaltres més i més a Jesús, dient-li que tingui misericòrdia i us ompli del seu amor, perquè Ell ens ha dit que ens estima com el Pare l'estima i que som els seus amics i que ha estat Ell qui ens ha escollit.»

El punt àlgid de la cerimònia va arribar amb la litúrgia pròpia de l'ordenació: promesa dels escollits, lletania dels sants, pregària d'ordenació i imposició de l'estola creuada i la dalmàtica. El cardenal va lliurar als nous diaques l'evangeli i els va convidar a «creure el que llegeixes, ensenyar el que creus i practicar el que ensenyes». Tot seguit els ministres van servir per primera vegada l'altar, tasca que esdevindrà, juntament amb la proclamació de l'Evangeli i el servei de la caritat, característica essencial del seu ministeri fins a l'ordenació presbiteral.

MN. RAMON BATLLE
(Guissona, 1966)
Parròquia de Sant Josep de Mataró

«El diaconat és un pas molt important en la meua vida. És una opció

molt radical que prenc per sempre i que m'omple d'il·lusió i alegria. També és una gran responsabilitat, però tinc confiança en Déu. En moments com aquests descobreixes quanta veritat hi ha quan diem que Déu ens vol feliços. Jo vinc del món professional, sóc advocat, i certament he hagut de deixar moltes coses enrere. No me'n penedeixo gens. Veig clar, a través del meu procés de discerniment, que Déu em crida a seguir-lo més intensament en el sacerdocí. Ho visc amb moltes ganes i il·lusió. Estic convençut que deixo una cosa bona per una altra de millor.»

FR. FRANCISCO JAVIER PALOMARES (Santo Tomé, 1978)
Capellà al centre penitenciari de Picassent

«L'ordenació diaconal, a més d'un pas endavant en el meu procés

vocacional, representa per a mi una crida molt forta a fer visible en la meua vida Crist servent entre els més pobres i desvalguts de la nostra societat, més concretament entre els presos. El diaconat viscut com a frare mercedari és quelcom molt especial, perquè em permet realitzar i viure a fons el que sant Pere Nolasc, el nostre fundador, va proposar als mercedaris pel que fa a la redempció i l'alliberament de captius. Això vol dir sobretot acció i servei als més pobres entre els més pobres. Exerciré el meu ministeri a la presó de Picassent.»

MN. JOAN BALCELLS
(Barcelona, 1976)
Parròquia de Las Rosas de Madrid

«El ministeri diaconal subratlla i posa en relleu en la meua vida la

crida al servei dintre de l'Església, des de la solidaritat als més pobres i als joves, que en el meu cas és viscut segons el carisma particular d'Adsis, que és la comunitat a la qual pertanyo. Tot plegat ho visc amb molta joia i amb moltes ganes que la gràcia rebuda en l'ordenació doni els seus fruits. Aquesta crida s'emmarca en una forta trobada personal amb Jesús, que és la que un dia em va tocar el cor i em fa prendre determinades opcions, com aquesta, per a tota la vida. És Jesús mateix qui em crida a seguir-lo en el celibat i en el servei a l'Església.»

MN. JOAN GARCIA
(Vilassar de Mar, 1983)
Parròquia de la Verge de la Pau de Barcelona

«Estic aclaparadíssim, no tant per l'ordenació com

pel fet de ser ordenat. És quelcom que em sobrepassa. Això és una gran festa eclesial perquè l'Església rep quatre nous servents. És fantàstic. El diaconat és per a mi un compromís de per vida d'allò que més o menys entenia i que ara, de mica en mica, vaig penetrant més i més. És una crida molt pregona al servei entregat i amorós a la comunitat, a la Paraula, als pobres... Sento molta reverència cap a tot el que exerciré des del meu ministeri. El diaconat és la culminació d'un procés molt llarg, de més de 15 anys, ja que vaig entrar al Seminari als onze anys.»

La cerimònia va tenir lloc a la capella del Col·legi Major de Sant Ramon.

Eucaristia d'inici de curs a la Universitat de Barcelona

Redacció / Barcelona

En el context de la vida acadèmica universitària, el 20 d'octubre passat la Delegació de Pastoral Universitària de l'arquebisbat de Barcelona va convocar una eucaristia d'inici de curs. Es tractava d'oferir «un temps per a l'agraïment i la lloança a Déu Nostre Senyor, un temps per a la pregària i per posar en mans de Déu tot allò que

hem fet i tot allò que tenim per endavant». L'eucaristia, que va ser presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach i concelebrada per deu preveres, es va celebrar a la capella del Col·legi Major de Sant Ramon de Penyaforat. Van assistir-hi prop de 150 persones, entre estudiants, professors i personal no docent. Després de la celebració tots els assistents van poder gaudir d'un refrigeri al menjador del col·legi.

Girona

L'arqueta de sant Martirià de Banyoles es restaura 30 anys després del seu espoli

Les discretes gestions promogudes pel bisbat i el Ministeri de Cultura han permès recuperar 20 de les 28 peces robades

Víctor Gay
Banyoles

El 12 de gener del 1980 serà recordat al monestir de Banyoles com el dia del gran espoli. En efecte, aquell matí en obrir l'armari de la sagristia on es guardava l'arqueta gòtica del segle XV que contenia les relíquies de sant Martirià, patró de la capital del Pla de l'Estany, es va evidenciar que les 28 peces que l'ornaven, un conjunt cabdal de l'orfebreria del gòtic català, havien desaparegut. Cal dir que les mesures de seguretat d'aquell moment eren elementals: només les portes del temple i uns senzills panys que no resistien l'acció del més senzill rossinyol. La notícia va provocar una gran consternació i evidenciava la precarietat de la situació de moltes obres d'art en espais amb poc o cap control.

Dos anys després del robatori es localitzen dues figures (imatges de sant Martirià) i el pinacle de l'arqueta a París i Brussel·les, que poden ser retornades; després, un llarg silenci. No seria fins a l'any 1997 quan la professora d'art medieval a la Universitat de Barcelona, Francesca Espanyol, s'adona que en l'anunci d'una propera subhasta de la prestigiosa casa especialitzada Sotheby's s'ofereixen dues peces d'orfebreria «d'estil flamenc», que identifica com a procedents de l'arqueta banyolina. Donada l'alerta i denunciat el cas per les autoritats espanyoles, la subhasta queda suspesa i les peces guardades a la caixa forta de l'empresa.

Tot seguint el fil d'aquelles peces, es localitza una col·leccionista holandesa que n'havia adquirit fins a 19 i que en tenia 17 més a les seves mans.

La vigent legislació europea, molt posterior a la data del robatori i sense efectes retroactius, assenyala que qualsevol obra d'art robada ha de ser retornada al seu legítim propietari, sense cap tipus d'indemnització per al comprador, encara que ho hagi fet de bona fe. Però això no és aplicable a les peces de l'arqueta. La reclamació jurídica l'havia de fer l'Estat espanyol, única personalitat jurídica reconeguda en aquest cas pel dret internacional. Per la mateixa raó, l'Estat esdevenia copropietari de les

La col·leccionista holandesa

Johanna Maria José Dinjens va adquirir la major part de les peces robades a Banyoles en els anys noranta del darrer segle. Segons va declarar en el seu moment l'adquisició la va fer també en una subhasta de la casa Sotheby's. En aquella ocasió ningú no va denunciar la procedència de les obres. Ha negociat amb gran discreció la venda del conjunt de peces, sempre per mitjà de l'advocat Carles Mascort. Ha rebutjat tractar amb ningú més. Conserva encara una peça de l'arqueta, concretament un dels relleus laterals, malgrat que existeix un acord de venda fins i tot amb el preu establert. Les negociacions continuen.

D'esquerra a dreta el bisbe emèrit Carles Soler, l'alcalde de Banyoles, Miquel Noguer, el bisbe Francesc Pardo i l'advocat Carles Mascort. La fotografia es va fer a la sagristia del monestir banyolí, on tradicionalment es guardava l'arqueta, que apareix al centre.

Estat actual de l'arqueta de Banyoles, que ha incorporat les tres peces recuperades dos anys després de l'espoli. Són dues imatges de sant Martirià (una és a la part posterior) i el pinacle. Es poden apreciar els espais que ocupaven les peces robades i dues més se situaven als laterals.

Aquest és l'espai blindat on se situarà l'arqueta després de la seva restauració. Actualment està pendent d'incorporar els elements de seguretat. La presència de l'advocat Mascort, el bisbe de Girona i l'alcalde Banyoles permet apreciar les dimensions de l'espai.

El lladre

René Alphonse van der Berg, conegut en el món de la delinqüència com Erik el Belga (per la seva nacionalitat), era el cap visible d'una banda de lladres especialitzats en obres d'art. Les seves actuacions eren semblants: després de verificar aquelles peces que malgrat el seu valor no disposaven de mesures de seguretat eficients, actuaven sempre sense violència física i, generalment, disposaven de contactes en el mercat de l'art que els permetien «col·locar» les peces robades. Fins a l'extrem que, en el cas que ens ocupa, van arribar a confondre, almenys en aparença, la casa de subhastes més coneguda del món. Actualment el lladre és un «pacífic jubilat» que evita sortir del seu país.

peces. El bisbat de Girona va començar a gestionar la recuperació i va encarregar la tasca a l'advocat gironí Carles Mascort. En primer lloc, el que calia era treballar amb total discreció, una actitud compartida pel Ministeri i també per l'Ajuntament banyolí. Successivament es van establir els acords amb la col·leccionista holandesa i en aquests moments s'han adquirit (s'hauria de dir readquirir) fins a 18 de les peces localitzades, més les tres recuperades l'any 1982. Una altra peça encara es troba en mans de l'esmentada col·leccionista, malgrat que hi ha acord i el Ministeri té feta la corresponent reserva econòmica. Pel que fa a les peces pendents se seguirà la recerca i sembla que hi ha «bones vibracions»...

Restauració de l'arqueta

L'estat de conservació de les peces recuperades, segons l'advocat Mascort, és bo i fins i tot excel·lent. Per tant ha arribat el moment de procedir a la restauració del conjunt de l'arqueta.

Aquesta és la decisió que han fet pública conjuntament el bisbat de Girona, el Ministeri de Cultura i l'Ajuntament de Banyoles, precisament al mateix espai on es va produir l'espoli: la sagristia del monestir. Hi eren presents el bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, el batlle de Banyoles, Miquel Noguer, i l'advocat Carles Mascort. El subdelegat del Govern central, Francesc Francisco-Busquets, va excusar la seva presència perquè havia d'atendre un tema sorgit a darrera hora. També era present a l'acte el bisbe emèrit de Girona Carles Soler, ja que va ser durant el seu pontificat quan es van activar les gestions de recuperació de les peces espoliades.

La restauració es farà al centre especialitzat del Ministeri. L'arqueta (que ja té incorporades les tres primeres peces recuperades) serà traslladada en els primers dies de novembre en un furgó blindat i abans d'un any tornarà a Banyoles.

Precisament aquest aspecte és important per a la diòcesi i Banyoles. El compromís assolit amb el Ministeri garanteix que l'arqueta restarà al monestir, en un nou espai, un veritable búnquer accessible des del claustre. Només resta pendent d'instal·lar-hi els sistemes tècnics de màxima seguretat. Qui sap si, arribat el moment del retorn, es disposarà de totes les peces. En tot cas si la recuperació es produís més tard, es reposarien sense tornar a traslladar l'arqueta. Podríem dir que és un final quasi feliç d'un espoli del patrimoni diocesà de fa quasi trenta anys.

La televisió educativa per internet arriba a Espanya

Les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret impulsen des de Barcelona un ambiciós projecte pedagògic de noves tecnologies

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Una ambiciosa plataforma audiovisual interactiva per internet s'acaba de posar en marxa des del Col·legi Montserrat de Barcelona amb l'objectiu d'oferir una nova i creativa manera d'interpretar la realitat educativa. Amb la voluntat de convertir-se en un espai d'informació, d'intercanvi i de referència per a educadors, famílies i joves, Think1.tv, que és com s'anomena la nova televisió educativa, vol ser punt de referència per a tots els interessats en les innovacions pedagògiques i en l'actualitat educativa. El projecte està impulsat per la Congregació de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, tot i que esperen que a partir d'ara molts més centres i institucions públiques i privades es puguin sumar a la iniciativa. La directora del projecte és la religiosa Montserrat del Pozo, que és també directora titular del Col·legi Montserrat de Barcelona, una institució pionera en educació a Catalunya i amb gran projecció internacional.

Segons ha explicat Del Pozo, «aquesta nova televisió per internet no vol ser una televisió escolar, sinó que aspira a ser una plataforma gratuïta a internet que ofereixi una nova lectura educativa a la societat». El gran repte és «posar l'educació a l'abast de tothom per avançar en la societat del coneixement». I per a això, des de Think1.tv, es parteix de tres criteris bàsics: innovació, integració i qualitat. Aquesta ambiciosa iniciativa tecnològica és una atrevida intuïció de les Missioneres de Natzaret després de molts anys dedicats al món de l'ensenyament i de cercar fórmules per evitar el fracàs escolar. «Tot i que la realitat pot semblar que ens diu el contrari —afirma Del Pozo— nosaltres creiem que continua havent-hi motius per a l'esperança en l'àmbit educatiu.»

La directora de la nova televisió *online* ha assegurat, a més, que la posa-

Jesús de Miguel, Montserrat del Pozo i Júlia Navarro, en la presentació de la televisió.

Què és Think1.tv?

- Plataforma audiovisual interactiva
- Amb reportatges i notícies sobre educació, cursos de formació, innovacions pedagògiques, agenda educativa...
- Amb un contingut innovador, integrador i de qualitat
- Una televisió independent i multidireccional
- Un punt de referència per als professionals
- Un lloc de suport per a les famílies
- Un espai de llibertat per als joves

per internet va tenir lloc el 23 d'octubre passat a Barcelona en el marc de la Jornada de Bones Pràctiques Docents organitzada pel Col·legi Montserrat. L'acte va comptar amb la presència destacada de Jesús M. de Miguel, catedràtic de la Universitat de Berkeley i director del seminari anual d'investigació social a Har-

vard. De Miguel es va mostrar molt il·lusionat per la posada en marxa del nou projecte, al qual ha donat tot el seu suport. «L'educació torna a estar de moda —ha assegurat Jesús de Miguel en la seva intervenció—. Per dues raons: primera, perquè estem en un món globalitzat en el qual les idees i la innovació valen molt; i

segona, per la crisi econòmica, que destrueix molts llocs de feina i que ens obliga a formar les persones en àrees diferents de les que es formaven fins ara.» En referència al suggeridor nom de la televisió (*think* en anglès és *pensar*), De Miguel va apuntar que en el

desenvolupament educatiu «el primer que cal fer és pensar: ser raonable i ser raonador». I va afegir: «L'educació és imprescindible per saber viure, per saber morir, per saber estar al món, i no crec que l'educació tingui cap altra funció més important que aquesta: ajudar les persones a viure i morir amb sentit.» En aquesta mateixa línia es va expressar també la directora de

la televisió, la qual va assegurar que «el primer gran objectiu de l'aprenentatge de l'alumnat és ensenyar a viure feliç».

Think1.tv és el resultat d'un procés de recerca llarg de noves formes amb les quals incidir en el món educatiu, sovint avui tan desprestigiats. Per això aspira també a convertir-se en una comunitat d'aprenentatge al servei de l'educació, és a dir, en plataforma on compartir experiències pedagògiques i coneixement. Amb tot, el públic al qual es dirigeix no és només el personal docent, sinó de manera particular les famílies i els mateixos joves. Es tracta d'un espai obert en el qual tothom té cabuda.

La nova televisió educativa i cultural, que no té ànim de lucre i que es finança a través de les aportacions d'entitats i particulars, és un dels molts projectes amb què compta la Fundació M. Pilar Mas, vinculada a les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, per contribuir a l'avenç de l'educació i de la societat.

www.think1.tv

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

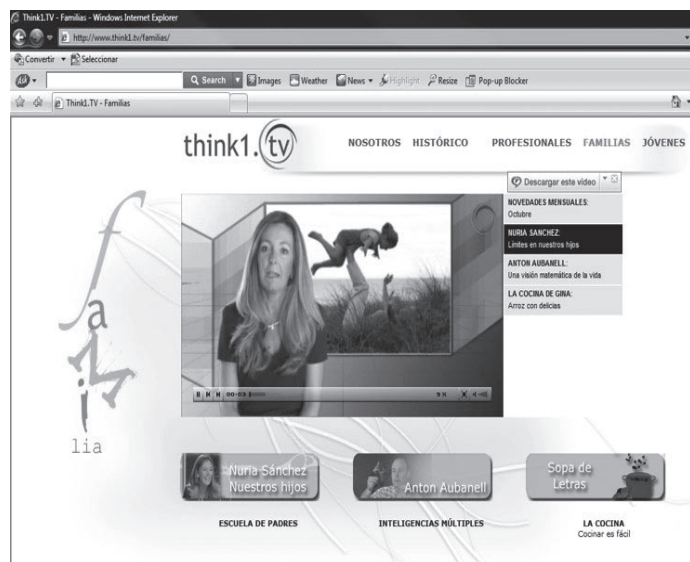
Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposen d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasra fatima.org

da en marxa de projectes com aquest forma part també de la seva particular manera d'evangelitzar. «L'evangelització és avui per a nosaltres —ha dit convençuda— oferir un servei educatiu de qualitat.»

La presentació de la nova televisió

es renova, més informació més opinió més diàleg més compromís més participació

Subscriptor, vols regalar 1 mes gratis CatalunyaCristiana?

Si ja ets subscriptor i t'agradaria que alguna persona de la teva família o algun amic teu també descobreixi CatalunyaCristiana, omple les dades i durant un mes li enviarem **gratuïtament el setmanari**.

Pots enviar-nos les dades per:

Correu postal:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Telèfon:
93 409 28 10

Correu electrònic:
administracio@catalunyacristiana.cat

Butlleta de subscripció 1 mes gratis a CatalunyaCristiana

Promoció vàlida fins al 31 de desembre 2009

Nom i cognoms del subscriptor:

Nom i cognoms de la persona que vull que rebi el setmanari:

Adreça:

Població:

CP:

Telèfon:

E-mail:

E-mail:

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, Autoritzo a CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades dirigint-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

1a SET

I recorda que també et pots subscriure a l'edició digital per només 65 euros l'any a www.catalunyacristiana.cat

La Doctrina Social de l'Església i l'economia

L'empresa i el treball

Ignasi Farreres
President del Centre
d'Estudis Econòmics i
Socials (CEES)

ACLARIMENT PREVI A UN ATREVIMENT

La pregunta que es formula un economista que no és ni teòleg ni filòsof, quan se sent temptat d'escriure sobre Doctrina Social de l'Església (DSE), és si està legitimat per fer-ho. Per això quan al Compendi de la DSE llegeix en el punt 72 que aquesta [la DSE] pertany... «no al camp de la ideologia, sinó de la teologia» s'inclina a deixar-ho; però més endavant (punt 73) veu que la DSE «se situa a la cruïlla de la vida i de la consciència cristiana amb les situacions del món» i també en el punt 76, quan diu que «la DSE se serveix de totes les contribucions

del coneixement provinents de qualsevol saber i té una important dimensió interdisciplinària», pensa que aquí hi ha una invitació a treballar-hi per part dels que estan en altres camps del saber. Finalment, en el punt 78 veiem escrit: «Una contribució significativa a la DSE prové també de les ciències humanes i socials» i «L'Església (...) és conscient del fet que no s'obté un coneixement profund de l'home només amb la teologia». Amb aquestes portes obertes, l'economista pensa que no sols pot fer-ho, sinó, fins i tot, que n'és expressament

invitat. Per tant, no seria il·legítim intentar-ho. Altra cosa serà saber-se posar en el lloc que correspon, ja que l'aportació, en el nostre cas, seria intentar adaptar aquells principis permanents que s'inspiren «en la Revelació bíblica i en la Tradició de l'Església» (punt 74), a la situació del món econòmic i social, que per pròpia naturalesa són variables i subjectes a moltes mutacions.

Aquesta voldrà ser la tònica d'aquest article i dels que bonament podran seguir en el futur sobre aquesta matèria.

Quan el 1891 Lleó XIII, amb la *Rerum novarum*, va iniciar oficialment la Doctrina Social de l'Església (DSE), ho feia pensant en un concret context socioeconòmic: el que imperava en aquells moments en l'Europa occidental, marcada per la Revolució Industrial, amb el que suposava d'explotació dels treballadors recentment emigrats del camp a les ciutats que s'industrialitzaven amb la introducció de la màquina de vapor i la llançadora tèxtil, principalment.

Aquesta incorporació de la nova massa laboral es produïa en condicions molt penoses i moltes vegades vexants: treball infantil, jornades llarguíssimes de 12 a 15 hores, mesures de seguretat en el treball nul·les o quasi, sense vacances i amb absència d'un sistema protector de les contingències: ni assegurança d'accidents o de malaltia, ni pensió de jubilació, etc.

Recordem que ja el 1867 Karl Marx havia publicat la seva obra magna, *El capital*, en què denunciava l'explotació del proletariat per part de l'empresari, a la vegada que anunciava que el capitalisme s'enderrocava ell mateix i, mentrestant, preconitzava la lluita de classes.

La DSE, fins aquells moments, ha-

Els treballadors tenen avui dia diversos sistemes de protecció social.

via tingut una sèrie de precursors (De Maistre, Lacordaire, Ramière, etc.), tot un pomell de pensadors i activistes socials, catòlics; sobretot francesos. Amb aquests precedents, Lleó XIII va voler donar respostes a les angoixes i injustícies

que sofria la classe obrera (com es deia llavors), volent convertir l'Església en defensora de la mateixa i no deixant aquesta tasca sols en mans del marxisme i l'esmentada lluita de classes.

L'empresa, una comunitat humana

Seria pretensió vana voler resumir tot el que va dir Lleó XIII. Ens fixarem en alguns dels que foren punts clau. L'empresa, el treball i el salari. Sobre l'empresa, la concebia com a comunitat humana, el que contrasta amb la realitat de l'empresa de llavors, que era el lloc on es concentrava el conflicte capital-treball. Aquesta concepció de l'empresa com a comunitat humana és un ideal ètic no assolit que serveix per dissenyar un horitzó per al progrés de l'empresa. I en aquest horitzó és essencial la participació del treballador. Aquesta visió de desitjable participació i compromís dels empleats és peça central a la *Mater et magistra*, de Joan XXIII, i també en el document conciliar *Gaudium et spes*. Joan Pau II ho connecta amb la idea de desenvolupament integral de la persona. També analitza un element important de l'empresa, el seu benefici com a mòbil i fi específic, l'existència

de la qual justifica, però insistint en el seu caràcter instrumental al servei de la comunitat de les persones.

Analitzant-ho en perspectiva històrica, veiem que en la realitat hem passat de l'empresa muntada com un lloc d'explotació de les persones a un context on les persones són tingudes en compte, respectades, protegides i sovint escoltades. Per això, avui hi ha convenis col·lectius i normes sobre seguretat i salut laboral, hi ha uns sistemes de protecció social (assegurança per malaltia, accidents, jubilació, atur, etc.), hi ha comitès d'empresa per dialogar, negociar i participar i, fins i tot, des de fa uns anys hi ha el que se'n diu la RSE (Responsabilitat Social Empresarial), que ens indica que va avançant la idea de concebre l'empresa com a comunitat de persones, no sols amb els empleats-treballadors, sinó també amb la resta de persones involucrades: clients, creditors, accionistes i amb els ciutadans dels llocs on estan instal·lades les oficines o les fàbriques i establiments en general.

Nota: Les anteriors reflexions es basen en part en la interpretació que de la DSE en fa el jesuïta i professor Ildefonso Camacho Laraña.

Concurs de clipmetratges organitzat per Mans Unides

Redacció / Barcelona

Mans Unides ha convocat el concurs de clipmetratges «El teu punt de vista pot canviar el món». L'objectiu és proposar a la ciutadania que prengui part, a través de la realització de vídeos d'un minut de durada, en la campanya de sensibilització que aquesta ONG organitza per eradicar la fam i la pobresa extrema, frenar el canvi climàtic i apostar per un desenvolupament sostenible. Uns objectius que protagonitzen la campanya de Mans Unides el 2009 i el 2010, la qual coincideix amb el 50è aniversari de l'entitat. En la iniciativa també hi col·laboren Justícia i Pau, Vols, el portal CanalSolidari.org i la revista universitària *L'Hiperbòlic*.

Es pot participar en el concurs de manera individual o col·lectiva; es poden presentar un màxim de tres clipmetratges per cadascun dels tres temes del concurs. Els temes proposats són el següent: l'eradicació de la fam i la pobresa

extrema (fins al proper 30 de novembre), la protecció del medi ambient i la lluita contra el canvi climàtic (des de l'1 de desembre del 2009 fins al 15 de gener del 2010) i la relació dels dos objectius anteriors: pobresa i medi ambient (des del 16 de gener fins al 28 de febrer del 2010).

El jurat està presidit per cineastes de prestigi com Jaume Balagueró i Santiago Zannou, entre d'altres. El premi del jurat consisteix en una càmera de vídeo professional Sony, amb un complet conjunt d'accessoris. Per al premi de votació popular, Spanair ofereix un viatge a Gàmbia per a dues persones. També hi ha una categoria del concurs dirigida a centres educatius de Catalunya. El premi al millor clipmetratge de centres escolars, que consisteix en uns dies d'esquí a la Vall de Núria per a tota la classe, està patrocinat per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. El lliurament dels premis tindrà lloc a finals de març del 2010 a l'Auditori del CaixaFòrum.

Per a més informació: www.mansunides.org.

Guardó per al Centre Folre de Càritas

Redacció / Barcelona

El Centre obert Folre que Càritas té a Badalona i que acull diàriament una mitjana de vint-i-cinc persones sense llar —amb la col·laboració de la Fundació Roca i Pi— va rebre recentment un dels premis atorgats pel Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona (CETIB). Aquests guardons donen suport anualment a projectes solidaris tant en el Tercer Món com en el nostre entorn. La dotació econòmica de cada premi és de 3.000 euros.

El premi corresponent a Folre va ser recollit per Jordi Roglà, director de Càritas diocesana de Barcelona. Roglà va agrair «la sensibilitat mostrada pel CETIB en moments de crisi i d'especials dificultats per mantenir la solidaritat, absolutament imprescindible de la societat i de les entitats».

Enguany també van ser premiats la Fundació Nexe, d'ajuda a infants amb pluridiscapacitats, amb seu a Barcelona; un projecte d'Enginyeria sense Fronteres per a l'electrificació de poblats a la zona andina del Perú; l'atenció a quaranta infants amb paràlisi cerebral al Nepal i el projecte Endavant Àfrica, que es proposa construir una escola per a infants, un pou i latrines a Rwanda.

Homenatge a Mn. Manuel Trens

Va ser un il·lustre liturgista i historiador de l'art a l'Església catalana

Retrat de Mn. Manuel Trens, d'Olga Sacharoff (Museu de Vilafranca del Penedès).

Perfil biogràfic

Manuel Trens i Ribas va ser format al Seminari de Barcelona i a la Universitat Pontifícia de Tarragona. Ordenat sacerdot el 1914, va destacar en l'organització del Congrés Litúrgic de Montserrat (1915). Va ser professor d'iconografia i art sagrat al Seminari de Barcelona (1916). Fou nomenat director del Museu Diocesà de Barcelona (1916) i consiliari del Cercle Artístic de Sant Lluc (1921), on va constituir els Amics de l'Art Litúrgic (1922), entitat que va promoure diverses exposicions. El 1939 va fundar i dirigir *Ars Sacra*. Va intervenir en la fundació de l'Institut Amatller d'Art Hispànic i, amb motiu del Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona, va organitzar una important exposició d'objectes de culte relacionats amb l'eucaristia. Era col·laborador de publicacions com ara *Vida Cristiana*, *Ars Sacra*, *La Publicitat*, *La Veu de Catalunya*, *El Matí*, etc. És autor, entre altres llibres, de *Lo que debe ser un museo diocesano* (1916), *Sant Francesc d'Assís i l'art contemporani* (1926), *Oracional litúrgic* (1926), *La peinture gothique jusqu'à Ferrer Bassa* (1933), *Les peintures de Ferrer Bassa* (1936), *María. Iconografía de la Virgen en el arte español* (1952), *Las custodias españolas* (1952), *Vilafranca, senyora vila* (1964) i *Les Majestats catalanes* (1967).

Miquel Àngel Codina
Barcelona

L'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona va acollir el dijous 22 d'octubre un gran acte acadèmic en homenatge a Mn. Manuel Trens (Vilafranca del Penedès, 1892 - Barcelona, 1976), on van prendre la paraula sis ponents. «Tenia fama de ser l'eclesiàstic català més elegant de la seva època. Portava una sotana impecable. Era tot un senyor», va afirmar Mn. Josep M. Martí Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona, que va conèixer aquest cèlebre personatge de l'Església catalana.

El Museu Diocesà de Barcelona es va inaugurar el 1916 i es va instal·lar a la planta baixa del Seminari Conciliar. Mn. Manuel Trens va ser-ne el primer director. Mn. Martí Bonet va recordar que Mn. Trens no era partidari de fer un catàleg de les obres d'art que posseeixen els museus diocesans perquè «caldria posar-hi la procedència i potser els rectors de les parròquies reclamarien la peça en qüestió». Mn. Josep M. Martí Bonet va dir que «el Dr. Trens ho sabia pràcticament tot sobre el patrimoni artístic religiós de casa nostra». I va afegir: «Sortosament, la seva memòria és encara viva avui dia.»

Joan Solé, president de l'Institut d'Estudis Penedesencs, va constatar que «Mn. Trens sempre va estar vinculat a la seva vila nadiua». Va promoure diverses exposicions d'art —«la primera, l'any 1926, va sacsejar la vida vilafranquina»— i va col·laborar en l'aparició de la revista d'avantguarda *Hèlix*. Així mateix, va contribuir en la fundació del Museu del Vi. «La intervenció de Mn. Trens va ser decisiva per al canvi del topònim *Villafranca* pel de Vilafranca, que es va acceptar oficialment el 1971», va manifestar Joan Solé. Pel que fa a les reformes arquitectòniques que, en el seu temps, es volien dur a terme a Vilafranca del Penedès, «sovint era molt crític». «Era un home d'una fina ironia, d'un humor gairebé britànic», va assenyalar Solé.

Mn. Jaume Aymar, Mn. Josep M. Martí Bonet i Joan Solé, durant l'acte.

Mn. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, va definir Mn. Manuel Trens com a «liturgista i historiador de l'art, home de cultura i un dels eclesiàstics més influents en el món de la cultura catalana». El 1915, juntament amb Mn. Lluís Carreras, Higiní Anglès, Antoni Batlle i Josep Maria Llobera, va organitzar el Primer Congrés Litúrgic de Montserrat. «Hi van participar més de dues mil persones, entre elles l'arquitecte Antoni Gaudí. El Congrés va ser decisiu per a la renovació litúrgica i gregorianista a Catalunya. Es pot veure com un preludi de la doctrina del Concili Vaticà II», va dir Mn. Aymar. També va comentar que «el Dr. Trens va estudiar les festes i els temps litúrgics, la indumentària i el mobiliari, els llibres i les fórmules d'ús litúrgic, les rúbriques, els ritus i els sacraments».

«En Mn. Manuel Trens—va subratllar el ponent— l'art i la litúrgia interactuaven recíprocament amb seny i amb saviesa. Un art sobri, gens enfarfegat, mediterrani, noucentista per a una litúrgia purificada i purificadora. Amb una *ars celebrandi* empeltada en la millor tradició.» L'associació d'agents vinculats al patrimoni, creada recentment a partir del postgrau en Didàctica i Gestió del Patrimoni, prèvia autorització de la família Trens, porta el seu nom. «Ha estat

una manera de perpetuar la trajectòria d'aquest insigne capellà, tan sensible a la bellesa com a via d'encontre amb la Divinitat», va dir Mn. Aymar.

Sota el títol *Un «mariale» barceloní: una col·lecció de miracles a l'Arxiu Capítular*, el lingüista David Barnett va impartir una conferència, basada en la seva tesi doctoral. Va analitzar un recull de «miracles»—gènere literari de l'edat mitjana, en què els protagonistes eren pecadors que demanaven ajuda espiritual a la Mare de Déu— del segle XV, que es conserven a l'Arxiu Capítular de Barcelona i que va estructurar en dues seccions. «La primera (fins al "miracle" 103) es caracteritza per la seva grafia uniforme, mentre que el segon apartat no és gaire sistemàtic», va comentar Barnett. També va donar a conèixer que hi ha «versions diferents d'una mateixa història»: *El clergue de Pisa* (dues versions), *El cavaller de Colònia* (tres) o *Diabla en servei* (quatre). «Són narracions senzilles amb una moral molt clara», va posar de relleu David Barnett.

Suport al català

Armando Pego, professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya-Universitat Ramon Llull, va parlar de Mn. Manuel Trens com a traductor de l'obra mestra de l'escriptor irlandès James Joyce: *Ulysses*. Publicada el 1922, Mn. Trens, sota un pseudònim, va ser el primer que va traduir uns quants fragments d'aquesta novel·la. Va ser el 1930 a la revista *Hèlix*. «D'aquesta manera, va voler contribuir a la normalització cultural de la llengua catalana», va revelar el Dr. Pego. També va intentar donar resposta a la selecció realitzada per Mn. Trens: «Els fragments que va triar contenen nombroses al·lusions bíbliques i una alta qualitat literària.»

Per la seva banda, la ponència de Silvia Coll-Vinent, que també imparteix classes a la Facultat de Filosofia de Catalunya-Universitat Ramon Llull, es titulava *Manuel Trens, un intel·lectual anglòfil*. Mn. Trens coneixia, a més del català i el castellà, el francès, l'anglès i l'alemany. Va viure a Londres durant dos anys, en el període de la guerra civil. «Sentia fascinació pel poble anglès i per la literatura anglesa: Shakespeare, Dickens, Allan Poe, Wilde, Shaw...», va assegurar Coll-Vinent. Va mostrar «un gran interès» pel procés de conversió al catolicisme d'escriptors tan rellevants com ara G. K. Chesterton o el cardenal John Henry Newman.

Exposició literària

Mn. Manuel Trens va llegar una part important de la seva biblioteca al Museu de Vilafranca del Penedès, on hi ha unes sales dedicades a la seva memòria. Una altra part va ser cedida a la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona, on hi ha el Seminari d'Iconografia Doctor Trens, que ha permès d'organitzar una exposició que inclou, d'una banda, llibres escrits per Mn. Trens i, de l'altra, volums traduïts per l'insigne historiador.

«Evitar una guerra és un deure de totes les persones de bona voluntat»

El periodista Daniel Arasa publica el llibre «Católicos del bando rojo»

Redacció

Daniel Arasa, president del Grup d'Entitats Catalanes de la Família i director de CinemaNet, acaba de publicar el llibre *Católicos del bando rojo*, de l'Editorial Styria. L'autor trenca mites, ja que posa fi al criteri generalitzat que tots els catòlics van militar en un sol bàndol durant la guerra civil espanyola. Arasa busca la veritat i la justícia en narrar uns fets, però sense jutjar ningú. Té molt clar que la paraula clau per a uns i altres és «perdó». És aquí on radica la victòria de tots. El periodista Ignasi Miranda va entrevistar-lo recentment per Ràdio Estel amb motiu de l'aparició del volum i ara reproduïm a *Catalunya Cristiana* algunes de les seves declaracions.

—Quins són els objectius fonamentals del seu llibre?

—Aquest llibre ajudarà a tendir ponts entre tots dos bàndols (el franquista i el republicà) i en permetrà un acostament, una reconciliació. De cap manera es pretén ressuscitar els odís de la guerra civil, tot al contrari: volem cicatritzar les ferides. La meua recerca demostra que no tots els catòlics estaven en un sol bàndol, la qual cosa palesa la gran llibertat dels catòlics en l'àmbit sociopolític, fins i tot en circumstàncies tan extremes com les viscudes a la guerra civil. És bo recuperar la memòria de la nostra història. La guerra civil espanyola va ser una continuïtat successiva d'errors per tots dos bàndols. Evitar una guerra és un deure de totes les persones de bona voluntat.

—El llibre està estructurat en petites biografies.

—Sí. Tot i que hi ha un total de 38 capítols, hi ha una cinquantena de biografies perquè, de vegades, en un capítol es parla de diverses persones que van viure circumstàncies similars. És el cas dels catorze capellans nacionalistes bascos afusellats. Durant la República, per a un catòlic era perfectament normal que hi haguessin monàrquics, republicans, nacionalistes bascos, nacionalistes catalans, nacionalistes espanyols, de dretes, d'esquerres... perquè hi havia llibertat. El problema comença quan es produeix la sublevació de la guerra civil i, sobretot, amb la persecució religiosa al bàndol republicà. Una persecució que sembla que darrerament es vulgui silenciar i no s'ha de silenciar. Va ser una persecució religiosa terrible, de les més grans que hi ha hagut a la història. Es parla de les que van fer els emperadors romans o la Unió Soviètica, però aquesta va ser pitjor. Ara bé, cal dir que aquesta persecució no va ser impulsada de forma directa pel govern de la República, ni per la Generalitat, les quals es van veure desbordades pels fets dramàtics que es van produir. En aquesta situació tan complicada, hi va haver catòlics que van pensar que dins de la mateixa República era possible reconduir les coses.

—El maniqueisme en la guerra civil ens ha perseguit fins avui dia..

—Efectivament. Durant l'època del franquisme, els «bons» eren els franquistes i els «dolents», els republicans. Ara es cau una mica a la inversa. En el

Daniel Arasa, amb un exemplar del seu nou llibre.

pròleg esmento una frase del poeta Josep Vicenç Foix, que va comparar un país en guerra civil amb un formatge: «Si parteixo per la meitat un formatge, no me'n surt d'un costat roquefort i de l'altre holandès. Les dues parts són del mateix tipus de formatge.» Simbòlicament, això és el que va passar en aquest país. Els desastres, els assassinats, les generositats... tot està molt barrejat, tant en un bàndol com en l'altre. El que

cal fer és adonar-se'n, procurar que això mai més no es torni a reproduir i donar-ho a conèixer, ja que ens ajudarà molt a aclarir els fets. Cal respectar totes les persones, estiguem d'acord o no amb les seves posicions, i treballar per crear un clima de concòrdia. Hem de matisar les coses; tot no és blanc o negre, i menys en les guerres civils.

—De militars lleials a la República, n'hi havia que eren catòlics.

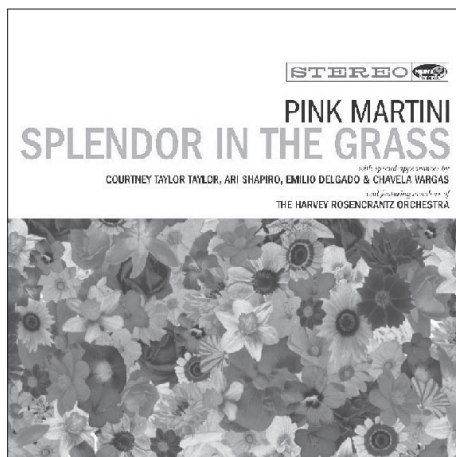
—S'ha dit que tots els militars es van sublevar i no és veritat; alguns van ser afusellats i d'altres van seguir en el bàndol republicà. Cal destacar l'exemple del general Escobar, que es va declarar catòlic fins i tot davant de les patrulles de la FAI. Va ser protagonista del meu anterior llibre, *Entre la Cruz y la República. Vida y muerte del general Escobar*. Són testimonis plens d'heroisme que van viure el cristianisme amb profunditat.

—Vostè també parla de grans personatges de la nostra història.

—Ventura Gassol, conseller de la Generalitat de Catalunya, o Manuel Carrasco i Formiguera, membre d'Unió Democràtica de Catalunya, van seguir fidels a la República i van seguir fidels al cristianisme. Van ser perseguits pel fet de ser catòlics. Nombrosos membres de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, que no tenien res a veure amb el franquisme, van ser assassinats pel bàndol republicà pel seu catolicisme. Un altre nom significatiu és el del Dr. Pere Tarrés. Ell, que va arribar a ser capità metge a l'exèrcit republicà, també va ser perseguit per les seves creences catòliques (era fejecista) al començament de la guerra. Va ser beatificat el 2004 per Joan Pau II. També cal fer esment del capellà Aita Patxi —el «Maximilià Kolbe» basc—, que es va oferir en almenys dues ocasions per ocupar el lloc dels qui anaven a ser afusellats pels nacionals. Cada capítol inclou la seva bibliografia i fonts documentals, perquè totes les figures són independents les unes de les altres.

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

★ Pink Martini, *Splendor in the grass*. Naïve Discos.

Tapís eclèctic

Aquest és el quart disc de la cèlebre orquestra Pink Martini. Es tracta de la continuació del reeixit treball que van editar el 2007 i que portava per títol *Hey Eugene!* En aquesta ocasió, hi ha nou cançons originals i quatre versions, cantades en anglès, italià, francès i espanyol. És una mena de tapís eclèctic musical que compta amb la participació de la llegendària cantant mexicana Chavela Vargas.

★ Michael Jackson, *This is it*. Sony Music.

El rei del pop

El 27 d'octubre es va posar a la venda aquest doble àlbum del rei del pop, coincidint amb l'estrena, l'endemà, de la pel·lícula del mateix nom *This is it*. S'hi inclouen cançons originals de Michael Jackson, molts dels seus grans èxits (*Thriller*, *Billie Jean*, *Black or White*, *Smooth Criminal*...), arranjats i ordenats en la mateixa seqüència en què surten al film. El disc acaba amb dues versions del *single This is it*.

★ Fuxan os Ventos, *Terra de sonhos*. Boa Music.

Compromís cultural

Gairebé dues dècades després que Fuxan os Ventos fes la seva darrera actuació, l'espectacle *Terra de sonhos* va oferir l'oportunitat de gaudir de l'esperat retorn als escenaris d'aquest grup, sempre compromès amb la identitat cultural gallega. Els dos concerts celebrats a Santiago de Compostel·la l'octubre del 2008 van ser el germen d'aquest disc que ara veu la llum en format *digipack*.

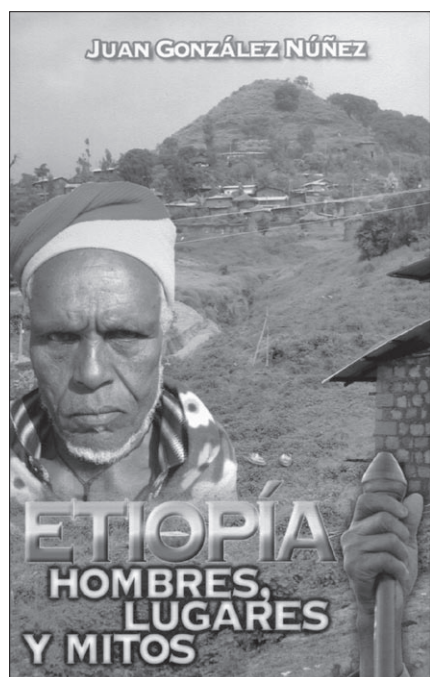
★ Sting, *If on a winter's night*. Universal Music.

Inspiració hivernal

L'hivern és l'estació de l'any que més li agrada a Sting. Per aquest motiu, el cantant britànic li ha volgut retre un homenatge en el seu nou àlbum, *If on a winter's night*. L'artista hi ha inclòs des de nades fins a cançons de bressol tradicionals, passant per algunes balades. El disc inclou també dues composicions del mateix Sting: *Lullaby for an Anxious Child* i *The Hounds of Winter*.

Etiòpia, als ulls privilegiats d'un missioner combonià

Presentació del llibre «Etiópia: hombres, lugares y mitos»

El P. Antoni Calvera i el P. Juan González Núñez, durant l'acte de presentació.

Mónica García
Barcelona

Etiòpia és una de les nacions més poblades i amb més història i varietat cultural d'Àfrica. Per a molts, però, no és res més que part del gran continent africà, que es recorda vagament per les sequeries espantoses i que darrerament s'ha posat de moda per les adopcions internacionals. Juan González Núñez és un missioner combonià d'Ourense que, ple d'admiració i agraïment al poble etiop on ha desenvolupat la seva tasca missionera, va decidir escriure el 1991 *Etiópia: hombres, lugares y mitos*. Poc després es va adonar que era un dels pocs llibres publicats a l'Estat espanyol sobre Etiòpia, per no dir l'únic. A més, va constatar que era cercat amb avidesa, perquè cobria una necessitat elemental per a aquells que volien saber alguna cosa de primera mà sobre aquest país africà. Actualment, el P. Juan treballa en la nova missió de Gamuz, al nord d'Etiòpia.

El P. Antoni Calvera, director del Museu Africà Daniel Comboni, és també missioner combonià i company a Etiòpia del P. Juan. El 6 d'octubre passat va presentar a la llibreria Altaïr de Barcelona la quarta edició del llibre *Etiópia: hombres, lugares y mitos*, corregida i augmentada. Si bé no ha resultat un llibre voluminós, el P. Cal-

vera va destacar que el seu contingut l'augmenta notablement de categoria, perquè va molt més enllà de la simple descripció, en la línia comboniana de treballar, conèixer i donar a conèixer Àfrica. Calvera va relatar que la seva amistat amb el P. Juan es remunta al 1968 quan ell era novici i el P. Juan acabava de ser ordenat. Quan el missioner català va arribar a Addis Abeba el 1981, el gallec ja parlava correctament amhàric, sidamo, anglès i italià. El P. Calvera no va poder evitar explicar amb un gran somriure amb quina paciència el veterà missioner li va haver d'ensenyar l'idioma amhàric, que consta, ni més ni menys, que de 284 caràcters.

Quan Etiòpia va arribar a les notícies europees a la dècada dels vuitanta, el país es trobava en plena crisi postimperialista, en guerra civil i amb l'ombra d'un marxisme rabiós que planava sobre les seves terres. L'URSS donava suport a la regió d'Eritrea i lluitava contra la resta d'Etiòpia, que Cuba defensava. A més, la violenta sequera augmentava la fam, la pobresa i la desestructuració social.

El P. Antoni Calvera va assenyalar la gran manipulació dels mitjans de comunicació d'arreu del món, que de poc servien per pal·liar la desgraciada situació d'Etiòpia. Les ajudes arribaven però eren inútils, va detallar el

missioner, que recordava com el van marcar per sempre aquelles situacions dramàtiques. Es feien arribar tones d'arròs. «Allà l'arròs no existeix, ni tan sols hi ha una paraula que el descrigui... però més greu encara era que, sense una gota d'aigua, el cereal era gairebé una broma de mal gust. També hi arribaven sardines en llauna, que no es podien obrir sense un obrellaunes», es lamentava el P. Calvera.

Avui, amb la divisió d'Etiòpia en dos (Eritrea i Etiòpia), la guerra ha acabat tot i que continua la guerrilla, els moviments independentistes, la persecució marxista a l'Església cop-ta... «Un veritable trencaclosques», es va doldre el missioner. A més, per a bé o per a mal, Etiòpia no té ni or, ni petroli, ni coltan i resta, per tant, fora

del circuit internacional d'interessos: resta totalment abandonada.

Bressol de la humanitat

Mirant una mica més enrere, el combonià es va referir a la història del país africà i va afirmar que «Etiòpia s'ha vist privada d'història». És que Etiòpia té història, però? Què en sabem? Calvera va recordar breument els desencertats escrits de Hegel en els quals el filòsof afirmava que Àfrica era pàtria de bèsties ferotges —en referència als seus habitants—, pestilents, salvatges, amb els quals era impossible relacionar-se, i molts més disbarats. És a la mateixa Etiòpia, però, on es van trobar les restes de Lucy, l'esquelet homínid de 3,2 milions d'anys, o «uns jaciments homínids més recents», va indicar el P. Calvera, que assenyalen Àfrica com a «bressol de la humanitat».

Etiòpia té una història més enllà dels temps bíblics i és esmentada fins a 28 cops a les Sagrades Escripures. La monumental Axum, reconeguda per la Unesco com a patrimoni de la humanitat; la impressionant Lalibela, destí sant de peregrinació per als etiops coptes; Makeda, la reina de Saba, i Menelik I, fill de la reina i Salomó; el jesuïta Pedro Páez, descobridor de les fonts del Nil al segle XVII, constitueixen la «història esplendorosa d'Etiòpia», va manifestar el missioner.

Tot això ha estat descrit pel missioner combonià Juan González Núñez en 16 capítols independents i tots ells units a tres realitats: els homes, els llocs i els mites. El seu coneixement de la cultura i sobretot els idiomes li han permès visitar molts llocs, molts d'ells malauradament perillosos. «Juan és un missioner combonià de cap a peus i això es nota en el coneixement exhaustiu del país, de les llengües i de la realitat», va testimoniar el seu company. Es tracta, en definitiva, d'un llibre totalment aliè als tòpics i complet a l'hora que senzill i optimista, que aporta un raig d'esperança al patiment etiop. El P. Antoni Calvera va finalitzar la seva intervenció tot reconeixent que «és un acte de justícia i respecte a Etiòpia».

La bona notícia

Noranta anys de la «Revista 21»

Francesc Gamissans

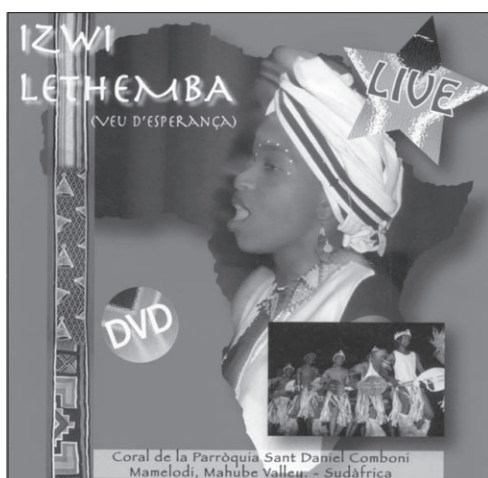

Revista 21 ha celebrat els seus 90 anys de vida en un acte que va tenir lloc a Madrid, presidit pel cardenal Carlos Amigo, i amb l'assistència de nombroses personalitats eclesials, de la societat civil i del periodisme. Nascuda el maig del 1918 amb el títol *Revista Social del Sagrado Corazón*, editada per la congregació religiosa dels Sagrats Cors de Jesús i Maria. Després de nou dècades i canvis successius, *Revista 21* és actualment la publicació cristiana de més tirada a Espanya; supera les 30.000 subscripcions.

El president de l'Associació de la Premsa de Madrid, Fernando González Urbaneja, va lliurar al cardenal Amigo el I Premi 21 Damià de Molokai. En la seva intervenció, el cardenal es va referir a la «renovació necessària que du a terme la revista per tal d'adaptar-se a la societat actual» i va recordar «el tribut de la crítica i la incomprensió que *Revista 21* ha hagut de pagar». Per la seva banda, Luis Fernández Vilchez, professor de la Universitat Complutense de Madrid, va exposar les dades més destacades d'una enquesta elaborada per la revista als laics més compromesos en accions pastorals de parròquies espanyoles. Cal recordar que enguany la Unió Europea va atorgar el I Premi Europeu de Periodisme a *Revista 21* per un article publicat sobre «diversitat i no-discriminació», que se centrava en els menors d'edat que ingressen en centres penitenciaris, que «no són delinqüents, ni perillosos ni irrecuperables, sinó víctimes de la injustícia social».

Cants d'esperança

Recentment va tenir lloc al Museu Africà Daniel Comboni la presentació del DVD *Izwi Lethemba (Veus d'esperança)*. Es tracta de la gravació d'un concert que la coral Izwi Lethemba va oferir el 13 de desembre del 2008 al Centre Cultural Joan Camps de Granollers. A l'acte va intervenir el P. Jaume Calvera, rector de l'església de Sant Daniel Comboni de Mahube Valley, a Sud-àfrica, on la coral té la seva seu.

Presentació del llibre «Eren temps de guerra...»

La gènesi del Moviment dels Focolars, tema central d'aquestes pàgines

Jordi Curcó
Lleida

La Sala de Graus Víctor Siurana de l'edifici del rectorat de la Universitat de Lleida—antic Seminari diocesà—va acollir recentment un concorregut acte de presentació del llibre *Eren temps de guerra...*, de Chiara Lubich i Igino Giordani, publicat per l'editorial Ciudad Nueva. El volum presenta els inicis del Moviment dels Focolars durant la Segona Guerra Mundial i els seus primers desenvolupaments a Itàlia.

El motiu de publicar ara la traducció al català d'aquest llibre, original en italià, és la commemoració dels 50 anys de l'arribada d'aquest moviment a Barcelona, i des d'aquí a tot l'Estat espanyol. L'acte, organitzat pel Moviment dels Focolars de Lleida, estava també emmarcat dins de la celebració d'aquest 50è aniversari de la presència del moviment a Catalunya.

Dues grans personalitats

La presentació va ser presidida pel Dr. Joan Viñas, rector de la Universitat de Lleida, el qual va exposar els múltiples aspectes de la personalitat d'Igino

L'acte va ser presidit per Joan Viñas, rector de la Universitat de Lleida.

Giordani, del qual, el 27 de setembre passat, se'n va tancar la fase diocesana del seu procés de beatificació.

La figura de Chiara Lubich, fundadora del Moviment dels Focolars, va ser glossada per Dr. Ramon Prat i Pons, teòleg i escriptor, vicari general de la diòcesi i director de l'Irel. El públic va escoltar amb complaença la lectura d'alguns fragments del llibre i va poder conèixer més detalls de la vida dels autors gràcies a la projecció de dos audiovisuals, tot constatant la dimensió del seu compromís amb el

moviment i amb l'Església. L'acte va tenir com a cloenda la intervenció del violinista D. Mario Prieto i les paraules d'agraïment d'Amparo Gómez, en qualitat de representant de l'editorial dels Focolars, Ciudad Nueva.

El Moviment de Focolars és present a la ciutat i la diòcesi de Lleida. Regularment, es reuneixen els darrers dissabtes de cada mes a la parròquia de Santa Maria de Gardeny per aprofundir en la coneixença de l'Evangeli i per intercanviar les experiències viscudes en posar-lo en pràctica.

L'orgue del Vendrell, en fase de restauració

Joan Boronat / El Vendrell

Des de fa uns quants dies s'està procedint al desmuntatge de l'orgue de l'església parroquial de Sant Salvador del Vendrell. Aquest instrument, que data del 1777 viatjarà cap a Landete (Conca), on els germans Desmottes, orgueners, s'encarregaran de restaurar-lo. Està previst que, un cop restaurat, l'orgue pugui oferir un nou concert al Vendrell, el 22 d'octubre del 2010, amb motiu de l'aniversari de la mort de Pau Casals.

Els treballs de desmuntatge van començar amb la retirada dels tubs de l'instrument, molt deteriorats pel conegut com a «mal de la lepra», que els afecta i que incidia en la manca de sonoritat. El pas següent consisteix a desmuntar el moble, que està afectat pels corcs i la humitat. Aquest procés de restauració té un cost de 550.000 euros i, amb l'aportació dels veïns i les entitats, ja hi ha recollits 120.000 euros. Les institucions, com ara l'Ajuntament, la Generalitat i la Diputació de Tarragona, també han confirmat dotacions econòmiques per ajudar a finançar la despesa.

Cal recordar que l'orgue del Vendrell és una joia del barroc, pràcticament única a Europa. Construït pels orgueners suïssos Scherrer, conserva encara totes les seves peces originals.

Cristianisme i vertebració nacional

Eduard Brufau / Barcelona

Aquest darrer trimestre de l'any l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn (INEHCA) organitza el seminari *Aportacions cristianes a la construcció nacional de Catalunya*. Articulat al voltant de cinc ponències, segons aquesta entitat l'objectiu que es pretén és «discutir quina ha estat l'aportació cristiana a la construcció del país en l'època contemporània, sense oblidar-nos d'altres tradicions religioses». Per al director de l'INEHCA, Josep M. Martorell, aquesta aportació, però, «no és només històrica, sinó que estem segurs que pot ser molt important també en el futur. Això implica una generositat política per continuar obrint portes a aquestes aportacions, i també un compromís renovat de l'Església catalana en la construcció nacional de Catalunya».

En les diverses sessions es vol aprofundir en aquelles personalitats en les quals van confluïr la catalanitat i la fe cristiana, i com aquests dos elements es van arribar a conjuminar harmònicament. Entre els noms tractats en aquestes ponències hi ha Jacint Verdaguer, Joan Maragall, Josep Torras i Bages, Mn. Carles Cardó, Maurici Serrahima i eclesiàstics més propers a nosaltres en el temps, com ara els bisbes Antoni Deig i Joan Carrera. També es dedicarà una jornada a l'aportació de les religions no cristianes, especialment el judaisme i l'islam. Pel que fa

als ponents hi participen, entre d'altres, l'expresident del Parlament Joan Rigol; l'escriptor i periodista Vicenç Villatoro; el líder d'Unió Democràtica de Catalunya, Josep A. Duran i Lleida, i el director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, Mn. Jaume Aymar.

En la primera de les jornades Mn. Ricard Torrents, gran estudiós de Verdaguer, va remarcar com el poeta de Folgueroles va construir a través de la seva obra, especialment de *Canigó*, un fonament per a la vertebració nacional de Catalunya. Per a Torrents «aquest és el poema bàsic, essencial, de Verdaguer, que narra la fundació de Catalunya sobre els fonaments

geogràfics dels Pirineus». Per la seva banda, el Dr. Jordi Giró, professor de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, va afirmar que «seguint el pensament de Carles Cardó, l'aportació pròpia dels cristians a la construcció nacional de Catalunya és una relectura espiritual a partir de l'Evangeli, que completa i redimensiona les aspiracions nacionals». La segona es va desenvolupar sota el títol *Els bisbes Antoni Deig i Torras i Bages*. Els ponents, Joan Lluís Pérez Francesc i Mn. Climent Forner, van establir una sèrie de paral·lelismes entre tots dos prelats i van destacar la seva importància dins de l'Església catalana.

S'edita un cançoner de Mn. Joan Bajona

Mn. Bajona va presentar el seu llibre.

Ramon Estany / Balsareny

La biblioteca Pere Casaldàliga de Balsareny va acollir recentment la presentació del llibre *25 anys de cançons. Coral Infantil Romaní Balsareny*. És un cançoner que recull les partitures de les cançons que aquesta coral infantil va cantar des del 1979 fins al 2004. Les partitures són fetes a mà per Mn. Joan Bajona i van acompanyades per dibuixos elaborats per ell mateix. Durant l'acte, els membres de la Coral Sant Esteve, fundada per Mn. Joan l'any 1963, van oferir un recital de poemes triats del repertori de Mn. Cinto Verdaguer. La primera part del recital eren poemes dedicats a Montserrat (la Moreneta, el monestir...). Mn. Joan Bajona va obsequiar cada assistent amb un exemplar de l'esmentat cançoner.

PROPERES PONÈNCIES

DIJOUS 12 DE NOVEMBRE

Sessió «Joan Maragall i Maurici Serrahima».

Ponents: Pere Lluís Font i Joan Rigol.

Lloc i hora: seu UDC (c/ Nàpols, 35); 19.30 h.

DIJOUS 26 DE NOVEMBRE

Sessió «Aportacions de les altres tradicions religioses a la construcció nacional».

Ponents: Xavier Marín i Vicenç Villatoro.

Lloc i hora: seu UDC (c/ Nàpols, 35); 19.30 h.

DIJOUS 17 DE DESEMBRE

Cloenda del seminari.

Sessió «El document *Arrels cristianes de Catalunya* i el bisbe Carrera».

Ponents: Jaume Aymar i Josep A. Duran.

Lloc: Sala Claret (c/ Llúria, 5); 19.30 h.

Una profunda reflexió sobre l'amor

Presentació del llibre «Jesús i Déu. Una visió personal», d'Albert Colomer

Miquel Àngel Codina
Barcelona

El dijous 8 d'octubre va tenir lloc a la Sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret la presentació del llibre *Jesús i Déu. Una visió personal*, escrit per Albert Colomer i publicat per Editorial Claret. A la taula presidencial, a més de l'autor, hi va ser present el P. Ignasi Ricart, biblista, i Joan Rigol, expresident del Parlament de Catalunya.

«L'autor, seguint la línia iniciada amb el llibre *L'univers de l'home* i continuada amb *Divagacions, homenatge a Agustí de Semir*, parla en aquest volum de l'amor com a fonament de la vida dels éssers humans», va comentar el P. Ignasi Ricart. En el seu nou llibre, Albert Colomer «ofereix la visió d'una persona enamorada de Jesús».

Joan Rigol va recordar als nombrosos assistents a l'acte que «a casa nostra hem passat d'una religió dogmàtica i moralista a una religió molt més existencial, de comunicació interior, on apareix de seguida la figura de Jesús». I va afegir: «El llibre d'Albert Colomer ens fa entrar en el paradigma d'una fe, viscuda al segle XXI, com a font

Ignasi Ricart, Joan Rigol i Albert Colomer, durant la presentació.

d'interiorització.»

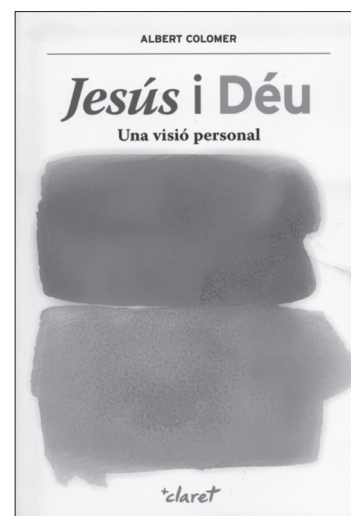
L'autor mostra la vida de Jesús com a exemple màxim d'amor i alhora com a reflex de l'actuació de Déu envers nosaltres. Una actuació que ens arriba com a amor, infinit i etern. «El Déu de la Bíblia, amb la seva força ètica, encara té coses a dir a la nostra societat. Ens pot interpel·lar. L'objectiu fonamental d'Albert Colomer és fer-nos redescobrir, des de l'Evangeli, la figura de Jesucrist.

Cal trobar el sentit transcendent de la nostra vida», va explicar Rigol.

Missatge positiu i generós

Les paraules i els gestos de Jesús són una invitació a assaborir i estimar la vida. «El missatge de Jesucrist —va subratllar Joan Rigol— és el camí per viure la vida amb plenitud. És un missatge amarat de positivitat i generositat. A través d'aquestes pàgines, l'autor vol encomanar-nos aquest amor.»

L'expresident del Parlament de Catalunya també va fer referència a la dificultat que hi ha avui per «transmetre la fe a les noves generacions», atès que «es considera Déu com un interrogant i no com una font de

certeses». El ponent va proposar dues respostes: «O bé és l'Església qui no s'ha sabut adequar als temps actuals, o bé estem immersos en una societat decadent.» I va denunciar que ara la gent se la considera més «pel que té que no pas pel que és; vivim en una societat consumista».

Per la seva banda, Albert Colomer va confessar que «vaig descobrir Jesús als vint anys» i això li va donar «un nou sentit a la meua vida». Quan va llegir per primera vegada el Nou Testament, «em vaig entusiasmar molt». Així mateix, l'autor va assegurar que «els Evangelis són un cant a la vida i a l'alegria, que cal compartir amb tothom; darrere de la figura de Jesús, vaig descobrir Déu». Colomer també va revelar que «cap filòsof ni teòleg m'ha convençut de l'existència de Déu; només les paraules de Jesús, que són sinònim d'amor, bellesa, justícia, saviesa...». Va concloure el seu discurs amb aquestes paraules: «Amb amor, la pau al món pot existir.»

Concessió dels Premis Bravo! 2009

Redacció / Madrid

El jurat designat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social de la Conferència Episcopal Espanyola ha donat a conèixer els guanyadors dels Premis Bravo! 2009. Aquests guardons es concedeixen anualment per tal de «reconèixer, per part de l'Església, la tasca meritòria de tots aquells professionals de la comunicació en els diversos mitjans que s'hagin distingit pel servei a la dignitat de l'home, dels drets humans i dels valors evangèlics».

Han estat atorgats els premis següents:

Premi Bravo! especial: José M. Javierre.

Premi Bravo! de premsa: *Alfa y Omega*.

Premi Bravo! de ràdio: Radio 5 Todo Noticias.

Premi Bravo! de televisió: *Madrid opina* (Telemadrid).

Premi Bravo! de cinema: *Pantalla grande* (Popular TV).

Premi Bravo! de música: Inma Shara.

Premi Bravo! de noves tecnologies: www.clerus.org

Premi Bravo! al treball diocesà en mitjans de comunicació: diòcesi de Còrdova.

Premi Bravo! de publicitat: Metro de Madrid (anunci de maternitat).

ERMEC restaura campanes i carillons

Redacció / Barcelona

ERMEC és una empresa que va ser constituïda l'any 1996 per un grup de cinc socis amb una llarga experiència en la distribució de components industrials, elèctrics i electrònics. Actualment treballa per a diversos sectors. Entre altres tasques, es dedica a restaurar i instal·lar campanes, carillons i campanars. El procediment de soldadura de campanes, patentat per Bodet, permet tornar a fer servir campanes antigues, esquerdades o malmeses. D'aquesta manera, garanteixen un so

idèntic a l'original, alhora que contribueixen a conservar el patrimoni eclesial.

Els responsables d'ERMEC asseguren que la «presència estètica i musical» de les campanes a la ciutat són «testimoni del nostre passat, portaveu del nostre present i herència per a les generacions futures». I afegeixen que «els valors universals de pau i harmonia són personificats per la campana».

Per a més informació: ERMEC, c/ Francesc Teixidor, 22 – 08918 Badalona, tel. 902 450 160, web: www.ermec.org.

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any ☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

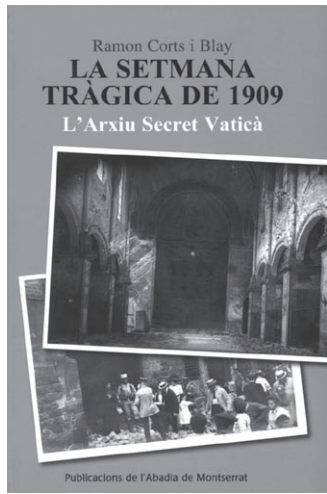
Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

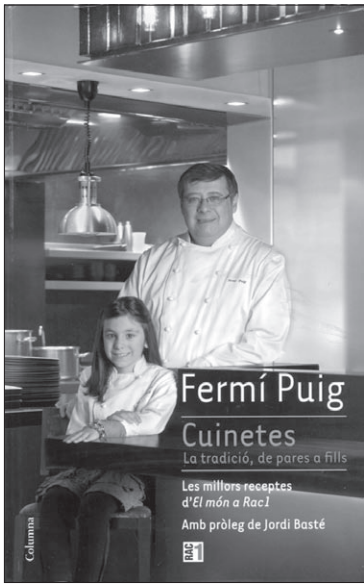
Llibres

Monografia històrica

Amb motiu del centenari dels fets de la Setmana Tràgica de Barcelona (1909), el Dr. Ramon Corts i Blay, excel·lent coneixedor de la documentació de l'Arxiu Secret Vaticà referent a la història contemporània de Catalunya, s'ha proposat estudiar a fons el significatiu material que fins ara havia quedat en l'oblit. L'autor analitza en aquest volum les causes de la Setmana Tràgica des del punt de vista del Vaticà i dels catòlics.

Ramon Corts i Blay, La Setmana Tràgica de 1909. L'Arxiu Secret Vaticà.
Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Col·lecció Scripta et Documenta, 2009, 608 pàg.

Cuina amb ànima

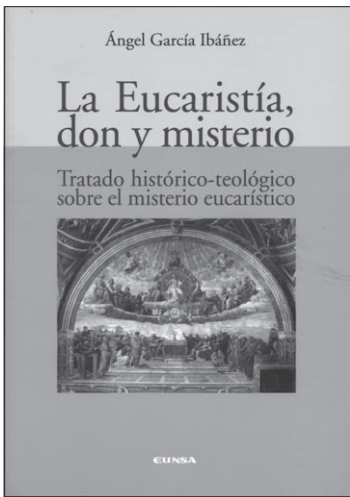
Cuinetes és la secció de cuina del reconegut xef Fermí Puig i el periodista Jordi Basté al programa de ràdio *El món a Rac 1*. D'aquestes trobades setmanals s'ha elaborat aquest llibre, que recull les receptes d'una cuina amb ànima, que vol deixar empremta perquè les generacions més joves en continuïn gaudint. A més de nombroses receptes, s'hi inclouen les anècdotes més divertides de Fermí Puig, un mestre dels fogons i de la comunicació.

Fermí Puig, Cuinetes. La tradició, de pares a fills.
Columna Edicions, 2009, 148 pàg.

El Memorial del Senyor

L'Eucaristia és un inefable misteri de fe. Un misteri perquè la raó humana es troba davant d'una veritat que no és capaç de conèixer sense l'ajuda de la revelació i de la fe. Aquest llibre contribueix que es conegui més aquest misteri de fe per acollir amb més amor el do de Crist. El teòleg Àngel García Ibáñez condueix el discurs de manera rigorosament teològica i a la vegada accessible als cristians interessats en aprofundir en la formació doctrinal.

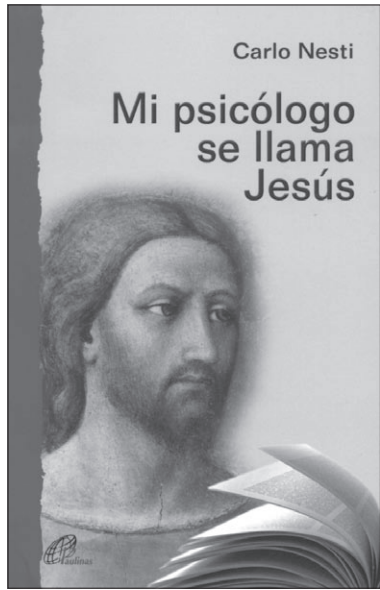
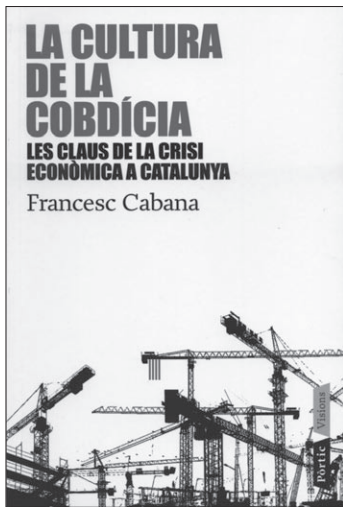
Àngel García Ibáñez, La Eucaristía, don y misterio. Tratado histórico-teológico sobre el misterio eucarístico. Ediciones Universidad de Navarra (EUNSA), 2009, 632 pàg.

Dificultats econòmiques

La trajectòria de Francesc Cabana com a historiador de l'economia i comentarista de l'actualitat econòmica fan d'ell una de les veus més autoritzades per analitzar la crisi immobiliària i financera que sacseja el nostre país. Amb el seu estil clar i precís, l'autor fa una diagnosi del sistema financer espanyol i la seva dependència del mercat exterior, així com de l'estat dels nostres bancs i caixes. El llibre acaba apuntant possibles camins per sortir del túnel.

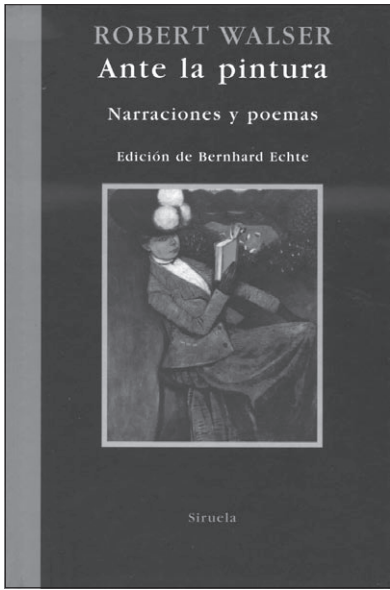
Francesc Cabana, La cultura de la cobdícia. Les claus de la crisi econòmica a Catalunya. Edicions Pòrtic, Col·lecció Visions, 2009, 126 pàg.

Orientacions pedagògiques

Aquest llibre parla de psicologia i espiritualitat, però el seu autor no és psicòleg ni teòleg. Carlo Nesti és un periodista que ha trobat, en l'encreuament d'aquests dos camins, una manera de viure millor la seva relació amb Déu. La curiositat l'ha dut a tornar a l'Evangeli i a buscar, en les paraules de Jesucrist, orientacions per revolucionar la nostra existència. Ha decidit que Jesús sigui el seu psicòleg i el nostre. Ens ofereix consells per oferir-nos més serenitat.

Carlo Nesti, Mi psicólogo se llama Jesús. Editorial Paulinas, Col·lecció Caminos Nuevos, 2009, 112 pàg.

Passió artística

Robert Walser va ser introduït pel seu germà, el pintor Karl Walser, en el món de l'art de Berlín. Allà van sorgir proses i poemes dispersos que conformen una mena d'història personal de l'art: unes vegades, Walser s'enfronta a un quadre de manera imaginativament narrativa, però, d'altres, respon amb un assaig estricte o amb una glossa més lúdica. No es mostra mai acadèmic, ja que ell considera que l'art és el reialme inqüestionable de la llibertat.

Robert Walser, Ante la pintura. Narraciones y poemas. Ediciones Siruela, Col·lecció Libros del Tiempo, 2009, 136 pàg.

Per una educació positiva

Com educar des de l'amor i el respecte? Com motivar bons hàbits en els nens i nenes? Com definir un bon i un mal comportament? Aquest llibre posa les bases fonamentals per construir hàbits saludables en els més petits de manera correcta i duradora. Els pedagogs David Miralles i Sara Hernández proposen noves eines per treballar les normes de comportament des de les primeres etapes de la vida.

David Miralles i Sara Hernández, El arte de la educación infantil. Ediciones Narcea, Col·lecció Primeros Años, 2009, 104 pàg.

La política, sense embuts

No és habitual que una figura política de primer ordre reveli el que succeeix entre bastidors al seu partit, però en aquesta ocasió Montserrat Nebrera ha permès al lector accedir a la descarnada veritat de com es fa política a l'Estat espanyol. És un llibre valent que no eludeix posar noms i cognoms als protagonistes de les situacions que descriu. Nebrera, que era diputada al Parlament català, ha abandonat fa poc el Partit Popular de Catalunya.

Montserrat Nebrera, En legítima defensa. Editorial Planeta, 2009, 294 pàg.

Crítica literària

Un «best-seller» digne

Isabel Allende va saltar a la fama amb *La casa de los espíritus*, la seva primera novel·la, publicada el 1982. Des d'aleshores, ha romàs fidel a un estil que ha captivat milions de lectors incondicionals. S'ha elogiat l'autora afirmant que la seva obra bevia del realisme màgic de García Márquez. Els seus detractors l'acusen que les seves novel·les són un pur producte de mercat. Ni una cosa ni l'altra és totalment falsa. Allende pertany a la nissaga dels narradors de raça, aquells professionals que fan de la literatura un ofici que practiquen amb rigor i honestat. Als seus llibres els podem retreure la monotonia estilística, que compensa amb un llenguatge metafòric desbordat, un romanticisme desbocat i una tècnica compositiva molt tradicional. Amb tot, no enganya el lector: li proporciona el plaer de l'aventura, de l'exotisme, d'una ambientació històrica colorista, amb la finalitat de tractar els temes eterns de la llibertat, l'amor o la justícia des d'una perspectiva aparentment feminista.

La isla bajo el mar és, en aquest sentit, un pas més en aquest itinerari.

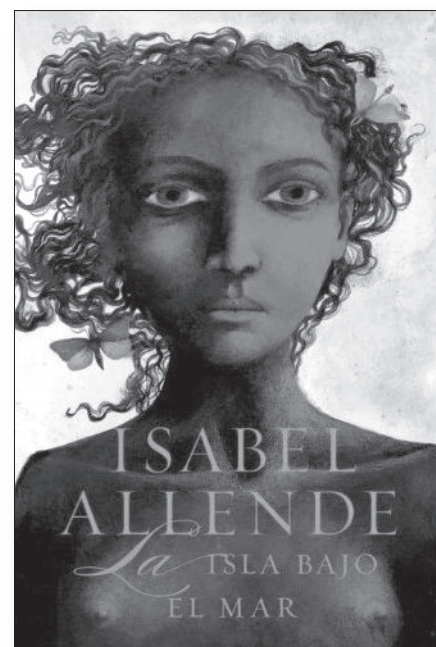
ISABEL ALLENDE
La isla bajo el mar
Plaza & Janés, 2009, 511 pàg.

ri. Dividida en dues parts, ens explica la vida de Zarithé, una esclava haitiana, que aspira, sobretot, a la llibertat. Primer a la plantació de Toulouse Valmorain a Sainte-Domingue, després a Louisiana, l'acció transcorre entre el 1770 i el 1810, fins que la protagonista aconsegueix l'emancipació preuada. S'alternen els capítols en què un narrador omniscient porta el pes de la trama i aquells altres llocs en boca de la mateixa Zarithé, en què recorda aquells fets i l'empremta que van deixar en els seus sentiments. Creuen aquestes pàgines personatges i motius típics: l'amo Valmorain, entre il·lustrat francès i embrutit esclavista; la seva muller espanyola, la dement Eugenia García del Solar; el noble i idealista fill Maurice, criat per Zarithé; el brutal capatàs ambiciós, Prosper Cambray; l'ex-

cèntrica parella que formen la sensual cocotte Violette i el capità implacable Relais; i per sobre de tots, la figura de Zarithé, tan dòcil com digna. Haití i Louisiana, a cavall entre els segles XVIII i XIX, són el marc espacial i temporal que ajuden, així, a emfatitzar la tensió del pas d'un món vell a un de nou, en què lluiten simultàniament la raó il·lustrada i la barbàrie cobdiciosa d'Europa i la superstició del vudú i la dignitat dels esclaus. El final, una mica melodramàtic, amb el naixement de Justin, el fill incestuós de Maurice i Rosette, tracta de materialitzar la síntesi entre tots dos universos.

La fórmula literària d'Allende continua sent efectiva, encara que l'ús n'ha desgastat la brillantor. Les seves virtuts i limitacions continuen presents, sense disfresses. És un *best-seller* tan

Armando Pego
Professor titular de
la Facultat de Filosofia
de la URL

digne com la protagonista, perquè desprèn una autenticitat pròpia. Com aquesta illa sota el mar, símbol de l'ultramón, amb el qual l'autora torna a exorcitzar el dolor de la pèrdua real de la seva filla.

Crítica cinematogràfica

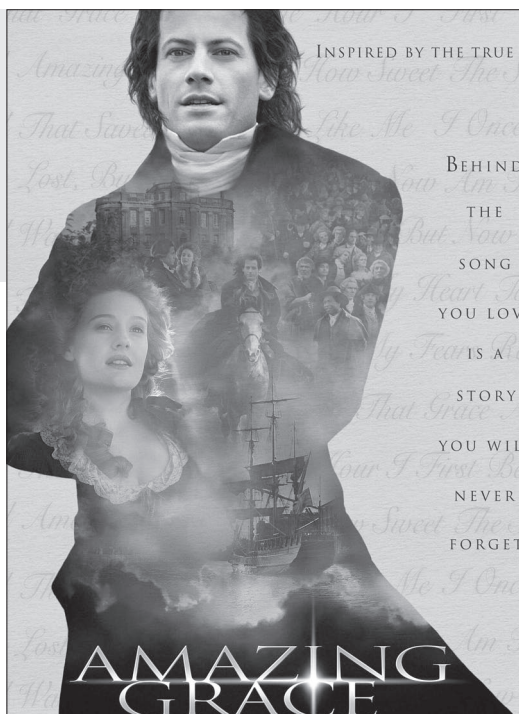
Amazing Grace, un himne al compromís social cristià

AMAZING GRACE
DIRECTOR: Michael Apted.
INTÈRPRETS: Ioan Gruffudd, Romola Garai, Youssou N'Dour, Albert Finney.
DRAMA HISTÒRIC. 118 minuts.
Regne Unit-EUA, 2006.

La pel·lícula sorgeix amb ocasió de commemorar l'aprovació de l'abolició de l'esclavitud al Parlament britànic el 1807 i des d'allà com a homenatge a William Wilberforce, un parlamentari de la Cambra dels Comuns, que, des de la seva joventut, va dedicar l'activitat política a la lluita contra l'esclavitud i les injustícies socials. Realitzada per Michael Apted, director de *Gorilles en la boira* (1988) i que actualment roda el tercer lliurament de *Les cròniques de Nàrnia: la travessia del navegant de l'Alba*.

Pren com a punt d'arrencada l'any 1797, allà coneixem un Wilberforce —amb un Ioan Gruffudd eloqüent— esgotat després de vuit anys de fracassos al parlament en la seva lluita abolicionista. El matrimoni Thornton l'acull per descansar i refer-se dels forts dolors abdominals, allà coneix la jove Barbara Spooner —Romola Garai, recordem *Expiación* (2007)— a qui explica la seva lluita. A través de *flashbacks* coneixem l'aliança amb un

antic company d'estudis i actualment primer ministre William Pitt —interpretat d'una manera excel·lent per Bebedict Cumberbatch, recordem *Les germanes Bolena*— i la proximitat amb John Newton, un antic esclavista que penedit s'ha convertit en home d'Església i músic, i que Albert Finney —nominat a l'Oscar per *Erin Brockovich*— encarna magistralment en la seva funció de mentor i referent moral. Entre els seus col·laboradors en la causa descobrim un predicador una mica propens a la beguda, anomenat Thomas Clarkson —Rufus Sewell en el paper— i a un antic esclau Oloudah Equiano —interpretat pel cantant Youssou N'Dour— que es converteix en un testimoni viu dels abusos dels traficants. El temps de repòs llançarà de nou el parlamentari a la lluita amb nous objectius i estratègies que culminaran en la victòria amb l'aprovació de la llei abolicionista.

D'acurada posada en escena, la podem qualificar de pel·lícula d'època; té unes interpretacions excel·lents que a l'estil britànic destaquen un guió que s'atura en les motivacions psicològiques i espirituals dels personatges. La configuració del grup d'abolicionistes, en la varietat de motius, ens mostra amb versemblança un moment de grans canvis socials. Les resistències de Lord Tarleton i del Duc de Clarence ens presenten també aquells

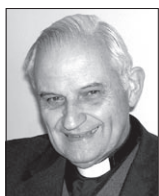
grups que defensant els seus privilegis no volen res que soni a revolució, l'ombra de la francesa serà allargada. Pel·lícula clarament de gènere històric amb component de *biopic* i melodrama, acaba per convertir-se en exaltació del model heroic de Wilberforce.

Fidel a les motivacions històriques la pel·lícula té un fort ressò espiritual. La referència constant a l'himne litúrgic que assenyalava el títol, *Amazing Grace*, ens mostra un personatge que canta «era cec, però ara ja hi veig. Estava perdut i Ell em va trobar». Les motivacions cristianes del protagonista es presenten amb transparència: «Déu ha posat davant meu dos grans propòsits: suprimir el comerç d'esclaus i reformar la societat.» Aquesta inspiració pròpia del cristianisme evangèlic proper al grup de Clapham, destaca les implicacions socials del missatge cristià. Cal destacar el moment de dubte del jove Wilber quan ha de discernir si dedicar-se plenament a Déu o continuar en l'acció política. En aquest moment el grup d'abolicionistes la suggereix: «Nosaltres, humilment, et suggerim que pots fer totes dues coses... Segurament els principis del cristianisme condueixen a l'acció de la mateixa manera que ho fan a la pregària.» I d'aquesta manera aprèn en la pròpia vida que la missió és lenta i que «alguna vegada Déu fa la seva feina mitjançant una pluja suau més que a través de la tempesta».

Peio Sánchez

Director del departament de Cinema de
l'arquebisbat de Barcelona

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

Nous locals per a la Specola Vaticana

La Specola Vaticana, ja ho sabeu, és l'observatori astronòmic que té actualment el Vaticà a Castelgandolfo. Els seus inicis són del 1578, que va ser quan Gregori XIII, el Papa de la reforma del calendari, va invitar els jesuïtes a fer un observatori per als estudis astronòmics. I Lleó XIII el va refundar el 1891. Més tard s'instal·là a Castelgandolfo, que és la seva quarta llar. El 1981 es fundà un centre filial a Tucson (Estats Units). I ara s'han ampliat les instal·lacions de Castelgandolfo, entre les quals hi ha una hostatgeria per als investigadors forasters o estrangers que vinguin a treballar-hi o a informar-se.

Com corresponia i era just, aquestes noves dependències les ha beneït el papa Benet XVI. Ho va fer aquest estiu, la tarda del dia 16 de setembre. El pontífex aprofità l'ocasió per mostrar el seu interès per l'observatori i tot el que conté, amb el treball que s'hi fa, que el posa al mateix nivell dels observatoris astronòmics de primer ordre que hi ha al món. El director actual, José Gabriel Funes (successor

Benet XVI amb un tros de meteorit entre les mans.

de George Coyne, que es va jubilar fa dos anys), va mostrar-li alguns dels "tresors" científics que posseeix l'observatori: meteorits importants, com el cèlebre Nakhla (trobat a Egipte el 1911, que els

experts, després de curioses anàlisis, diuen que segurament es desprendé del planeta Mart per un xoc amb un asteroide i després de milions d'anys de vagar per l'espai acabà precipitant-se al nostre planeta), i molts altres meteorits, com un fragment d'aquell tan gran que caigué a Arizona fa uns 20.000 anys, i un trosset del que arribà a Baviera, terra del Papa, el 1768; tots ells fan una col·lecció inestimable per a l'estudi dels primordis del sistema solar. Benet XVI també hi pogué veure i tocar una pedra de la Lluna, i fullejar els llibres que fan història, entre els quals *Le stelle* del P. Angelo Secchi, que va ser el primer a classificar les estrelles pels seus espectres. Però no pogué mirar el cel perquè era de dia. El P. Funes parlà en aquesta trobada del llibre que la llibreria Editrice Vaticana acaba de publicar *The heavens proclaim. Astronomy and Vatican* («Els cels proclamen. Astronomia i Vaticà») que és la història de l'Observatori vaticà, un dels primers del món, com sabem, que té moltes coses a dir en la història de les recerques astronòmiques i que encara fa un servei de gran valor a la ciència.

La intimitat de la matèria

20. La taula periòdica de Mendelèiev també ajuda a comprendre l'àtom

Hem de fer ara una mica de marxa enrere en la nostra història. Quan s'establí el model atòmic de Rutherford-Bohr ja feia anys que existia una classificació dels elements en una taula que suggeria que havien de tenir una composició, ja que les semblances que es veien entre ells no podien provenir d'altra cosa que de tenir una constitució similar. Calia tenir-la present si es volia trobar l'estructura del nucli atòmic de cada element. Com s'arribà a la taula que els classificava periòdicament?

El problema de classificar els elements

Dels quatre elements dels grecs, més els tres afegits pels alquimistes, s'havia passat a 14 a principis del segle XVIII (Au, Ag, Cu, Fe, Sn, Pb, Hg, C, S, As, Sb, Bi, Zn, P), als qual se n'hi havien afegit 11 més al temps de Lavoisier i encara 29 més en arribar el 1829. Un total de 54 elements diferents podien ser *elements*? Aquesta pregunta es feien els químics. No podria ser que hi hagués un substrat més elemental, és a dir, que els àtoms fossin compostos? És el que ja s'havia preguntat William Prout el 1815, el de la teoria dels protils. El principi de la simplicitat que sempre ha dirigit la marxa de l'estudi de la naturalesa ens diu que si una cosa és complicada hi ha d'haver un principi subjacent que la faci més senzilla. Quin serà el principi unificador de la composició de la matèria? Calia classificar-la per poder-ne estudiar l'estructura.

Un primer intent classificatori va ser el de l'alemany Johann Wolfgang Döbereiner (1780-1849) que el 1829 proposà que els elements es podien agrupar en tríades. Clor, brom i iode en serien una, com també calci, estronci i bari, i encara sofre, seleni i tel·luri. La idea era bona

(tots sabem quines són les semblances dels elements de cada una d'aquestes tríades), però no es veia tan clar com fer les "tríades de Döbereiner" amb la resta dels elements.

L'anglès John Alexander Reina Newlands (1838-98) publicà el 1864 un treball en què exposava que, posant els elements per ordre creixent dels seus pesos atòmics, s'hi veia com una repetició de propietats a cada grup de set elements. En digué "lleis de les octaves", però no tingué èxit, malgrat la part d'encert que tenia.

Com tampoc no es féu gaire cas del que, dos anys abans de Newlands i independentment d'ell, havia publicat el francès Alexandre Émile Beguyer de Chancourtois (1820-86) el qual, ordenant també per ordre de pesos atòmics, havia aconseguit fer-ne un gràfic cilíndric, com esglaons d'una línia helicoidal, de manera que els de propietats semblants es trobaven en una mateixa vertical. Era d'una altra manera la mateixa idea perquè cada pas circular d'aquella "hèlix de Beguyer de Chancourtois" corresponia a una octava de Newlands.

Un químic siberià és el que en fa una taula que obté l'aprovació

Dmitri Ivanòvitx Mendelèiev (1834-1907) va néixer a Tobolsk (Sibèria). Era el catorzè i últim fill (altres diuen que potser el dissetè) d'una família en què el pare feia de director de l'Institut local i la mare regentava una fàbrica de vidre. Dmitri aprengué les primeres nocions de química d'un dels presos deportats a Sibèria. Quan tenia 15 anys, el 1849, dues desgràcies alhora, la mort del pare i l'incendi de la fàbrica de la mare, obligaren la mare a emigrar amb el fill petit cap a Moscou. No hi trobaren

acollida i se n'anaren a Sant Petersburg on hi residia un amic del pare que va fer que el noi ingressés a la universitat a cursar la carrera de químic.

El 1866 n'obtenia la càtedra. En aquest moment el nombre d'elements coneguts ja ha pujat a 63. Mendelèiev, que coneix l'obra de Newlands, veu clar que aquell químic anglès té una gran part de raó i hi afegeix un altre criteri per perfeccionar la classificació: les valències que se succeeixen fent: 1; 1,2,3,4,3,2,1; 1,2,3,4,3,2,1; 1,... I veu que funciona bé la cosa si canvia l'ordre de dos pesos atòmics que no s'ajusten bé a les valències. Per això posa primer el tel·luri que el iode, encara que els seus pesos siguin 127,6 i 126,9 respectivament, i deixa uns buits, com finestres en blanc, quan veu que falta algun element per completar la línia segons les valències. I fa notar també que, deixant l'hidrogen a part, els dos primers períodes són de 7 elements i després en vénen dos més de 17. Posant els períodes un sota l'altre hi ha correspondència de propietats químiques semblants. A les finestres que deixa considera que hi van elements que encara no s'han trobat i hi posa nom. Anomena eka-bor, eka-alumini, eka-silici, eka-manganès... aquells que es trobarien sota el bor, l'alumini, el silici i el manganès (eka=un, en sànscrit); també en diu dvi-manganès del de sota l'eka-manganès (dvi=dos, en sànscrit).

Publica aquesta classificació, amb les seves explicacions, el 1869. Els seus raonaments ja fan pensar. No tingué una aprovació immediata per part de tots els químics però sí que se'n publicaren molts comentaris, uns amb escepticisme i d'altres amb una certa aprovació. Així la cosa passà a coneixement de tota la comunitat científica.

I aviat l'aprovació augmentà. Men-

delèiev havia descrit fins i tot les propietats que els seus "eka" havien de tenir per analogia amb la marxa qualitativa al llarg de la taula. I el 1875 el francès Paul Émile Lecoq de Boisbaudran (1838-1912) descobreix un nou element, que és anomenat *gal·li* (en honor de França) i que correspon a l'eka-alumini de la taula mendelèieva. Té les propietats anunciades pel químic de Sant Petersburg! El 1879 el suec Lars Friedrich Nilson (1840-99) en descobreix un altre: l'*escandi* (anomenat així en honor d'Escandinàvia) que és exactament l'eka-bor de Mendelèiev! El 1885 l'alemany Clemens Alexander Winkler (1838-1904) troba també un nou element en un mineral de plata: el *germani* (en honor d'Alemanya), que és l'eka-silici! Aquestes troballes ja no deixen cap lloc a dubte. La taula periòdica serà ara la pauta que tindran sempre davant dels ulls els químics de tot el món.

Mendelèiev rebrà el 1882 la Medalla Davy de la Royal Society del Regne Unit. El seu llibre de text, escrit en rus, tindrà l'honor de ser traduït, en la seva edició renovada, a l'anglès el 1905. Va ser el primer llibre universitari rus que rebé aquesta distinció. Se sap que va venir d'un vot que Mendelèiev no rebés el premi Nobel de Química el 1906.

Ja sabem que després s'hi hagueren d'afegir retocs a la cèlebre taula. La descoberta dels gasos nobles el 1898 va fer afegir-hi una altra columna i les terres rares van fer ampliar el cinquè període que ja no era de 17 elements sinó de més. Però tot anà rebent explicació sense que s'hagués de modificar la idea bàsica. Només faltava escatir com era l'estructura dels nuclis dels àtoms per donar raó de l'ordre que es veu en la taula. La troballa dels isòtops ens hi ajudarà.

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

500 DÍAS JUNTOS ***

Director: Marc Webb.

Guionistes: Scott Neustadter i Michael H. Weber.

Intèrprets: Joseph Gordon-Levitt, Zooey Deschanel, Geoffrey Arend, Chloe Moretz.

Gènere: comèdia romàntica.

Estats Units, color, 2009. 95 minuts. / Públic: adults.

Tom és un jove arquitecte frustrat, que dissenya i escriu targetes de felicitació. El primer dia que Summer, la nova secretària del cap, entra a treballar, Tom s'enamora d'ella. Però Summer no vol cap compromís. Amb el pas dels dies, Tom vol saber exactament quines cartes juguen.

Tot i que pretén marcar algunes diferències amb la típica comèdia romàntica i en alguns aspectes ho aconsegueix, pel que fa al rerefons —de poca longititud, per cert—, repeteix els mateixos tòpics sobre l'amor, el sexe i els estereotips sobre el rol masculí i el rol femení.

Excepte algun detall de reflexió o aportació més ponderada, el guió es mou en terreny trivial —també quan intenta convertir en transcendents situacions i actituds immadures més pròpies de l'adolescència— i lúdic, sobretot en la ruptura contínua de la línia temporal i en l'ús de pantalles fragmentades, en homenatge a la comèdia *chic* dels seixanta o per sincronitzar el món real i el món imaginari en un mateix espai-temps per a l'espectador. Això, sumat a l'ús còmic de la música —inclos el número surrealista de ball— i la inclusió d'algun element animat, completa una descripció molt propera al videoclip, gènere en el qual s'havia prodigat el director novell Marc Webb.

Potser, en un intent d'emular *Alta fidelidad* com a pel·lícula de culte sobre música i relacions sentimentals, *500 días juntos* ha apostat de valent pel surrealisme (hi ha declaracions a càmera dels personatges), però s'han oblidat de la coherència argumental, que falla en un desenllaç forçat i incoherent.

* Humor: 1; acció: 1; violència: 0; sexe: 1,5; llenguatge: col·loquial (qualificacions de 0 a 3).

EL DESTINO FINAL 3D ***

Director: David R. Ellis.

Guionista: Eric Bress.

Intèrprets: Bobby Campo, Shantel VanSanten, Nick Zano, Haley Webb, Mykelti Williamson. Gènere: terror.

Estats Units, color, 2009. 82 minuts.

Públic: joves-adults.

Un grup de quatre amics es disposa a passar una bona estona a les curses. Poc després de començar, un d'ells, Nick, té una premonició molt real en la qual un cotxe té un accident i provoca una catàstrofe a les graderies i al circuit on se celebra la competició. Per això, anima els seus amics i amb ells uns quants espectadors a sortir del recinte. La premonició es produeix i moren més de 50 persones. Però sembla que la mort continua assetjant els supervivents del desastre per acabar amb tots ells. Nicky Lori comença a investigar què pot aturar aquesta «mà negra» invisible.

Quarta, i sembla que última, pel·lícula d'aquesta nissaga sobre destins malastrugats; compta amb el mateix director i el mateix guionista de la segona part. Com en totes elles, el metratge arrenca amb una seqüència espectacular de catàstrofe amb l'única intenció de posar un segell de marca i de sacsejar l'audiència, àvida d'emocions fortes, tot i que buides.

Pel que fa a la tècnica, el 3D serveix per accentuar els moments més sagnants i macabres, però no aconsegueix que el film sigui espectacular en la seva realització. El gust malsà pels cossos esquarterats i travessats sembla que és l'epicentre d'un guió avorrit, d'estructura recurrent i empipadora, que cerca un espectador assedegat de vísceres i escenes cada cop més brutals en una imaginària escala de bestialitat. Si la primera entrega va poder tenir la seva originalitat, a aquesta quarta només li queda estupidesa.

* Humor: 0; acció: 2; violència: 2; sexe: 1; llenguatge: col·loquial.

Estrena en DVD

PONYO EN EL ACANTILADO ****

Director i guionista: Hayao Miyazaki. / Gènere: animació-aventures.

Japó, color, 2008. 100 minuts. / Tots els públics

La història se centra en Sasuke, un nen de cinc anys que viu en un penya-segat d'un poble costaner, i en la seva relació amb Ponyo, una princesa peix que, en contacte amb la sang humana, desenvolupa uns dons especials que l'aproximen al món humà. Tots dos estableixen una amistat intensa i s'endinsaran en una

aventura apassionant.

La pel·lícula es basa en l'obra *La sirenetta*, de H. C. Andersen. Miyazaki (*La princesa Mononoke* i *El viatge de Chihiro*) és considerat el millor director japonès d'animació de la història. En aquesta ocasió ens presenta una història entranyable mitjançant pinzellades imaginatives i traces de gran color. Tot fet a

mà, oblidant-se de la ja normal animació per ordinador, amb la sensació que cada fotograma està treballat fins a l'últim detall.

El film ens presenta multitud de valors com la unitat en la família, l'amistat, l'amor, la fortalesa, la responsabilitat o la dignitat dels ancians. Amb la natura com a decorat i la imaginació com a guia, la pel·lícula ens brinda imatges emocionants i personatges molt ben caracteritzats.

La cinta aconsegueix fer somriure l'espectador amb nombrosos senyals: el mar amb ulls i boca, la manera de conduir de la mare, les ancianes corrent una maratón, etc. En definitiva, una història que commou, omple de tendresa i màgia i que, tot i que

està especialment adreçada al públic infantil, podrà ser gaudida per tothom.

* Humor: 2; acció: 0; violència: 0; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

* Extres DVD: idiomes (japonès, castellà, català i euskera); subtítols (castellà, català i euskera); diferents documentals, etc.

* Temes cinefòrum: amistat, amor i fortalesa.

El món de la televisió

MIÉNTEME ***

Dijous – 22.00 h. – Antena 3 / Sèrie: joves-adults.

El Dr. Cal Lightman és un especialista a desxifrar el llenguatge no verbal amb el qual ens expressem les persones. Es tracta d'un llenguatge sincer amb el qual és pràcticament impossible dir mentides, que neix com un impuls incontrolat i inconscient dels sentiments; només cal saber interpretar-lo. Lightman pot detectar la veritat analitzant la cara, el cos, la veu i el discurs. Quan algú arronsa les espatlles, gira les mans o puja el llavi inferior sap que aquella persona està dient mentides. Analitzant

l'expressió facial, pot llegir els sentiments (ressentiments ocults, gelosies...). Lightman dirigeix un grup d'experts que ajuda els federals, agències governamentals i la policia local a l'hora de resoldre els casos més complicats. Aquesta habilitat que el porta a ser el millor en la seva professió, però, li dificulta les relacions socials i, en conseqüència, la seva vida privada és un desastre.

Mienteme arriba per oferir una nova versió de la sèrie policíaca. En aquest cas, el que menys importa és el crim, la investigació o les proves. Aquests aspectes tan explotats en altres sèries deixen pas i cedeixen la rellevància habitual al testimoni dels implicats en la trama. Un dels grans atractius d'aquesta ficció és l'encertada interpretació del protagonista, Tim Roth, i l'originalitat de les seves trames. La sèrie ha signat per una segona temporada, però caldrà veure si Antena 3 la manté en horari estel·lar. L'audiència decideix.

«We clap!»

Redacció
Barcelona

We clap! és un programa de gospel d'una hora de durada que s'emet el dilluns a les 22.30. La intenció de l'espai és aprofundir en els aspectes més rellevants d'aquesta música d'origen afro-america. Podem trobar diferents versions dels clàssics del gospel, bocins d'història, entrevistes, moments de reflexió i pregària, agenda, etc. Al capdavant de *We clap!* hi ha Sonia Moreno, llicenciada en Periodisme i amb una experiència de 10 anys com a directora de cors de gospel.

—Sembla que finalment has pogut unir les dues passions de la teva vida: el periodisme i el gospel!

—Doncs sí. De fet, ja fa molts anys que em rondava pel cap fer un programa de ràdio sobre gospel. Com qui no vol la cosa, amb el temps he anat acumulant molta informació, i a la vegada molts dubtes i interrogants que es poden contestar des d'un espai així. M'agrada la idea de tenir un lloc a les ones on poder-nos trobar amb la colla que avui dia, arreu de Catalunya, dedica unes hores setmanals al gospel. No parlo només dels músics professionals. Us en faríeu creus del munt de gent que hi ha cantant gospel avui dia a casa nostra.

—Es canta gospel només a les esglésies o bé també en altres àmbits?

—Està clar que sempre s'ha fet gospel des del punt de vista eclesial, ja que sempre han existit els cultes protestants. Cada diumenge es canta gospel a Catalunya des de fa molts anys, això no és una novetat. I cal que ho recordem sovint, per respecte a aquesta música i les persones que la canten. Però a fora de les esglésies, d'un temps ençà, ha sorgit tota una sèrie de grups que s'atansen al gospel des del punt de vista més musical. Almenys, d'entrada, l'enfocament és aquest. Amb el temps, cada agrupació acaba trobant l'espai i la forma per cantar gospel a la seva manera.

—Tots units per una mateixa passió!

—El perfil dels cantants de gospel amateur d'aquests grups és, en general, intensament apassionat. No se'n perden ni una! Tant te'ls pots trobar al Palau sentint els grans que vénen de fora, com a la festa major del seu poble al concert d'un grup català, com al taller que tu mateixa fas la setmana següent. Hi ha una colla molt incondicional, i m'alegra poder compartir amb ells un espai amb continguts.

Sonia Moreno dirigeix i presenta «We clap!», un programa sobre gospel a Ràdio Estel els dilluns a les 22.30.

Graella de Ràdio Estel

Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	Horari
0:00	Completes des de Sta. Maria de Solius							0:00
	l'Evangeli							
0:15	Ressons							0:15
1:00	Espurna d'alba							1:00
1:03	Dietaris de música i músics							1:03
2:00								2:00
3:00								3:00
4:00								4:00
5:00								5:00
6:00								6:00
6:57	Ressò de festa							6:57
7:00	El Rosari							7:00
7:25	l'Evangeli							7:25
7:30	Laudes des del monestir de Montserrat							7:30
8:00	El primer cafè					Agenda		8:00
							La cantata	
						Dietari		
9:00						El temps		9:00
							Tot sardana	
10:00						A tota costa	Sardana de l'any	10:00
							Avui és festa	
11:00	Economia amb valors*	Projectes	A peu de carrer	De cap i de nou	Mirades	Trotamundos	Taula Evangeli	10:30
							Missa Conventual des de Montserrat	11:00
12:00	Angelus					Trotamundos		12:30
	Informatiu							
13:00	Cant de la Salve des del monestir de Montserrat					Projectes (repetició)	Rutes per Catalunya	
14:00	Infoestel migdia							14:30
15:00	Informatiu							15:00
15:30	l'Evangeli							15:30
16:00	Reportatge							16:00
17:00	Comentari actualitat							17:00
17:30	Planeta blau	Missatge en una ampolla	Amb els ulls de Maria	Objectiu salut	Amb els ulls de Maria		Finestra al bisbat de Lleida	17:30
							Taula Evangeli	18:00
18:30	Infoestel tarda						Carta Dominical	18:30
18:45	Vespres des del monestir de Montserrat						Avui és el dia del Senyor	19:00
19:30	Vida sana		Parlem d'empresa		Catalunya sense barreres		Església viva	20:00
20:30	Ressò de festa						El Campanar	20:30
	Nits Estel						Església d'Urgell	21:00
						Vida sana (repetició)	Parlem d'empresa (repetició)	21:30
22:30	We clap	Buscant la llum	Paraules d'amor	Les bones obres	Amb llum pròpia			
23:30	Factoria M. Món	Factoria Oldies	Factoria Country	Factoria Soul	Factoria BSO	Factoria Pop	Factoria Jazz	23:30
Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	Horari

Espais de radiofórmula

*Programa en preparació

NOVEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LES ÀNIMES DEL PURGATORI

INTERNET

• **«PUEBLO DE DIOS».**— *Pueblo de Dios*, el programa institucional de la Conferència Episcopal Espanyola que produeix i emet TVE ha renovat la seva pàgina web: www.rtve.es/televisi-on/pueblo-de-dios. També ha posat en marxa un bloc: <http://blogs.rtve.es/pueblo-de-dios>.

BARCELONA

• **VIDA CREIXENT.**— El 5 de novembre, a les 17.00, reunió d'animadors amb el tema *El naixement*. C/ Riva-denyera, 6, 3r - Barcelona.

• **VERITABLE VIDA EN DÉU.**— El grup de pregària de la Veritable Vida en Déu tindrà la seva trobada el 8 de novembre, a les 18.00, a la capella de les Carmelites Missioneres del carrer Puiggari, 1 de Barcelona. Més informació: Mercè Ferrer, tel. 935 304 806.

• **ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ.**— El 8 de novembre, a les 18.00, concert d'Ivet Frontela (piano) i Jorge Armando Jasso (tenor), amb un repertori d'àries d'òpera i cançó catalana. Concert solidari per a menjadors infantils a Cali (Colòmbia). C/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

• **EXAUDI NOS.**— El 8 de novembre,

a les 20.00, el grup de música sacra antiga Exaudi Nos ofereix el *Rèquiem* de Joan Brudieu a la parròquia de Sant Just i Pastor de Barcelona.

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— Cicle «Llibres que marquen època», coordinat per Antoni Blanch i Jaume Fontbona, del 9 de novembre al 10 de maig. El 9 de novembre, a les 19.30, *Incerta glòria* (1956) de Joan Sales, presentat per Carme Arnau a la Fundació Joan Maragall; el 30 de novembre, a les 19.30, *Verdaderas y falsas reformas en la Iglesia* (1950) d'Ives Congar, presentat per Joan Planelles, al centre Cristianisme i Justícia; el 3, 9 i 17 de desembre, reflexions teològiques sobre *Espiritualitat i pregària. L'aventura interior dels primers segles cristians*, amb Cebrià M. Pifarré. C/ València, 244, 1r - Barcelona.

• **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI DE BARCELONA.**— Cicle de conferències sobre «La intimitat de la matèria», a càrrec de Mn. Francesc Nicolau, sotsdirector del Museu Geològic del Seminari i professor emèrit de Filosofia de la Natura a la Facultat de Filosofia de la URL. La propera conferència serà el 10 de novembre, a les 18.30, sobre *El model estàndard de la constitució de la matèria*. Sala Sant Jordi, Seminari Conciliar, c/ Diputació, 231 - Barcelona, tel. 934 541 600.

• **AULA EIXAMPLE.**— L'11 de novembre, a les 19.00, sessió sobre *Viatges educatius o de formació*, amb Antoni Marí (catedràtic de Teoria de l'Art, UPF). Més informació: Universitat Pompeu Fabra, tel. 935 421 850, i Fun-

dació Joan Maragall, tel. 934 880 888.

• **ASSOCIACIÓ CIC.**— El 12 de novembre, a les 19.30, sessió del Seminari de Filosofia i Mística XII. Virtuts i Passions, amb el tema *La felicitat* (Josep Oton); el 16, a les 17.00, aula d'extensió universitària de la gent gran sobre *Evolució de la robòtica. Perspectives de futur*, amb Josep Amat (UPC); el 18, visita cultural a Badalona. Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701, fax 932 412 577, associaciocic@terra.es, www.iccic.edu/acic.

• **FÒRUM SOCIAL PERE TARRÉS.**— El 13 de novembre, de 14.00 a 16.30, dinar-conferència-col·loqui *Barcelona: més ciutat, més polítiques socials*, a càrrec de Jordi Hereu, alcalde de Barcelona. El presentarà Mn. Salvador Torrents, rector de Sant Paulí de Nola. Més informació: tel. 934 301 606, www.peretarres.org/forumsocial.

• **COMUNITAT DE L'ANYELL.**— El 13 de novembre, a les 20.00, Escola de la Paraula sobre Marc 1,40-45, a Guadalupe (c/ Comtessa de Sobradí, 5 - Barcelona).

• **CLARISSSES.**— Les Mares Clarisses del monestir de Santa Maria de Jerusalem conviden a la festa de la Mare de Déu de l'Estrella, el 14 de novembre. La missa concelebrada, a les 17.00, serà presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Sebastià Taltavull. Tot seguit hi haurà un refrigeri. Més informació: tel. 932 040 675.

• **CHRISTIFIDELES LAICI.**— Escola de

Formació: el 14 de novembre, a les 17.30, conferència de Mn. Enric Ribas sobre *La identidad sacerdotal y el testimonio de san Juan María Vianney*. C/ Consell de Cent, 474 bis - Barcelona.

• **TEATRE CASAL CORPUS.**— Properes representacions: el 14 de novembre, a les 21.00, i el 15, a les 18.00, *El sopar dels idiotes*, de Francis Veber. C/ Bailèn, 175 - Barcelona. Per a reserves: tel. 625 247 162 (feiners de 19.00 a 22.00).

• **CATEDRAL.**— El cor de cambra Francesc Valls cantarà a la missa conventual, a les 10.30, el 15 de novembre, *De profundis clamavi* de Vic Nees (ofertori) i *O sacrum convivium* de Domenico Bartolucci (comunió).

• **TECLA SALA.**— El 15 de novembre, a les 12.00, concert de Claudi Arimany (flauta), Eduard Sánchez (flauta) i Daniel Espasa (clavicèmbal), amb obres de Bach, Pla i Quantz. Més informació: av. Josep Tarradellas i Joan, 44 - l'Hospitalet, tel. 933 385 771, fax 933 385 553, expoteclassa@l-h.cat, www.teclasala.net.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 16 de novembre, a les 19.30, acte commemoratiu del 20è aniversari dels assassinats a la UCA. Xerrada i pregària en record dels màrtirs. C/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona, tel. 933 172 338, info@fespinal.com, www.fespinal.com.

• **CENTRE CÍVIC EL SORTIDOR.**— El 21 de novembre, a les 12.00, activitat *Contes per llepar-s'hi els dits*. Pl. del Sortidor, 12 - Barcelona, tel. 934 434 311.

GRUP DE METGES CRISTIANS DE CATALUNYA

Sopar solidari per honorar el beat Dr. PERE TARRÉS I CLARET

dissabte 21 de novembre a les 20.30 hores

a l'Hotel President (Diagonal/Muntaner) de Barcelona.

Després del sopar hi haurà un recital i un acte d'homenatge.

Per a més informació:
Tel. 933 630 364
934 909 987

Calàbria, 273, entl. 4a
08029 Barcelona

Preu: 70 euros

Número de compte: 0182 1547 13 0201589972

• **JOVES.**— El 6 de novembre, a les 21.00, vetlla de pregària amb joves a l'església del Mercadal de Girona.

• **HUMANISME.**— El **10 de novembre**, a les 19.30, conferència del cicle «Un nou humanisme al servei de la persona». Salvador Cardús, doctor i degà de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia (UAB), parlarà sobre *La superació de la crisi per l'educació*. Serà a la Casa de Cultura de Girona, pl. de l'Hospital, 6 – Girona, www.casade-cultura.cat.

• **PROFESSORS DE RELIGIÓ.**— El **13 de novembre**, a les 18.30, assemblea de professors de religió al casal Bisbe Cartañà.

• **CÀRITAS.**— El **14 de novembre**, a partir de les 9.30, III Jornada diocesana del voluntariat de Càritas als locals de la Coma Cros.

• **AUDITORI DE GIRONA.**— El **15 de novembre**, a les 19.00, concert de Ryuichi Sakamoto. Més informació: passeig de la Devesa, 35 – Girona, info@auditorigirona.org.

• **APOSTOLAT DE L'ORACIÓ.**— El **16 de novembre**, a les 17.00, recés de l'Apostolat de l'Oració als locals del temple del Sagrat Cor de Girona.

• **CONFERÈNCIA.**— El **12 de novembre**, a les 19.30, xerrada de Lluís Sallan, professor de Religió, sobre *Vocació i amor*. Serà a la seu de l'IREL. Més informació: tel. 973 271 500, fax 973 274 538.

• **APOCALIPSI.**— El **21 de novembre**, de 17.00 a 18.30, curs de Bíblia sobre les cartes de sant Pau als Corintis, a càrrec de Mn. Daniel Turmo, en castellà, a l'Acadèmia Mariana.

• **ASSOCIACIÓ DE GENT GRAN DE SANT FELIU.**— El 9 de novembre, a les 18.30, Mn. Francesc Nicolau parlarà sobre *Principals troballes astronòmiques després de Galileu*. C/ Pi i Margall, 43 – Sant Feliu de Llobregat.

• **NOVENA I FESTA DEL CLAUSTRE.**— El **7 de novembre**, a les 22.00, des de Sant Magí del Portal del Carro. Seran glossats els misteris de Glòria; el **8**, a les 18.30, Rosari i novena; a les 19.00, missa de la Mare de Déu del Claustre, presidida per Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona; processó, cant de la *Salve*, besamans a la imatge i trasllat de la imatge a la seva capella claustral; el **21**, després de l'eucaristia.

benedicció i presentació de nens, *Salve*
i besamans.

• **ANY SACERDOTAL.**— El 13 de novembre, de 18.00 a 20.25, curs «Any Sacerdotal: fidelitat del Crist, fidelitat del sacerdot», amb la sessió *La dimensió comunitària de l'espiritualitat sacerdotal. El prevere i la comunitat*, a càrrec de Mons. Agustí Cortés (bisbe de Sant Feliu de Llobregat). Inscripcions: tel. 977 233 833.

• **CURS «TROBAR-SE EN LA FE».**—Curs de formació per a laics amb el tema *Creats a imatge i semblança de Déu per viure en la llibertat*, amb Mn. Josep Gavalrà, el **14 de novembre**. Parròquia de Crist Rei (Reus), d'11.00 a 13.00; parròquia de Sant Joan (Valls), de 16.00 a 18.00. Inscripcions: tel. 977 233 833.

• **ESCOLA DE LITÚRGIA.**— El 14 de novembre, a les 17.30, al santuari-monestir de la Mare de Déu de la Serra (Montblanc). Organitza: Seminari Laical Diocesà, tel. 977 860 097, seminari.laical.serra@arquebisbattarragona.cat.

• **ANTISTIANA.**— El 15 de novembre, a les 18.30, concert de Santa Cecília, amb l'Orfeó de Santa Coloma, amb Pol Pastor (orgue), dirigit per Frederic Prat. Església parroquial de Santa Maria de la Bisbal del Penedès. Més informació: tel. 977 688 278, www.antistiana.com.

• **COMUNITATS NEOCATECUMENALS.**— Catequesi d'adults els **dilluns i dijous**, a les 20.30, a la parròquia de Sant Antoni de Pàdua, Rambla nova de Tarragona.

• **DIÀLEG.— El 14 de novembre,** I Jornades de portes obertes de llocs de culte de les diferents tradicions presents a Sabadell. Acabarà amb un acte final de la jornada a la Biblioteca del Nord de Sabadell (c/ Navacerrada, 60), a les 19.00. Organitza: Unescocat amb col·laboració amb l'Ajuntament de Sabadell-Nova Ciutadania.

• **DELEGACIÓ DEL CLERGAT.**— El **16 de novembre** comença al centre d'espiritualitat Sant Enric d'Ossó una tanda d'exercicis espirituals per a sacerdots, fins al dia **21**. El director serà el P. Jaume Avellí, *s.j.* Més informació: tel. 620 300 399.

• **COVA DE SANT IGNASI.**— Del **13 al 15 de novembre**, aprofundiment en la pregària profunda amb Xavier Melloni, *s.j.*, i Montserrat Pons; del **20 al 22**, Escola de pares Lluís Armengol. Més informació: tel. 938 720 422, covae@covananresa.cat, www.covananresa.cat.

 LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES
per a grans *persones grans*

Tenim tres places disponibles

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Maria Pujades Majó	Francesc Macià, 86	08358	Arenys de Munt
La Formiga d'Or	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Claret	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Llibreria L'Escaire	Pg. Maragall, 342	08031	Barcelona
Llibreria Mateu	Santa Maria, 22	17820	Banyoles
Papereria Bitlloch	Ample, 25	17300	Blanes
Llibreria Empuries	Álvarez de Castro, 6	17001	Girona
Llibreria Diocesana	Pl. del Vi, 2	17004	Girona
Llibreria Issauna	Pg. Bell-lloc, 7	25210	Guissona
Comerç i Estanc	Ponts i Arola, 28	25240	Linyola
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
L'Ossetfi	Av. Alcalde Porqueres, 32	25008	Lleida
Llibreria Moral S.C.P.	Major, 27	08783	Masquefa
Llibreria Dalmases	Jacint Verdaguer, 5	25230	Mollerussa
Llibreria Larsa		08199	Montserrat
Llibreria Joan Fons	Jaume Fons, 13	08784	Piera
Llar del Llibre	Pg. Pl. Major, 12 34	08202	Sabadell
Libr.-papereria Pilar Boladeras	Pl. Major, 10	43420	Sta. Coloma de Queralt
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi de Llobregat
Llibreria Dach	Sant Miquel, 5	25280	Solsona
Llibreria Sauret	Carme, 14	25300	Tàrraga

Reserveu el vostre exemplar, ara!

COMPRO SEGELLS, postals i tota classe d'objectes i mobles antics. Tel. 933 578 394.

COMPRO rellotges de qualsevol tipus, ràdios, làmpades, mobles, segells, postals, monedes, llibres, joies i instruments musicals. Tel. 609 230 303.

ADVOCADA especialista en nul·litats
matrimonials i separacions. 1a visita
gratuïta. Tel. 934 510 707.

VIDU de 73 anys, sense fills, català i d'Església, voldria conèixer senyora d'ídèntiques condicions de 55/60 anys. Tel. 679 318 289.

TREBALL

DESCOBREIX premsa cristiana, ens
comunica, ens uneix, ens enforteix.

JOVE auxiliar de clínica acompanya
persones de la tercera edat i malalts
a missa. Tel. 651 619 449.

[illegible]

Des del carrer

EDUARDO VERÁSTEGUI, ACTOR I PRODUCTOR MEXICÀ

«A través del cinema volem transmetre un missatge de fe, d'amor i d'esperança»

Carmen de la Llave

Eduardo Verástegui és actor i productor. Va néixer a Mèxic fa 35 anys. Va treballar en sèries de televisió i com a model. Amb 28 anys va començar a rebre classes d'anglès per començar a gravar pel·lícules a Hollywood. La professora, catòlica convençuda, va semblar en ell la inquietud per cercar la veritable felicitat. Eduardo va decidir canviar de vida i va començar a produir pel·lícules que toquessin la consciència i el cor de la gent, històries que elevin la dignitat de les persones.

—Com podem ser un exemple en una societat en la qual anem a contracorrent?

—Tot el que val la pena requereix sacrifici. Anar a contracorrent és un bon senyal perquè et queda clar que fas una cosa que costa molt. Quan anem a favor del corrent ens relaxem, ens hi emmotllem i a la llarga ens estavellem. I com més alt «volem», més fort serà el cop. No hem de cercar ser persones d'èxit sinó ser persones íntegres.

—Es pot tenir èxit i ser íntegre al mateix temps?

—Sí, però la finalitat no és tenir èxit, el més important és que siguem persones íntegres. Si com a conseqüència d'això, tenim èxit, perfecte, però no és el més important. Avui dia volem tenir totes dues coses per força. I el problema és que moltes vegades es dona però d'altres no i aleshores hi ha una frustració i comencem a perdre la fe. Estem cridats a ser sants. La santedat no té res a veure amb la popularitat. El més important és ser fidel. Quan comprenem això, arribem a una llibertat en la qual ens desprem de tot i podem fer la voluntat de Déu. Cal estar disposat a «morir» perquè Ell regni al teu cor.

—Com imagines la teva vida si no haguessis conegut Crist?

—D'una persona que utilitza els talents de manera egoista i que viu una vida constant en l'error no en pot sortir res de bo. Déu pot treure alguna cosa bona de tot això perquè aquesta persona n'aprenui. Un error darrere l'altre no es converteix en virtut però pot ajudar a tocar fons i canviar. Una persona pot canviar la vida d'una altra per sempre.

—Què et mou a donar un testimoni tan fort de fe?

—L'amor. Un no pot donar el que no té. Quan reps aquest amor i et canvia la vida d'una manera radical ja no vius per a tu. El que em mou és l'amor de Déu.

—Quin paper creus que ha de tenir el cinema en la nova evangelització?

—L'Església catòlica ha creat el millor art de la història. Botticelli, Michelangelo, Da Vinci van utilitzar l'art per evangelitzar la gent, per elevar-ne l'intel·lecte a allò que és bo, bell i veri-

table. Avui dia el cinema i la televisió són més poderosos que les pintures i els frescos. El cinema és molt poderós, amb el cinema pots transformar una cultura per a bé o per a mal. El cinema t'educa i et distreu. Per això utilitzem el cinema per enviar un missatge de fe, d'amor i d'esperança.

—«Manto de Guadalupe» és una organització creada per tu. En què consisteix?

—Neix d'una necessitat de fer alguna cosa més en l'àmbit personal, no tant en el professional. El nostre desig és construir una clínica pro-vida a Los Angeles (Califòrnia) enmig d'una zona en la qual hi ha nou clíniques avortistes. No només pretenem salvar vides, sinó també canviar vides: les de les mares que seran les futures educadores d'aquests fills que estem salvant i poden ser també sants, herois. Aquest món necessita molts herois per rescatar els valors que s'han perdut.

Eduard Brufau

Rauxa

Els cors i els cantaires de l'Orfeó Català

La notícia de l'espoli a què ha estat sotmès l'Orfeó Català durant molts anys per part de la pròpia direcció ha indignat, naturalment, tota la societat catalana. Al mateix temps, però, ha suscitat la voluntat unànime, feta explícita per la nova direcció, de donar a l'Orfeó a partir d'ara el protagonisme que realment es mereix, de dedicar-li tots els esforços que calgui. En darrer terme els cors —l'Orfeó pròpiament dit, el Cor de Cambra i tota l'Escola Coral— són justament la raó de ser del Palau de la Música Catalana. Aquesta meravella del modernisme es va construir expressa-

ment perquè fos l'escenari d'actuació preferent dels cors, la seva seu. No cal dir que amb la direcció anterior aquesta funció primera havia quedat notòriament desdibuixada. Així doncs, si realment ara es vol entrar en una etapa nova de la història de l'Orfeó, només es pot fer donant el màxim protagonisme als cors, a tots aquests cantaires que desinteressadament s'han compromès amb la música des de fa anys. Només quan tots els cors actuïn amb regularitat a l'escenari del Palau de la Música podrem dir que l'Orfeó torna a ser el que els seus fundadors havien concebut.

Pensant-ho millor

Carles Soler i
Perdigó
Bisbe emèrit
de Girona

Set de Déu

En iniciar una nova jornada, és bo situar-nos personalment, tot donant-li gràcies, davant la presència de Déu. El Senyor, el nostre Déu, és enmig nostre: «Ha plantat entre nosaltres el seu tabernacle.» Ens cal acollir-lo, escoltar-lo, obrir-li el cor i donar-li el sí de la nostra vida, per la causa del seu Regne; per la santificació del seu nom, amb el desig de complir la seva voluntat; disposats a compartir el pa i el perdó i a estimular-nos els uns als altres per no rendir-nos al cansament ni a la contrarietat. Així ens va ensenyar a resar Jesús.

Lluny de Déu, quan no vivim habitualment a la seva presència, experimentem, més d'hora o més tard, les pròpies limitacions, la pesantor dels defectes, que cada cop costa més dissimular. La caducitat de la vida en aquesta terra és causa d'angoixa, i de desesperança.

Tanmateix, per entrar realment a la presència de Déu, amb diàleg amb ell, cal reconèixer la nostra limitada, petita realitat. Tacada, desdibuixada, embrutida pels pecats personals i per la participació i solidaritat amb els que anomenem pecats estructurals o col·lectius.

Maria, la Verge Immaculada, «exulta en Déu Salvador seu», perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. Des d'aquesta realitat, des de la pobresa humilment confessada arrenca del més íntim l'anhel de plenitud, de sentit i de goig de la vida. La fam i set de veritat de llibertat i de justícia, que ha de ser l'afany i el treball de la jornada que comença. En definitiva, set de Déu, del Déu que és amor. Els dies passen de pressa. Però a vegades les nits de la vida són llargues. I no és un son tranquil, sinó d'insomni i neguitós. La mirada amorosa del Pare del cel és sempre damunt nostre i, enmig de la nostra nit, un dia la seva claror ens desvetlla i recordem el nostre Senyor. L'amor de Déu és qüestió fonamental per a la vida. L'amor engloba tota l'existència i totes les seves dimensions. També el temps. L'amor es projecta a l'eternitat (cf. Benet XVI, *Déu és amor*, n. 2,6).

No és pas possible copsar tota veritat, bondat i bellesa de Déu, que se'ns ha volgut revelar. Però el nostre goig i la nostra pau és meditar-ho i descobrir-ne cada dia un raig de llum nou, un nou reflex de la veritat, bondat i bellesa del nostre Déu en la faç del Fill entregat per nosaltres. Tanmateix cal reconèixer i tenir ben clar que és revelació. Do amorós i gratuït. Hem de pregar que el Pare ens atregui cap a Jesús.